08 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
މ ލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 02 ވަނަ ބައްދަލުވުން
00 އޮކްޓޯ ބަރ 0202

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
` މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 02 ވަނަ ބައްދަލުވުން އަޅުގަ ނޑުމެން ފަށަން ރަސްމީކޮށް. މި ބައްދަލުވުމަކީ މިއަދު
އަޅުގަ ނޑު ބޭއްވި 02 ވަނަ ބައްދަލުވުމާއި ގުޅިގެން 02 ބައްދަލުވުމުގައި ހުށަހެޅިގެންދިޔަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ
0222 ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކުރާ ބަޖެޓާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މެންބަރުން ހުށަހަޅުއްވައިގެން އިތުރު މަޢުލޫމާތު
ސާފުކުރެއްވުމަށް ޓަކައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަދި މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީއާ ބައްދަލުކުރުމާއި އަދި
އިތުރު މައްސަލައެއް ވާކަމަށް ވާނަމަ އެ ކަމަށް މަޝްވަރާ ކުރުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރިޔަށް ގެންދާ ބައްދަލުވުމެއް. މި
ބައްދަލުވުމުގެ ހާޒިރީގެ ގޮތުގައި ކޮމިޓީގެ ނާއިބު މުޤައްރިރު ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު އިތުރުން
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް އަދި ގައްދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު
އަދި ފޭދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީގެ އިތުރުން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އަޅުގަ ނޑުގެ
ވައަތުން ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ އަދި ކާށިދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ފައިސަލް ނަޞީމް އަދި މަތިވެރި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު އެބަ ވަޑައިގެން
ތިއްބެވި މިވަގުތު. އިތުރު ނުކުތާއަކަށް އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އިދާރީ މައްސަލައެއް ފާހަގަ ކުރެއްވޭނެ. އާދެ! ޙުސައިން
މުޙައްމަދު.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެ ކަމެއް ދަންނަވާލާނަން. ދެން އިދާރީ ބޭފުޅުންނަށް ދަތި ނޫނިއްޔާ އެބޭފުޅުން އަރިހުން މަޢާފަށް އެދެމުން އަޅުގަ ނޑު
އެދެން މި އެސް.އެމް.އެސް އެއް ދު ވަސް ކުރިން އަންނަ ގޮތަށް ވެއްޖެއްޔާ އެހެން ހަދާލުން. މިހާރަކަށް އައިސް
އަންނަނީ އެ އޮންނަ ދުވަހުހެން އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ. އަޅުގަ ނޑަށް ވާގޮތެއް ކަމަށް ވެދާނެ ފަހަރެއްގައި. ދެން ދެވަނަ
ކަމެއް ދަންނަވާލަންތޯ މުޤައްރިރު. އިދާރީ ކަމަކަށް ފަހަރެއްގައި ނުވެވެސް ދާނެ. މި އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ކުރީ
ދައުރުގައިހެން މި އޭ.ސީ.ސީ މީހުން ގެނައި ރެޔަކު އަޅުގަ ނޑު ކުރި ސުވާލަކާ ގުޅިގެން އޮންނާނެ މިތަނަށް ސިޓީއެއް
ފޮނުއްވާފައި މި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކުރެއްވި އޮޑިޓްތަކަކާ ގުޅިގެން އެ ބޭފުޅުން ތަޙުޤީޤު ކުރައްވަމުން ގެންދަވާ
މައްސަލަތަކާ ބެހޭ މަޢުލޫމާތު. ދެން އޭގައި އެ ބޭފުޅުން އެ ސިޓީ އަށް ބަލާއިރު ވަރަށް މަދު މައްސަލައެއް އަދި
ނިމިފައި ވަނީ އެބޭފުޅުންގެ ތަޙުޤީޤުން. އެހެންވީމާ، އެއީ ކިހިނެއްވެގެންތޯ ކޮންކަމަކު ކިހިނެއްވެގެންތޯ ލަސްވަމުންދަނީ
މިތާނގެ ކޮމިޓީގެ ބޭފުޅުންނަށް ފެންނާނެހެން އެޖެންޑާ ކޮށްފައި ބަލައިލުމަށް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ދެ ނުކުތާ ވެސް އަޅުގަ ނޑު ނޯޓް ކޮށްލަން. ފުރަތަމަ ނުކުތާގައި ވިދާޅުވެ ދެއްވި އެސް.އެމް.އެސްގެ ވާހަކަ
އަޅުގަ ނޑުމެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުން ބޭއްވުމަށް ކޮމިޓީގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ހަމަ އަޅުގަ ނޑަށް ވަނީ ކުރިން
ދުވަހު ވެސް ދަންނަވާލެވިފަ. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން އެ ދުވަހުގައި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ނުގެންދެވި ދިޔައީ
އަޅުގަ ނޑުމެން ބޭރު ދަތުރެއް ނިންމާފައި ހަމަ އައި ދުވަހަށް އެކަން ދިމާވީމަ. ދެން މިކަމަށް އިއްޔެގައި
އަޅުގަ ނޑުމެންނާ ކުރެވުނު ކޮމިޔުނިކޭޝަންގެ އަލީގައި އެސް.އެމް.އެސް ލިބިފައި މިއޮތީ މެންބަރުންނަށް.
އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ދެން ހަމަ ކޮމިޓީތައް ރަސްމީކޮށް ތާވަލް ކުރެވިގެން މި ކުރިއަށް ދާއިރުގައި އެކަން އެހެނެއް
ނުހިނގާނެ. މެންބަރުންނަށް ދަތިފުޅުވާ ގޮތަށް އެކަން ނުހިނގާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން. ޙު ސަންބޭ ނޯޓް ކުރެއްވި އަނެއް
ނުކުތާ ފަހުން އަޅުގަ ނޑުމެން ރުޖޫޢަ ވާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން ފަށަމާ. މިހާރު ކޮމިޓީ އަށް މަރަދޫ ދާއިރާގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވަޑައިގެން ދެއްވައިފި. އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވަޑައިގަތުމާއެކު އަޅުގަ ނޑުމެން
ކޮމިޓީގައި ހަމަ ގިނަ މެންބަރުން މިވަގުތު ވަޑައިގެން އެބަ ތިއްބެވި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަދު އެއްބަސްވި
ގޮތަށް މި ހާޒިރު ކުރަންވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ފުރަތަމަ ވަޑައިގެން ދެއްވަންވާ ބޭފުޅުންނަށް ދަޢުވަތު ދެއްވުމަށް
ހުޅުވާލަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މިހާރު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 02 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ތި ޢިއްޒަތްތެރި
ބޭފުޅުންނަށް މިދަންނަވާލީ މިއަދު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ 21 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރިއަށް މިގެންދިޔައީ
އަޅުގަ ނޑުމެން އަތަށް ލިބިފައިވާ 0222 ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކުރާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ބަޖެޓްގެ މަސައްކަތުގެ ބައި
އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަދު ފެއްޓެއްވުމަށް ފަހުގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވިސްނުންފުޅުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާއި އަދި
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސާ ބައްދަލުކުރައްވައި އަދި އުފައްދަވަންޖެހޭ ބައެއް ކަހަލަ ސުވާލުތަކު ގެ ޖަވާބު އެބޭފުޅުން
ހޯއްދަވަން ބޭނުންފުޅުވާތީވެ އެގޮތުން ދަންނަވާލައިގެން ހަމަ ކުރު މުއްދަތެއްގައި ނޯޓިސްގައި ވަޑައިގެން ދެއްވީތީ
އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ޝުކުރު ދަންނަވަން. މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސަށާއި އަދި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލަށާއި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނާއި އަދި މިނިސްޓްރީ އޮ ފް ފިނޭންސްގެ ފަރާތުން
ހާޒިރުވެވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުންނަށް. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޑެލިބަރޭޝަންތަކެއް ހިންގައިފީމު. އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ
ގޮތުގައި މެންބަރުންގެ ޑައިރެކްޓް ސުވާލުތައް ކަންނޭނގެ މީގައި ހުންނާނީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އުސޫލެއް ގެ ގޮތުން
އަޅުގަ ނޑުމެން ޢަމަލުކުރަމުން ދަނީ ހުށަހެޅައިގެން އެގޮތަށް ނުކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ އޯޕަން އަންޓިލް އިނގޭތޯ. ހުރިހާ
ކޮމިޓީތަކުގައި ވެސް ކަންތައް ކުރަމުންދާ ގޮތް. އެހެންވީމާ، ދޫކުރެވިފައި އޮންނާނީ. އޯކޭ ، އޯކޭ. މިދެންނެވީ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މިއަދުގެ ކޮމިޓީގައި ހަމަ ވަރަށް ތަރޯކޮށް ހަމަ ކޮމިޓީގައި ހިމިނިވަޑައިގަންނާ ހުރިހާ ޕާޓީތަކުން
މެންބަރުން މިއަށް ރިޢާޔަތް ކުރެއްވި، ވިސްނުންފުޅު ގެންގުޅުއްވި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑަށް ލަފާކުރެވޭ ގޮތުގައި
ބްރީފިންގއެއް ހާޒިރުވާ ފަރާތުން ނުދެއްވިޔަސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިއަދުގެ އެޖެންޑާގައި މިއޮތް މުހިންމު ކަންތައްތައް
ހަމަ ސީދާސީދާ ގޮތެއްގައި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެތީވެ އެގޮތަށް މެންބަރުންނަށް ހަމަ ފުރުޞަތު ޕާޓީއަކަށް ފުރުޞަތު

އުސޫލުން އަދި ސުވާލު ކުރެއްވުމަށް ވަގުތު ކަ ނޑައަޅައިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވޭ ގޮތް ވެއްޖެއްޔާ ފަސޭހަވާނެ ކަމަށް
ބަލާފައި އަޅުގަ ނޑު ގެންދާނަން ހަމަ މެޖޯރިޓީ މައިނޯރިޓީ އަދި ދެން ގުޅިފައި ވާ ޕާޓީތަކުން ކޮންމެ ޕާޓީއަކަށް
މެންބަރަކަށް އެ އޮންނަ އުސޫލުން ތަރުތީބުން ހުށަހަޅުއްވާ ގޮތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭތޯ. އޭރުން ހަމަ އެ ރެސްޕެކްޓިވް
ފަރާތަކުން އެ ފަރާތެއްގެ ޖަވާބު ދެއްވައިގެން ކުރިއަށް ގެ ންދިއުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފަސޭހަވާނެ ކަމަށް ބެލެވޭ.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ޠާރިޤް. އަޙްމަދު ޠާރިޤް، މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަދު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ހެނދުނު ދަންފަޅީގެ ބައްދަލުވުމެއް
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިއައީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބަޖެޓް ފާސްކުރުމަށް ގޮތެއް ކަ ނޑައެޅުން. ދެން މީގެ ތެރޭގައި
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެ ބަޖެޓް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ބަލަމުންދިޔައިރު ފާހަގަކުރެވުނު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް މިދިޔަ
އަހަރު ފާސްކޮށްފައިވާ މިއަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ކުރަން ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް ނުކުރެވި ދިޔަ ތަން.
އޭގެ ތެރޭގައި އެބައޮތް ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއް ހިނގި ޚަރަދަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް އެބައޮތް އެ ޚަރަދު ނުކުރެވި
އޮގަސްޓް މަހުގެ ނިޔަލަށް. އޮގަސްޓްގެ ފަހުން އިނީ ގާތްގަ ނޑަކަށް ތިން ހަތަރު މަހެއް. އެހެން ވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި
ޙަޤީޤަތުގައި ތިބޭފުޅުން ތި ބަޖެޓް ކުރި ބަޖެޓް ކުރުން އެބަޖެހޭ ނޫންތޯއޭ ވިސްނަން އެއީ އެއް ސުވާލަކީ. އަދި އެތާނގެ
މި މަޖިލީހުގެ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ވެސް އިންނެވީތީ ހަމަ ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއްހެން އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ދައުލަތުގެ
މާލިއްޔަތުން ބަޖެޓުގައި ޖަހާފައި ހޭދަނުކުރެވޭ ކަމަށް ވަންޏާ ހަމަ އަނެއްކާ ވެސް މިއަހަރުގައި ވެސް އެޔާ ގާތްކުރާ
އަދަދެއް ހިމެނިފައި މިކޮޅަށް ފޮނުވާފައިވާތީ އޭތި ސާފުކޮށްލަ ދޭން. ކީއްވެތޯ ޚަރަދުތަކެއް ނުކުރެވި މިދިޔައީ؟ އެއީ
ޕަރފޯމަންސް ނުކުރެވުނީތޯ؟ އަނެއް ސުވާލަކަށް ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ މި ދައުލަތުގެ ސިޔާސަތުތައް، މި ބިމާ
ބެހޭ ސިޔާސަތުތައް ޙަޤީޤަތުގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރަށް އެނގިލައްވާނަމަ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މި 43 މިލިއަން
ރުފިޔާގެ ކެޕިޓަލް ޚަރަދު މީތި ސާފުކޮށްލަދެވިދާނެތޯ؟ ކޯޑިނޭޝަން އެބައުޅޭތޯ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރާއި އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތާ މިހާރު ބިން ބޭނުންކުރަން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އެ އް ބިމެއް ނުވަތަ
އެއް ބިލްޑިންގއެއް ގެ ތެރޭގައި ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތައް ހިންގާ ކަހަލަ ވިސްނުމެއް ސަރުކާރުގައި
އޮތް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާތީ މި ވެސް އެބަ ސާފުކޮށްލަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މިކަންތައް ސާފުކޮށްލީމަ
އޭގެ އިތުރަށް އަޅުގަ ނޑަށް ކުރިއަށް ދެވޭނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޝުކުރިއްޔާ ބޭފުޅުން. އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލާނަން މީގައި މިގޮތަށް މި ބަހާލީ
ޢާއްމުކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮމިޓީ އަށް ބޭފުޅުން ހާޒިރު ކޮށްގެން ކުރާ ސުވާލުގައި ދޭ ޖަ ވާބުތަކާއި އެ އުސޫލާ ޚިލާފަށް
އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި އަދި އެ ސުވާލާ ގުޅުން ހުރި ސުވާލުތަކެއް ހަމަ އެ މެންބަރުގައި ހުރެދާނެ.
އެހެންވީމާ، އިންޓްރެކްޓް ކުރެވޭ ގޮތަކަށް 7 މިނިޓު ކޮންމެ މެންބަރަކަށް ސުވާލުކުރަން ހުށަހަޅުއްވާ ކޮންމެ މެންބަރަކަށް
ހުށަހަޅައިގެން ކުރިއަށް ދިޔައިމަ އެބޭފުޅުން ބޭނުންފުޅު ވާ މަޢުލޫމާތު އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އެކީ އެކައްޗަކަށް
ލިބިގެންދާނެ. އޭގެ ތެރޭގައި ހަމަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ ސީދާ ވާ ސުވާލާއި އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސަށް ކުރިމަތިވާ
ސުވާލުތަކާއި ދެބައި އެއްކޮށް. އެހެންވީމާ، ފައްޓަވަމުން ޑެލިގޭޝަން ވިދާޅުވެ ދެއްވާފައި ކުރިއަށް ވަޑައިގަތީމަ
އަޅުގަ ނޑަށް އެބައި ފައްޓާ ނުލައި ކުރިއަށް މިގެންދެވުނީ. ސުވާލު ފުރަތަމަ އިޝާރާތް ކުރެވުނު ބޭފުޅަކަށް އެ
ބޭފުޅެއްގެ އެކުވެވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުން ތަޢާރުފު ކުރެއްވުމަށް ފަހުގައި ނަން ވިދާޅުވެފައި ކުރިއަށް ގެންދެވީމަ
ރަނގަޅުވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަ ނޑު މެންބަރގެ ސުވާލަށް ޖަވާބު އެރުވުމުގެ ކުރިން އަޅުގަ ނޑާ އެކީ ގައި
ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ތަޢާރުފުކޮށް އަރުވާނަން. އަޅުގަ ނޑުގެ ވައަތް ފަރާތުން
މިއިންނެވީ ނިޝްވާޙް ފިރާޤް. ނިޝްވާޙް ފިރާޤަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ އެކައުންޓްސް އެންޑް ފައިނޭންސް
މެނޭޖްމަންޓް. ދެން ޖެހިގެން އިންނެވީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އެސިސްޓަންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މުޙައްމަދު ޙުސައިން.
މުޙައްމަދު ޙުސައިން މިވަގުތު ހުންނެވީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ސަޕޯޓްސް ސަރވިސް ޑިވިޝަންގެ ހެޑެއްގެ ގޮތުން. ދެން
އިންނެވީ އެސިސްޓަންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޙުސައިން ނިޔާޒް. ޙުސައިން ނިޔާޒް އެއީ މިވަގުތު އޮޑިޓަރ ސަރވިސްގެ
އެންމެ އިސްކޮށް މަސައްކަތް ކުރައްވާ. މެންބަރ ކުރެއްވި ފުރަތަމަ ސުވާލު އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހަށްހެން އަމާޒު ވަނީ. އެ ސުވާލުގައި މިވިދާޅުވަނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ލިބިފައި އޮތް ބަޖެޓު ގެ ބޮޑު ބައެއް
ބޭނުން ނުކުރެވި އޮތްކަން ކީއްވެގެންތޯ އޮޅުންފިލުވައި ދެވިދާނެތޯ؟ ދެން މީގެ ޖަވާބުގައި މި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނަން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބަޖެޓުން ޚަރަދު ނުކުރެވި މިހި ރީ ސްޕެސިފިކް ޚަރަދުތަކެއް.
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބަޖެޓުގެ މައިގަ ނޑު ކޮމްޕޯނަންޓަކީ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ
ޕޭރަލް ކޯސްޓް ސެވަންޓީ ޓު އެއިޓީ ޕަސެންޓް އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބަޖެޓް 0223 ވަނަ އަހަރަށް
ލަފާކުރީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ 222 މުވައްޒަފުން މަސައްކަތް ކުރާނެ ކަމަށް ބަލައިގެން. 222 މުވައްޒަފުން
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ހަމަކުރަން ގަސްދުކޮށްފަ އި އޮތީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ތެރޭގައި މިހާރު ކުރިއަށްދާ
ކެޕޭސިޓީ ޑިވަލޮޕްމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ދަށުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ތެރޭގައި ކެޕޭސިޓީ ގާއިމްކުރެވޭ މިންވަރަކުން

މުވައްޒަފުން އިތުރުކުރާ ގޮތަށް. އޭގެ މިސާލެއްގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެން ދަންނަވާލާނަން އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓް ކުރިން 21
މުވައްޒަފުން އަޅުގަ ނޑުމެން ޕަރފޯމަންސް ޑިޕާޓްމަންޓަށް ނަގަން ޖަނަވަރީން ފެއްޓިގެން. އެހެންނަމަވެސް ޕްރޮޖެކްޓްގެ
މަސައްކަތް ތަފާތު ސަބަބުތަކާ ހުރެ ކުޑަކޮށް ލަސްވެގެން ދިއުމާ ގުޅިގެން އަޅުގަ ނޑުމެން ޕަރފޯމަންސް އޮޑިޓް
ޑިޕާޓްމަންޓުގެ މުވައްޒަފުން ހަމަ ކުރެވުނީމަ ފާއިތުވި މަސް ތެރޭގައި. އެހެންވީމާ، އެ މުސާރައިގެ ، އެހެންވީމާ އެ 21
މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައިގެ ބޮޑު ބައެއް އިންނާނީ ބޭނުން ނުކުރެވި. އަޅުގަ ނޑުމެން ބޭނުމެއްނުވި ބޭކާރު ގޮތުގައި
މުވައްޒަފުން ވައްދާފައި ޓްރޭނިންގއެއް ނުދީ ދައުލަތުގެ ފައިސާ އިސްރާފުކުރާކަށް. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓް ލިބިފައި
ހުއްޓަސް އަޅުގަ ނޑުމެން ބެލީ ދައުލަތައް އެންމެ ފައިދާ ބޮޑު ގޮތަކަށްވާނީ މުވައްޒަފުންގެ ބޭނުން ޖެހުނީމަ މުވައްޒަފުން
ވެއްދުމަށް ކަމަށް. އެގޮތުން މިހާރު ވެސް އެއްބައި ޑިޕާޓްމަންޓްތަކަށް ވައްދަންޖެހޭ މުވައްޒަފުން މަސައްކަތް
ތަރައްޤީވަމުން އަންނަ ވަރަކުން ވެއްދުމަށް ޓަކައި ވާނީ މަޑުޖައްސާލާފަ. އޭގެ އިތުރުން މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައިގެ
ބައިގެ ތެރޭގައި ޑެޕިއުޓީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަކާއި އެސިސްޓަންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މުސާރަ ވެސް ހިމެނިފައިވާނެ.
އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އަދި މިހާތަނަށް އެ ދެ މަޤާމު ވެސް ފިލް ކުރެވިފައެއް ނެތް ތަފާތު ސަބަބުތަކާ
ހުރެ. މައިގަ ނޑު ގޮތެއްގައި މުވައްޒަފުން ހޯދުމުގެ ދަތިކަން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެބަހުރި ކޮލިފައިޑް ޓެކްނިކަލް
މުވައްޒަފުން. އަޅުގަ ނޑުމެން މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައިގެ ތެރޭގައި ބަޖެޓް ކުރިން އާލީ ރިޓަޔަރމަންޓް މުވައް ޒަފުންތަކެއް
ފޮނުވަން އެއް މިލިއަން ރުފިޔާ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ޕެކޭޖް ޑިޒައިން ކުރުމުން ވެސް އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު
އާލީ ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެކޭޖެއް ނަންގަވައިގެން ވަޑައިގަންނަވާކަށް ބޭނުމެއް ނުވި. އާލީ ރިޓަޔަރމަންޓަކީ އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އިމްޕޯސް ކުރެވޭ އެއްޗެއް ނޫން. މުވައްޒަފަކު ވޮލަންޓްރަލީ އެޕްލައި ކުރީމަ ތަންފީޛު ކުރެވޭ
އެއްޗެއް. އެހެންވީމާ، އެ ފައިސާ އަޅުގަ ނޑުމެންނަކަށް ބޭނުމެއް ނުއެއް ކުރެވުނު. އޭގެ އިތުރުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހުގެ ބަޖެޓްގައި 42% ޕެރަލް ކޯސްޓްގެ 42% އާ ހަމައަށް ބޭސިކް މުސާރައިގެ އޯވަރ ޓައިމް އެލަވަންސްގެ
ގޮތުގައި ބަޖެޓް ކޮށްފައި އޮންނާނެ އިނގޭތޯ. އުސޫލެއް ގެ ގޮތުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އޯވަރ ޓައިމަކީ
އެންކަރޭޖް ކުރާ އެއްޗެއް ނޫން. ރަސްމީ ގަޑީގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް މުވައްޒަފުން ދޭންޖެހޭ 8 ގަޑިއިރު
ކޮންމެ އިތުރުގަޑީގައި މަސައްކަތް ކޮށްގެން ނަމަވެސް ހަމަކުރާ ގޮތަށް އުސޫލުތައް ހަމަޖެހިފައި އޮންނަނީ. އެ ގަޑިއަކަށް
މުވައްޒަފުންނަށް އޯވަރ ޓައިމް ދިނުމެއް ނޯވޭ. އެއީ ރަސްމީގަޑި. އެ ގަޑީގައި އެ މުވައްޒަފުން އަމިއްލަ ކަންކަމުގަޔާއި
އަދި އެހެނިހެން ބްރޭކްތަކުގައި ހޭދަކުރާ ވަގުތު އެއްވެސް ބަދަލަކާ ނުލައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ލިބެންޖެހޭ
ކަމަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ޤަބޫލުކުރާތީ އޯވަރ ޓައިމް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެގޮތަށް ހޭދަކުރާ
ވަގުތަކަށް ނުދޭނެ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ޢާއްމު ގޮތެއްގައި ފާއިތުވި ދެ އަހަރު ވެސް އޯވަރ ޓައިމްގެ ގޮތުގައި
މުވައްޒަފުންނަށް ދީފައި އިންނާނީ ތިންލައްކައަށްވުރެ މަދުން މުޅި އަހަރަށް އިނގޭތޯ. ތިންލައްކައަށްވުރެ މަދުން.
މައިގަ ނޑު ގޮތެއްގައި އޯވަރ ޓައިމް މިދެނީ ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޓީމްތައް އަތޮޅުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާއިރު ވަރަށް

ބުރަކޮށް ރޭގަ ނޑު ވަރަށް ދަންވަންދެން މަސައްކަތް ކުރާތީ އެ ދަތުރުތަކުގައި ހޭދަކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް އެކަނި އޯވަރ
ޓައިމް ދޭނީ. މާލޭގައި ހޭދަކުރާ ވަގުތަކުގައި ގިނަފަހަރަށް އެއްވެސް މުވައްޒަފަކަށް އޯވަރ ޓައިމެއް ކްލެއިމެއް ނުކުރާނެ
ރޭގަ ނޑު މަސައްކަތް ކުރިޔަސް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އޯވަރ ޓައިމްގެ ހަތަރު މިލިއަން ރުފިޔާ ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން
އަތްލާކަށް ނުއެއް ޖެހުނު. އަޅުގަ ނޑުމެން އެންކަރޭޖްކުރާ ކަމެއް ނޫންވީމަ. އޭގެ އިތުރުން މުވައްޒަފުން އެކިއެކި
ލެވަލްތަކަށް އެ ކިއެކި ފެންވަރުގެ މުސާރަ ކަ ނޑައެޅިފައި އޮތްއިރު ވަރަށްގިނަ ސީނިއަރ އޮޑިޓަރުންގެ މަޤާމުތަކަށް
ބަޖެޓް ކުރެވިފައި ހުރީ. އެހެންނަމަވެސް ތަފާތު އެތައް ފަހަރެއްގެ މަތިން އިޢުލާން ކޮށްގެން ސީނިއަރ އޮޑިޓަރުގެ
ފެންވަރުގެ މުވައްޒަފުން ހޯދުމުގެ ދަތިތަކެއް ހުރެގެން ވަރަށްގިނަ މަޤާމުތައް އަޅުގަ ނޑުމެން ގޮތަކަށް ލެއްވީ ޖޫނިއަރ
ލެވަލްގެ މުވައްޒަފުން އެއީ ކޮލިފައިޑް މުވައްޒަފުން ލިބުމުގެ ދަތިކަން ހުރެގެން. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން އެ
ޑިފަރެންސަސްތައް ބާކީ ކުރެވެންދިޔަ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައިން. ކޮންސަލްޓެންސީ ކޯސްޓްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން
ބޮޑު އަދަދެއް ހިމަނާފައި ވާނެ . ކުރިން ވެސް ދެންނެވި ގޮތަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ހިންގާ މި ވޯރލްޑް ބޭންކު އެހީގައި
ކުރިއަށް ގެންދާ ޕްރޮޖެޓްގެ އެހީގައި އެއް ކޮމްޕޯނަންޓް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓް އޮޑިޓްގެ މި ބަޔަރ
ކޮންސަލްޓެންސީ ސަރވިސަސް އަށް ޚަރަދު ކުރަން ހަމަޖެހިފައި އޮތީ ގަވަރމަންޓް އޮފް މޯލްޑިވްސް ފަންޑްސް ބޭނުން
ކޮށްގެން. އެގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮންސަލްޓެންސީ ސަރވިސް ހޯދުމަށް މި ފުރަތަމަ އެއްބަސްވެވުމާ ގުޅިގެން އަލުން
ކޮންސަލްޓެންޓަކަށް އެންގޭޖް ކުރުމަށް ޓަކައި ތަފާތު 7 ފަހަރު މަތިން އިޢުލާން ކޮށްގެން ވެސް އަދި މިހާތަނަށް
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނާ އެކީގައި އެ މަސައްކަތް ކުރާނެ ކޮލިފައިޑް ފައިނޭންޝިއަލް އޮޑިޓް
ކޮންސަލްޓެންޓެއް ލިބިފައެއް ނެތް. އަޅުގަ ނޑުމެން ތަފާތު 7 ފަހަރުމަތިން އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ
މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވި އްޖެ. އެހެންވީމާ، އެ ފައިސާ އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ބޭނުމެއް ނުއެއް ކުރެވޭ. އޭގެ އިތުރުން
ފިޒިކަލް ރެސްޕޮންސިބިލިޓީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ލާޒިމްކުރާ ކަންތައްތަކެއް ކަ ނޑައެޅިފައި އޮތް. ޤާނޫނު
ވުޖޫދަށް އައިއިރު. އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓް އެކުލަވާލިއިރު އެކަމަށް ޓަކައި ތައްޔާރުވެފައި އެކަމަށް ބޭނުންވާ
ކޮންސަލްޓެންސީ ސަރވިސް ހޯދުމަށް ޓަކައި ބޭނުންވާ ފައިސާ ވެސް ބަޖެޓް ކުރިން. އެހެންނަމަވެސް އެ ޤާނޫނު
ތަންފީޛު ކުރަން ފެށިފައި ނެތުމާ އެކީގައި މި ފައިސާ އަޅުގަ ނޑުމެން ބޭނުންކުރާކަށް ނުޖެހުނު. އެހެންވީމާ، އެ ފައިސާ
އެހުރި ގޮތުގައި ބާކީ ވެފައި އެބަހުރި. އޭގެ އިތުރުން ސޮފްޓްވެއާރ ލައިސެންސް އަޅުގަ ނޑުމެން ބޭނުންކުރާ އޮޑިޓް
މެނޭޖްމެންޓް ސިސްޓަމް އިނގޭތޯ. އެ ލައިސެންސް އަށް 0.0 މިލިއަން ރުފިޔާ ބަޖެޓް ކުރެވުނު. ކުރިން ވެސް
ދެންނެވި ގޮތަށް މި ސޮފްޓްވެއާރގެ އަދަދަކީ މުވައްޒިފުންނާއި ގުޅިފައި އޮންނަ އަދަދެއް. އެހެންވީމާ، މުވައްޒިފުން
ވެއްދުމުގެ ކަންތައް މަޑުޖެހިފައި އޮތީމަ އަޅުގަ ނޑުމެން ސޮފްޓްވެއާރއަކަށް އިތުރަކަށް މިއަހަރު ތެރޭގައި
އިންވެސްޓްކޮށްފައެއް ނޯންނާނެ. އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު އެގްޒިސްޓިންގ ލެވެލްގެ ލައިސެންސް ހިފަހައްޓާފައި ހުރީ.
އެހެންވީމާ، 0.0 މިލިއަން ރުފިޔާ އަޅުގަ ނޑުމެން އެއްގޮތަކަށް ވެސް ސްޕެންޑެއް ނުކުރަން އެއީ ލައިސެންސް އިތުރަށް

ހޯދާކަށް މިއަހަރު ތެރޭގައި. އޭގެ އިތުރުން އަޅުގަ ނޑުމެން އައިޓީ ސެކިއުރިޓީ ރަނގަޅު ކުރުމަށް ޓަކައި އައިޓީ
ހާޑްވެއާރ ހޯދުމަށް ޓަކައި ވެސް ގާތްގަ ނޑަކަށް 2.1 މިލިއަން ރުފިޔާ އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ ބަޖެޓް
ކުރެވުނު. މިކަންތައްތަކަށް މިއަހަރު ތެރޭގައި ޚަރަދު ކުރެވިގެން ދާނެ. ފާއިތުވި 4 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވެސް
އަޅުގަ ނޑުމެން ތަފާތު އެތަކެއް ފަހަރު މަތިން މަސައްކަތްކޮށްފިން މި އިކުއިޕްމަންޓްސް ސަޕްލައިކޮށްދޭނެ ފަރާތެއް
ހޯދަން. އެހެންނަމަވެސް ތަފާތު ސަބަބުތަކާ ހުރެ އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އިޢުލާންކޮށްގެން އެ ސަޕްލައިކޮށްދޭނެ
ފަރާތެއް ލިބިފައިނުވާތީ އެ ޚަރަދުތައް އަދި ކުރެވިފައެއް ނެތް. ޓްރެވަލް ކޯސްޓަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން
ޢާއްމުކޮށް ފަހުކޮޅު ކުރާނެ ޚަރަދެއް. ހުރިހާ ޓީމްތައް ހަމަޖެހިފައި އޮންނަ ގޮތުން އަތޮޅުތަކަށް ޢާއްމު ގޮތެއްގައި
ޒިޔާރަތްކުރާނީ އަހަރުގެ ފަހު ކުއާޓާގައި. އެހެންވީމާ، ޓްރެވަލް ކޮސްޓަށް ދީފައި ހުރި 3 މިލިއަނެއްހާ ރުފިޔާ އެއީ
ހަމަ، ގާތްގަ ނޑަކަށް 4 މިލިއަން ރުފިޔާ އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުންވެއްޖެއްޔާ އެގޮތުގައި އެންމެ ފަހު ކުއާޓާރގައި
ޚަރަދު ކުރެވިގެންދާނެ އެއްޗެ އް. އެ ޚަރަދު ނުކުރެވި އެއޮތީ ޢާއްމުކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޓްރެންޑަކީ އެންމެފަހު
ކުއާރޓާގައި އަތޮޅު ތެރެއަށް ޒިޔާރަތް ކުރުން ކަމުގައިވާތީ އެ ޚަރަދު އެއީ 0 މިލިއަން ރުފިޔާ އިނގޭތޯ. ޚަރަދު
ނުކުރެވި. ޓްރެއިނިންގ ކޯސްޓްގެ ވެސް ބޮޑުބައި އަޅުގަ ނޑުމެން ބޭނުން ނުކުރެވި އޮތީ ތަފާތު އެތައް ފަހަރެއްގެ މަތިން
މުވައްޒަފުންނަށް ސްކީމްތައް ހުޅުވާލައިގެން އިޢުލާން ކުރަން. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވެނީ
އަޅުގަ ނޑުމެން އޮފާރކުރާ އެއްވެސް ސްކޯލާރޝިޕް އޮޕޮޗުނިޓީއެއްގެ ބޭނުން މުވައްޒަފުން ހިފާކަށް ބޭނުމެއް ނުވޭ. އެއީ
ބޮންޑެއްގަ އި އެޅޭކަށް އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ބޭނުމެއް ނުވޭ. ބޮންޑެއްގައި އެޅިގެން އަދި މަސައްކަތުގައި އުޅެމުން
ކިޔަވައިގެން ގިނަފަހަރަށް އަޅުގަނޑުމެން މިއޮފަރ ކުރާ ކޮލިފިކޭޝަން ޗާޓާރޑް އެކައުންޓަންސީ ކޮލިފިކޭޝަނަކީ ބައެއް
މުވައްޒަފުންނަށް މަސައްކަތް ކުރަމުން ކިޔަވަމުން ކޮމްޕްލީޓް ކުރަން އެހާ ފަސޭހަ ކޮލިފިކޭޝަނަކަށް ނުވާތީ އެ ރިސްކް
ނަގާކަށް ބޭނުމެއް ނުވޭ. އެއީ އެއްވެސް ބޭފުޅަކު އެގޮތަށް ފައްޓައިފިއްޔާމު ފާސްނުވެއްޖެއްޔާ އަނބުރާ ދައުލަތަށް އެ
ފައިސާ އަތުލާގޮތަށް އޮންނާތީވެ. އެހެންވެ އެގޮތުން އެ ފައިސާ، މި ޚަރަދުތަކަށް ބަޖެޓްކުރި ފައިސާގެ ބޮޑުބަޔެއް ހަމަ
ބާކީވެފައި މިހިރީ މިހާ ހިސާބަށް އައިއިރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް. މިސުވާލުގެ އެއްބައި ދިޔަތޯ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރަށް. ތަންކޮޅެއް އޮން
ރެކޯޑްގައި ވިދާޅުވެދެއްވާ.
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވީ އައު އިމާރާތެއް އެޅުމަށް 43 މިލިއަން ރުފިޔާ ކަ ނޑައަޅާފައި އޮތީމަ މިހާރު ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް
ސިޔާސަތެއް އެބައޮތްތޯއޭ. އެއް އިމާރާތެއްގެ ދަށުގައި ދައުލަތުގެ ވުޒާރާތައް ހިންގާ ގޮތަށް އަޅުގަ ނޑަށް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހިސާބުން ވެސް ކުރިން ލިބިފައި އޮތް މަޢުލޫމާތެއް ކޮންމެ ވުޒާރާއަކަށް ވަކި ބިލްޑިންގއެއް
ވަކި ބިމެއް ހަމަޖެއްސުމުގެ ބަދަލުގައި އޮފީސް ކޮމްޕޯނެންޓެއް ހަދައިގެން އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދެވީމާ، އޭގެ
ތަފްސީލެއް މިނިސްޓަރ ދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ ޖިހާދު.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަ ނޑު ވާހަކަ ފެށުމުގެ ކުރިން އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަ ނޑާ އެކީގައި ތިއްބެވި
ބޭފުޅުންގެ ނަންތައް ދަންނަވާލާނަން. ޢަލީ ރަޝީދަކީ އެސިސްޓެންޓް ޑިރެކްޓަރ ބަޖެޓް ނޭޝަނަލް ބަޖެޓް، ދެން
އަޅުގަ ނޑުގެ ކަނާތް ފަރާތުގައި އިންނެވީ ރަމީޒް. އޭނައަކީ ސީނިއަރ ސްޓެޓިސްޓިކް ސް އޮފިސަރ. މި 0 ބޭފުޅުންނަކީ
ބަޖެޓް ކަންތަކުގައި އެންމެ ގިނައިން ހަރަކާތްތެރިވާ 0 ބޭފުޅުން. ނޭޝަނަލް ބަޖެޓް. އެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރި
ސުވާލަށް ސީދާ ދިއުމުގެ ކުރިން އަޅުގަ ނޑު ކޮންމެވެސް ވަރެއް މިހާރު ބަޖެޓް އޮޑިޓް އޮފީހަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ކުޑަކުޑަ
އެނަލަސިސް ހަދާލައިގެން ޖަވާބު ދަންނަވާލާނަން. 0224 ވަނަ އަހަރު، 0224 ވަނަ އަހަރުގެ މުޅި އޮޑިޓް އޮފީހުގެ
ބަޖެޓަކީ ގާތްގަ ނޑަކަށް 42 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުވެފައި އޮތީ. 0223 ވަނަ އަހަރަށް މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން
ފާސްކޮށްދެއްވާފައި އޮތީ 28 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓެއް. އެހެންނަމަވެސް އޮގަސްޓްގެ ނިޔަލަށް މިހާރު ދައްކަނީ 04.1
މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުވެފައިވާ ކަމަށް. ދެން އޭގެ ބައެއް ސަބަބުތައް ވެސް ވިދާޅުވެދެއްވައިފި. އަޅުގަ ނޑަށް
ލަފާކުރެވެނީ މިއަހަރުގެ ސްޕެންޑިންގ ވެސް އުޅެނީ ގާތްގަ ނޑަކަށް 41 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ލެވެލްގައޭ، 41 މިލިއަން
ރުފިޔާގައި . ދެން 0222 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓް އަޅުގަ ނޑަށް ލިބުނީ 0 އޮކްޓޯބަރ ގައި. ޢާއްމު ގޮތެއްގައި
އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓް އޭގެ ކުރިން ފޮނުވަންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެނަލިސިސް ހަދަން ވެސް
ތަންކޮޅެއް ވަގުތު ކުޑަވެފައި އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް އެއީ މާބޮޑު އިޝޫއަކަށް ނުދަންނަވަން. ބަޖެޓްގެ ޖުމްލައަކަށް މިއޮތީ
14 މިލިއަން ރުފިޔާ. ދެން އޭގެ ތެރޭގައި 28.1 މިލިއަން ރުފިޔާ އެއީ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ނުލާ. އަދި ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ
ގޮތުގައި 43.0 މިލިއަން ރުފިޔާ. 0222 ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކުރައްވާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ފޮނުއްވި ބަޖެޓްގެ ޖުމްލައަކީ.
އަޅުގަ ނޑުމެން ޢާއްމުކޮށް އެހެން ބަޖެޓް ދިރާސާކުރާ ގޮތަށް ބަޖެޓް ދިރާސާކުރުމަށްފަހު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފެނުނީ
އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމައެކަނި އުނިކުރި އެއްޗަކީ އައު މަޤާމުތައް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވެފައި އެބަ އޮތް މިއަންނަ

އަހަރަކީ މުވައްޒަފުން އިތުރު ކުރާ އަހަރެއް ނޫނޭ. ވަރަށް ބޮޑަށް، ވީހާ ވެސް ކުޑަކުރަން. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ލިބުނު
ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ އޮފީސްތަކުން ލިބިފައި އެބަހުރި ގާތްގަ ނޑަކަށް 2222 މަޤާމު. 2222 މަޤާމު އިތުރު ކުރަން. މިއީ
އެއްވެސް ދައުލަތަކަށް ކެރިފޯރުންތެރިކަން ހުރި ކަމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން ރައީސް ނިންމެވީ މިއަންނަ
އަހަރަކީ އިނގިރޭސި ބަހުން ދަންނަވާކަމަށް ވަންޏާ އެމްޕްލޯއިމެންޓް ފްރީޒް އަހަރެކޭ. ދެން ވަރަށް ނާދިރު ހާލަތެއްގައި
ނޫނީ އިތުރު ނުކުރެވޭ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އެންމެ ފުރަތަމަ ބަޖެޓް ދާއިރު އެއްވެސް ކަހަލަ އައު މަޤާމުތަކަށް ފައިސާ
އެލޮކޭޓް ނުކުރާ ގޮތަށް ރައީސް ނިންމަވާފައި އޮތީ. އެގޮތަށް އަޅުގަ ނޑަށް އިންސްޓްރަކްޝަން ދެއްވާފައި އޮތީ. ހަމަ
އެމޭރުމުން އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ 08 މަޤާމު ވެސް އުނިކުރީމަ ގާތްގަ ނޑަކަށް މި 7.3 މިލިއަން
ރުފިޔާ މަދުވަނީ. އޭގެ އިތުރުން އެއްވެސް އެއްޗެއް އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަކުން އުންޏެއް ނުކުރަން.
ދެން އޮތީ އިމާރާތުގެ ވާހަކަ. އިމާރާތަކީ އަސްލު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބިމެއް ދެއްވާފައި އެބަ އޮތް ހުޅުމާލެއިން. ދެން އެ
އިމާރާތް ކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަޅުގަ ނޑާ ވެސް ބައްދަލުކުރެއްވި. އަދި ހައުސިންގ މިނިސްޓަރު ވެސް
ބައްދަލުކުރައްވާފައި އޮތީ. މީގައި ދެން ބައެއް ކަހަލަ ކަންތައްތައް ވެސް އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން
ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި މި ދެކެނީ ހުރިހާ އޮފީސްތަކެއް އެއް އިމާރާތެއްގައި ތިބި ކަމަށްވަންޏާ އަސްލު ކުރަންޖެހޭ
ލޮޖިސްޓިކްސް ޚަރަދު ކުޑަވެގެންދާނެ. ބައްލަވާ މިސާލަކަށް ވެލާނާގެ ވެސް. ސަރުކާރުގެ ވަރަށްގިނަ އޮފީސްތައް ތިބުމާ
އެކީގައި އެއްވެސް ޕިޔޯނެއްގެ ބޭނުމެއް ނެތޭ. އަދި އަޅުގަ ނޑުމެން ކާރުގައި ދުއްވަންޖެހޭ ދުއްވުންތައް ވެސް ކުޑަ.
ކޮންޖެސްޓްވުން ވެސް ކުޑަވާނެ. އެގޮތަށް ވިސްނާފައި ރައީސް ވެސް ބޭނުންފުޅުވަނީ ބޮޑަށް ވީހާ ވެސް ގިނަ
ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތައް އެއް އިމާރާތެއްގައި ނޫނީ އެއްފުރާޅެއްގެ ދަށުގައި ތިބޭ ގޮތަށް. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އެހެން
ހަދައިފި ކަމަށްވެއްޖެ އްޔާ ވަރަށްގިނަ ކަންތައް ލުއިފަސޭހަވެގެން އަންނާނެ. އެހެންނަމަވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެ
ނަންގަވާ އިޝޫއަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް އެބައޮތޭ ބިމެއް ދެއްވާފަ. އެހެންވީމާ ، އެ ބިމުގެ އިމާރާތެއް ކުރައްވާ ވާހަކަ
ކަންނޭނގެ އެއީ. މީގައި އަ ޅުގަ ނޑު ބެލިއިރު މިއާ ބެހޭ ގޮތުން ހައުސިންގ މިނިސްޓަރާ ވެސް ވާހަކަދައްކާފައި
އެބައޮތް. އަދި ހައުސިންގ މިނިސްޓަރ މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ވިދާޅުވަނީ މިހާރު އެޗް.ޑީ.ސީ ން ބޭނުންފުޅުވަނީ އެތަން އެ
ބިމަށް ކުލި ނަންގަވަންށޭ. ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުގެ އިމާރާތުގެ ބިމުގެ ކުލި ނެގުމަކީ ރަނގަޅު ކަމަކަށް ނޫން
ކަންނޭނގެ ވާނީ. އެހެންވީމާ، މި ލެވެލްގައި އަސްލު އޮތީ. ދެން އަދި 43 މިލިއަން ރުފިޔާ އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލެއް
ނުކުރެވޭ 2 އަހަރު ތެރޭގައި ޚަރަދުވާނެ ކަމަށް ވެސް. އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑަށް ރަނގަޅީ އެންމެ
ރަނގަޅީ އެއް އިމާރާތެއްގެ ތެރޭގައި އެކަން ވެއްޖެ އްޔާ. އަޅުގަ ނޑުމެން އެބަ ބޮޑު ޕްލޭނެއް ހަދާފައި ބުނޭ ފިނޭންސް
މިނިސްޓްރީގައި ހުރި އިމާރާތް މިހާރަށްވުރެ ބޮޑަށް އިމާރާތް ކުރަން ކައިރީގައި ހުރި ބައު އިމާރާތް ތަޅާފައި އެތަނުގައި
ބޮޑު އިމާރާތެއް ހަދަން. އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު ކުރަހާފައި އޮތީ 20 ބުރީގެ އިމާރާތެއް. އެހެންނަމަވެސް ރައީސް
ވިދާޅުވަނީ އެއަށްވުރެ ވެސް މައްޗަށް ގެންދަން ބޭނުންވާ ވާހަކަ. ގާތްގަ ނޑަކަށް 02 ބުރިއާ ހަމައަށް. އެހެންވީމާ، އެ

ފީޒިބިލިޓީ ހެދުމުގެ މަގުމަތީގައި މިއުޅެނީ. 02 ބުރިއާ ހަމައަށް ގެންދެވިއްޖެ ކަމަށްވަންޏާ ވަރަށްބޮޑު، ވަރަށްގިނަ
އޮފީސްތަކެއް ފިނޭންސް އިން އަލަށް ހަދާ އިމާރާތައް ޖާމިލު ކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، ވަރަށްބޮޑު ކޮސްޓް ކަޓިންގ އިޝޫ
ގޮތަކަށް ގެންދެވޭނެ. ދެން އެ މަސައްކަތް އަދި ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީއާ ގުޅިގެން އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް މިދަނީ.
އެހެންވީމާ، ވަކި ގޮތަކަށް އަދި މުޅިން ނިމިފައެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް އޮތް ތާ ނގައި އަޅުގަ ނޑަށް ފެންނަނީ
އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ އެ ހުރި އެގޯތި ތެރޭގައި ފުދޭވަރަކަށް ބޮޑު އިމާރާތެއް
އެޅިގެންދާނެ ތަން ވެސް. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށްވެއްޖެ އްޔާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބޭނުންވާ ޖާގަ ވެސް އެތަނުން ލިބޭނެ.
އެހެންވީމާ، ދެން ހުޅުމާލޭގެ ވެސް އިމާރާތް އަޅުއްވާ ވާހަކަ ރައީސް ވިދާޅުވެފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތް
ވެސް އެބަދޭ. އަދި ޕްލޭނިންގ ސްޓޭޖްގައި މިއޮތީ. 43 މިލިއަން ރުފިޔާއަކީ ފުދޭވަރަކަށް ބޮޑު އަދަދެއް. 2 އަހަރު ތެރޭ
ޚަރަދެއް ވެސް ނުކުރެއްވޭނެ އަދި އިމާރާތް ފެއްޓެވިޔަސް. އެހެންވީމާ، އެ ލެވެލްގައި މިއޮތީ. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބު އެރުވުނު ކަމަށް. ދެން އަދިވެސް ސުވާލެއް އޮތިއްޔާ ސުވާލު
ކުރެއްވުމަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް. އަޅުގަ ނޑު ދެން ފުރުޞަތު ދޭނީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން މި
ކޮމިޓީގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ފުރަތަމަ ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގެންނެވި މަރަދޫ ދާއިރާގެ
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފަށް. އަދި އިތުރު ކަމެއް އިޢުލާން ކޮށްލާނަން. ކޮމިޓީގެ ރަސްމީކޮށް ކޮމަންޑޫ
ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވަޑައިގެންއިންނެވިކަން އިޢުލާން ކުރަން.
މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު މިދިޔަ، މިހިނގާ އަހަރާއި އަންނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓް ދެން ވަރަށް ކުޑަކުޑަ ތަފާތެއް މިހުރީ. ތަފާތެއް ނެތޭ ވެސް
ދެންނެވިދާނެ އިންފްލޭޝަން އެޖެސްޓް ކުރީމަ. ދުނިޔޭގެ ތަންތަނުގައި އިންފްލޭޝަން އެޖެސްޓްކޮށްގެން އަސްލު
ބަޖެޓްތައް ހުށަހަޅަނީ. މި ރާއްޖެއަކު ދެން އެ އުސޫލުތައް ނުގެންގުޅުއްވާ. ދެން މުސްތަޤުބަލުގައި ގެންގުޅުއްވާނެ
ކަންނޭނގެ. އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ދެން ބޮޑުކުރަމުން ދަނީ ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބަޖެޓު ބޮޑުކުރަމުންދާ ވަރަށް
ބަލާއިރު އިންފްލޭޝަން ވެސް ބޮޑުކޮށްދާތަން ފެނޭ. އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވިދާޅުވެއްޖެ މުވައްޒަފުން
ބޭނުންވާ ވަރަށް ނުލިބުނީމައޭ އޮޑިޓް އޮފީހުގެ ބަޖެޓް އަންދާޒާކުރި ވަރަށް ޚަރަދު ނުކު ވެ މިއޮތީ. އެހެންވީމާ، މިއަންނަ
އަހަރަށް އެ މުވައްޒަފުން ބަރާބަރަށް ހަމަކޮށްގެން މި 22 މިލިއަން ޑޮލަރު ކޮންމެހެން ވެސް ބޭނުންފުޅުވާނެތޯ.
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވެސް އިނގޭ ބަޖެޓު އޮވެގެންކަން ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތައް އެކަށީގެންވާ ރަނގަޅު ފެންވަރެއްގައި

ބަޖެޓް ކުރެވޭނީ. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތުގައި އަދިވެސް އިފް ސިސްޓަމުން އަރައިގަނެގެން
އަޅުގަ ނޑުމެން މި އެދޭ މިންވަރުގެ ޕަބްލިކް ފައިނޭންޝަލް އެކަ އުންޓް ސިސްޓަމަކަށެއް އަދިވެސް ރުޖޫޢަވެގެން ނުދޭ
ސަރުކާރު އޮފީސްތައް. އެހެންވީމާ، މިހާރު އިހުޒަމާނުގެ 4 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް ބަޖެޓް އޮތް ޒަމާނުގެ ބަދަލުގައި 28
ބިލިއަނުން 02 ބިލިއަނަށް އަރަމުންދާއިރު ހަމަ އެ ފެންވަރަށް އެއާ ފައި ހަމަކުރެވޭ މިންވަރަކަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހުގެ ކަންތައްތައް ސްޓްރެންތެންވެގެން ހަރުދަނާވެގެން ދިއުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް. އެހެންނޫނިއްޔާ ސަރުކާރު
ފައިސާއަށް ވީނުވީއެއް ނޭނގި އަޅުގަ ނޑުމެން ރައްޔިތުން މިއެދޭ ކުރިއެރުމާއި ސަރުކާރަށް ލިބޭ އާމްދަނީން
ހާސިލްކުރަން ބޭނުންވާ މަޤުޞަދުތައް ހާސިލުނުވާނެ ކަމާއިމެދު ޝައްކެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ
މިކަންކަން ކުރުމަށް ޓަކައި ހަމަ ކޮންމެހެން އެ އަދަދު ބޭނުންތޯ. އެއީ ފައިނޭންސް މިނިސްޓްރީއަށް ވެސް މިހާރު
ސަރުކާރުގެ ދިމާލުން ކޮސްޓްތަކެއް މަށައިގެން އެޅުއްވެން އޮތިއްޔާ އެކަމެއް އަޅުއްވާ ގޮތަށް މިއޮންނަނީ. ދެން އޮޑިޓް
އޮފީހުގައި މިއަހަރުގެ މި ނިންމާފައި ހުރި ކަންކަމުގެ އިތުރަށްތޯ މި 08 ބޭފުޅަކު ތި ނަންގަވަނީ. އެމީހުންތޯއޭ ތި
މަދުކުރެއްވީ. އެމީހުން ނުލައި މަދުކޮށްފައި އޮތް އަދަދުތޯ 28 މިލިއަން 1 ލައްކަ ރުފިޔާއަކީ. އެކަން ސާފުކޮށްލަން އެބަ
ބޭނުންވޭ. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން މިތިބީ އޮޑިޓް އޮފީހަށް ހަމަ ކޮންމެހެން ވެސް ސަރުކާރުގެ އިދާރާގެ ކަންތައްތައް އޮޑިޓް
ކުރުމާއި އަދި އޮޑިޓް އޮފީހަށް ޤާނޫނު ލާޒިމްކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ޓަކައި ބޭނުންވާ ފައިސާ މިތަނުން
ދޫކުރުމަށް ތައްޔާރައް. ދެން އަޅުގަ ނޑު ކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ މިނިސްޓަރ އޮފް ފައިނޭންސް ވިދާޅުވެއްޖެ 43
މިލިއަން 2 އަހަރު ބޭނުންފުޅު ނުވާނެ ކަމަށް. އެއީ މުޅި އިމާރާތް ހެދުމުގެ އަގު ކަމަށްވަނީވިއްޔާ އެހެން ވެދާނެ.
އެހެންވީމާ، މިއަހަރަށް ކުރިއަށް އޮތް އަހަރު އެކަން ފެއްޓޭވަރުވާނެތޯއޭ. އެއަހަރު މިތަނުން ބޭނުންވަނީ ކިހާވަރުތޯ އާއި
އެ ފައިސާ އެގޮތަށް އޮޑިޓް އޮފީހަށް ބޭނުންފުޅުވާނަމަ މިނިސްޓްރީ އޮފް ފައިނޭންސްއާ އަޅުގަ ނޑު ސުވާލުކޮށްލަން
ބޭނުންވަނީ ދޫކުރައްވަން ހުރިތޯ އާއި ދެން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީން މަޖިލިސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް އޮޑިޓް އޮފީހަށް
ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް ގާއިމްކޮށްދިނުން. އެހެންވީމާ، މި 43 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ތެރެއިން ދެވެން ހުރި އެއްޗެއް
ސަރުކާރުގެ ދައުލަތުގެ މާލީ ތަންދޭ ކަމަށްވަނީވިއްޔާ ދިނުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ތައްޔާރަށް މިތިބީ. ދެން ސަރުކާރުގެ
އޮފީސްތައް މިހާރު ވެސް ހިންގާނެ ތަންތަން ނެތިގެން އަޅުގަ ނޑަށް މަޢުލޫމާތު ކުށް ކަމުގައި ނުވަނީ ނަމަ އަމިއްލަ
ފަރާތްފަރާތުގެ ތަންތަން ކުއްޔަށް ހިއްޕަވައިގެން ވެސް ވަރަށް ބޮޑު އަގުގައި އެބަ އުޅުއްވާ. މިކަމަކީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް
ޙަޤީޤަތުގައި ކޮށްގެންވާނެ ކަމެއް ނޫން އެނޫން އެއްވެސް މަގެއް އޮތް ކަމަށްވަނީވިއްޔާ. އޭގެ މާނައަކީ ކުރިއަށް އޮތް
ތަނަށް ދުރު މުސްތަޤުބަލަށް ރާވާ ނުލައި ސަރުކާރު އޮފީސްތައް ފުޅާވަމުންދާ ވަރަށް އިމާރާތްތައް ނުކުރެވުމުގެ
ސަބަބުން އެހާ ބޮޑު ޚަރަދެއް ކުރަން މި ޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް މި ފާހަގަ މި ކުރެވެނީ. އެހެންވީމާ، ޕްލޭނިންގ
ސްޓޭޖްގައި މިސާލަކަށް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ބިލްޑިންގ އޮވެގެން އިވެލުއޭޓްކޮށްގެން ކިތައް އަހަރު ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި އެކަން ކުރެވޭނެތޯ އާއި ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބޭނުންފުޅުވާ ޖާގަ މިހާރު ލިބިފައި އޮތްތޯ އާއި، މިހާރު

އަޅުގަ ނޑުމެން މި ފައިސާ ދޫކުރަމުންދާ ކަމަށްވަނީވިއްޔާ އެ ޖާގައިގެ ދަތިކަން ކިހާ ދުވަހަކުން ފިލައިގެން
ހިނގައިދާނެތޯ އާއި ، ކިތައް އަހަރު ތެރޭގައި އެ ބިލްޑިންގ ނިމޭނެތޯ އާއި، ކޮން އަހަރުތަކަކަށް ބަހާލައިގެން ހެދީމަ
ކޮން ގޮތަކަށްތޯ އެކަން ކުރެވޭނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން ވެސް ބޭނުންވޭ ވީހާ ވެސް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް ލުއިވާ
ގޮތަކަށް ބުރަ ނުވާނެ ގޮތަކަށް އެހެންނަމަވެސް ދައުލަތުގެ އޮޑިޓް އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ޓަކައި ދޭންޖެހޭ
ވަސީލަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުން. އެހެން މިދެންނެވީ މިދެންނެވި ގޮތަށް ކުރިން ވެސް އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކުރިގޮތަށް
ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ހިސާބުކޮށް ނުބެލެހެއްޓޭ ކަމަށްވެއްޖެއްޔާ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމަށް ޓަކައި މި ކޮމިޓީން
ވެސް އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވެސް ކުރަން ބޭނުންފުޅުވާ މަސައްކަތްތަކެއް ނުކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، މި ދެ
މަޢުލޫމާތު އަޅުގަ ނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން. އޭރުން ދެން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވަރަށް ފަސޭހައިން މިބަޖެޓް
ފާސްކޮށްލެވިދާނެ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން މިހިނގާ 0223 ވަނަ އަހަރަށް ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްދެއްވި ބަޖެޓްގެ 222 މުވައްޒަފުންގެ ޚަރަދު ދެއްވާފައި އޮތީ. 222 މުވައް ޒަފުން
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ މިވަގުތު މަސައްކަތް ނުކުރާ ސަބަބު އަޅުގަ ނޑު މިދެންނެވީ އަޅުގަ ނޑު ބޭނުންވެއްޖެ ކަމަށް
ވެއްޖެއްޔާ 2 ޖަނަވަރީން ފެށިގެން ވެސް 222 މުވައްޒަ ފުންނަށް ވަޒީފާދީގެން ގެންގުޅެވިދާނެ. އެކަމަކު ދައުލަތުގެ
ފައިސާ އެގޮތުގައި އިސްރާފު ކުރަން ބޭނުން ނުވާތީވެ އަޅުގަ ނޑުމެން ކެޕޭސިޓީގެ ގްރެޖުއަލީ ޑިވެލޮޕްވާ ވަރަކުން
މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓް ކުރަން މަސައްކަތް ކުރިއަށްދަނީ. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން މިހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓް މައިގަ ނޑު
މަޤުޞަދަކީ ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ފަންނީ ޤާބިލުކަން އިތުރުކޮށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް
ޕްރޮފެޝަނަލައިޒް ކުރުން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެކި ވައްތަރުގެ އޮޑިޓްތަ އް ތަޢާރުފުކުރެވޭ ވަރަކުން އެއަށް މުވައްޒަފުން
ބިނާކުރަން ބޭނުންވާ ވަރަކުން މުވައްޒަފުން އިތުރު ކުރަމުން މިދަނީ. އޭގެ މިސާލެއް މިއަހަރު ތެރޭގައި ވެސް
އަޅުގަ ނޑުމެން ޕާރފޯމެންސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓްސް ޑިޕާޓްމެންޓް އެސްޓެބްލިޝްކޮށްގެން މިހާރު ޕާރފޯމެންސް އޮޑިޓް
ޕައިލެޓް 0 އޮޑިޓްކޮށް ރިޕޯޓް އެކުލަވާލާފައި މި މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވުމުގެ މަރުޙަލާއަށް ގެނެ ވިފައި އެއޮތީ. އިންފޮމޭޝަން
ސިސްޓަމް އޮޑިޓްސް މިއަހަރު ތެރޭގައި އަޅުގަ ނޑުމެން އަލަށް ތަޢާރުފުކޮށްގެން އެއަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން އެއްބައި
މުވައްޒަފުން މިހާރު ވެސް ވަޒީފާ ދީފައި އަނެއްބައި މުވައްޒަ ފުން ހޯދަންޖެހިފައި މިއޮތީ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހުގެ ޤާނޫނީ ވާޖިބު އަދާކުރުމަށް ޓަކައި ބޭނުންވާ އެކިއެކި ފަންނުގެ މުވައްޒަފުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ
ތެރޭގައި އުފައްދަން އެބަޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އެ އުފައްދާ، އުފެއްދޭނީ ގްރެޑުއަލީ. އޯވަރ ނައިޓަކުން އެކަންކަމެ އް
ނުކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، އެ ފުރުޞަތު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް އޮންނަން އެބަޖެހޭ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، 222

މުވައްޒަފުންނަކީ ވެސް މިއަހަރު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ޖާގަ އޮތް މިންވަރު. އިތުރަށް އަޅުގަ ނޑުމެން މި
ރިކުއެސްޓުކުރާ މަޤާމުތަކަކީ މައިގަ ނޑު ގޮތެއްގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިހާރު މަސައްކަތްތައް ހުރި ގޮތުން
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވެނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ގިނަ ކުރުމަށް ޓަކައި ވަރަށްބޮޑު އިސްކަމެއް
ދޭންޖެހޭ ކަމެއް އިނގޭތޯ. އަބަދު ވެސް އެއީ ކޮންމެ އޮޑިޓު އޮފީހަކަށް ވަޑައިގެންނެވިޔަސް ކޮންމެ ޤައުމެއްގައި ވެސް
ޓްރެއިނިންގ އަކީ އަބަދު ވެސް އޮޑިޓުގެ ވަރަށް މުހިންމު ބައެއް. އަޅުގަ ނޑުމެން އޮފީސް ތެރޭގައި މިހާތަނަށް ވެސް
އޮޑިޓު އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ދާއިމީކޮށް ޓްރެއިނިންގ ދެވޭނެ އެއްވެސް ކަހަލަ އިންތިޒާމްތަކެއް ހަމަޖެހިފައެއް ނެތް.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ބޭނުންވޭ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގައި ޓްރެއިނިންގ ޑިޕާޓްމަންޓެއް ޤާއިމުކޮށް ދާއިމަށް
މުވައްޒަފުން އެކި ފަންތީގެ މުވައްޒަފުންނަށް ބޭނުންވާ ތަމްރީނުތައް ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ދެވޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސަން.
އެހެންވީމާ، އެ ނިޔަތުގައި ޓްރެއިނިންގ ޑިޕާޓްމަންޓް އެސްޓެބްލިޝްކުރުމުގެ ޕްރޮޕޯޒަލް ތެރޭގައި މިއަހަރު ބަޖެޓުގައި
ހިމެނިފައި އިންނާނެ. މުވައްޒަފުން އޭގެ ތެރޭގައި ހިމަނާފައި އޮންނާނީ އިނގޭތޯ. ދެން އޭގެ އިތުރުން ކޮލިޓީ. އޮޑިޓު
އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ކުރާ މަސައްކަތުގެ ކޮލިޓީ އެޝުއަރެންސް ޚުދު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ވެސް ބޭނުންވޭ. އަދި
ރައްޔިތުންނަށް ވެސް އެ ކޮލިޓީ އެޝުއަރެންސް އެބަ ބޭނުންވޭ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ކުރާ އޮޑިޓްތަކުގެ ކޮލިޓީ
އެންޝުއަރ ކުރުމަށް ޓަކައި ކޮލިޓީ އެޝުއަރެންސް ޑިޕާޓްމަންޓެއް ގާއިމުކުރެވި އޭގެ ބޭނުންވާ ފަންނީ
މެޓީރިއަލްސްތައް ތައްޔާރުކޮށް އެ ޑިޕާޓްމަންޓަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ވެސް ހަމަ ހޯދުމުގެ މަރުޙަލާ އެއް ގެނެވިފައި
މިއޮތީ. އެހެންވީމާ، އެ ބަޖެޓުކުރެވިފައި މިހާރު އެ 214 މުވައްޒަފުންގެ ތެރޭގައި އެއޮތީ މިބައިތައް އިތުރުކޮށްފަ.
އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް މި މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާ ކުރުމަށް
ޓަކައި އެބަ ބޭނުންވޭ. ޙަޤީޤަތުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ލާޒިމުކޮށްފައި ހުރި މަސައްކަތަށް
ބަލާއިރު ގިނަ އަދަދެކޭ ނުއެއް ދެންނެވޭނެ އިނގޭތޯ. އަޅުގަ ނޑު ދެތިން މިސާލެއް ދަންނަވާލާނަން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ
އޮފީހަކީ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތައް އޮޑިޓުކުރުމުގެ އިތުރުން އަދި އެހެން ދެ މުއައްސަސާއެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހާ ޙަވާލުކުރެވިފައި އެބައޮތް. އެއީ ދައުލަތުގެ އިސް މަޤާމުތަކުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުންގެ
މިލްކިއްޔާތު މޮނިޓަރކޮށް ބެލެހެއްޓުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕްރައިވެޓް ސެ ކްޓަރ އޮޑިޓު ފަރމްސް އޮޑިޓަރުން ރެގިޔުލޭޓުކޮށް
ބެލެހެއްޓުމަށް އޮޑިޓު ޕްރޮފެޝަން ޑިވެލޮޕްކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު. އެހެންވީމާ، 4 މުއައްސަސާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ޙަޤީޤަތުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ޙަވާލުކުރެވިފައި އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް މިހާތަނަ ށް
މިކަންތައްތަކަށް އިސްނުދެވި އޮތުމުގެ ސަބަބުން އެކަންތައްތައް އޮތީ ވަޅުޖެހިފަ. ގްރެޖުއަލީ މިކަންކަން މި ވާޖިބުތައް
އަދާކުރުމަށް ޓަކައި ބޭނުންވާ ކެޕޭސިޓީ އޮޑިޓަރ އޮފީހުގެ ތެރޭގައި ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރަމުން
މިދަނީ. އެހެންވީމާ، މުވައްޒަފުން ގިނައެއް ނޫން. މިސާލަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނާ އަދަދުތަކަށް ބަލައިފި ކަމަށް
ވެއްޖެއްޔާމުން އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވޭނީ މިސާލަކަށް ހަތަރު ސަތޭކަ ފަންސާހެއްހާ ފައިނޭންޝިއަލް ސްޓޭޓްމަންޓްސް

އޮޑިޓުކުރަންޖެހޭ އިނގިރޭސިވިލާތުގެ އޮޑިޓު އޮފީހުގައި. އަށް ސަތޭކަ ސާޅީސް މުވައްޒަފުން މަސައްކަތްކުރޭ އިނގޭތޯ.
ބުރޫނައިގައި 4 ލައްކަ އާބާދީއެއް އޮންނަ ޤައުމަކަށް ދުއިސައްތަ އެތައް ފަންސާހެއްހާ މުވައްޒަފުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހުގައި މަސައްކަތްކުރޭ. ދެން އަޅުގަ ނޑު އެއްގޮތަކަށް ވެސް ކޮންޕެއަރކުރަނީކީ ނޫން. އެގޮތަކަށް ނޫން. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަ ނޑުމެން ނަމްބަރސް އަށް ބަލައިފި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އޮޑިޓުކުރަންޖެހޭ ވަކިވަކި
މުއައްސަސާތައް ސަތާރަ ސަތޭކައަށްވުރެ މަތީގައި އުޅެނީ. ފައިނޭންޝިއަލް ސްޓޭޓްމަންޓް ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ
ތަންތަނުގައި އަދަދު ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއަކަށް އަދިވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ސާފުކޮށްދެވިފައެއް ނެތް. އެހެންވީމާ،
އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އޮޅުމެއްގެ ތެރޭގައި އޮންނަ ކަމެއް. ކައުންސިލުތަކަށް އެކަނި ބެލިޔަސް ދުއިސައްތައަށްވުރެ
ގިނަ ކައުންސިލުތައް ދުއިސައްތަ ރަށުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އޮޑިޓުކުރަން އެބައޮތް. ޤާނޫނުގައި ވަކި
ތާރީޚުތަކެއް ކަ ނޑައަޅާފައި އެބަ އޮތް. އެހެންވީމާ، އޭގެ މާނައަކީ ކޮންމެ ރަށަކަށް އޮޑިޓަރަކު ފޮނުވައިގެން އޮޑިޓުކުރަން
ބެލިއަސް އެޓްލީސްޓް ދުއިސައްތަ އޮޑިޓަރުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް އެބަ ބޭނުންވޭ ކައުންސިލުތަކުގައި އެކަނި
ޑެލިވަރކުރަން ވެސް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދަކީ އަޅުގަ ނޑު
ދެކޭގޮތުގައި އެއްގޮތަކަށް ވެސް މި ޕްރޮޕޯސްކޮށްފައި އޮތް އަދަދަކީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް ގިނަ އަދަދެއް ނޫން އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ގައިމު ޙަވާލުކޮށްފައި އޮތް މަސައްކަތްތަކަށް ބަލާއިރު. އިމާރާތުގެ މައްސަލައިގައި މިއީ ވަރަށް ދިގު
ތާރީޚެއް އޮތް މައްސަލަ އެއް އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަކީ މިހާތަނަށް އެންމެ ނިކަމެތި ހާލުގައި ޖެހުނު
އޮފީސް ދިވެހި ދައުލަތުގެ ހުރިހާ މުއައްސަސާއަކާ އަޅައިބަލާއިރު. ފާއިތުވި 4 އަހަރު ވެސް މި މަޖިލީހަށް އަޅުގަ ނޑު
މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައި އޮންނާނީ. އަޅުގަ ނޑުމެން ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ މިހާރު ހިނގަމުންދާ ޓްރެޜަރީ
ބިލްޑިންގގައި އޮޕަރޭޓުކުރަމުންދަނިކޮށް އޭރުގެ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ އަޅުގަ ނޑުމެން އެތަނުން ގަދަކަމުން ހަމަ
ގަދަކަމުން ގަދަކަމުން ނެރެލީ އިނގޭތޯ. ނެރެފައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އޭރު ޔަޤީންކަން ދެއްވާފައި ފިނޭންސް
މިނިސްޓަރ ސޮއިކޮށްފައި ދީފައި އޮތް ސިޓީ އެބައޮތް 4 އަހަރުގެ ތެރޭގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ހިންގާނެ
އަމިއްލަ އިމާރާތެއް ބިނާކޮށް 4 އަހަރުގެ ތެރޭގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް އެތަނަށް މޫވްކޮށްދެއްވާނެ ކަމަށް.
ފާއިތުވި 4 އަހަރު ވެސް ބިމެއްގެ މައްސަލަ ހަމަނުޖެހިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެ ފައިސާ
ނުދެއްވި އިނގޭތޯ. މިއަހަރު ފެށުނީއްސުރެއް ވެސް އަޅުގަ ނޑު ފިނޭންސް މިނިސްޓަރާ ވެސް ހައުސިންގ މިނިސްޓަރާ
އެކީގައި މަޝްވަރާކޮށްގެން މި މައްސަލަ އަށް ޙައްލެއް ގެނެވޭތޯ ބެލިން. އަޅުގަ ނޑުމެން ހޯދި ހޯދުންތަކަށް މީގެ 23
އަހަރުގެ ކުރީގެ ރެކޯޑްސްތަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ގޮސް ބެލި ބެލުމުން ޙަޤީޤަތުގައި އޭރުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
އޮފީހުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް މާލޭއިން ބިމެއް އެލޮކޭޓުކޮށްދެއްވާފައި އޮތީ. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވެސް އެކަން
އޮތީ ނޭނގުމެއްގެ ތެރޭގައި. އެއީ މިހާރު ގްރީން ގޭ ކިޔާ ބިން، ބިމުގެ ދެކުނު ފަރާތް އެހެންނޫންތޯ. ދެކުނު ފަރާތް
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އޮފީހުން އެލޮކޭޓުކޮށްފައި އަދި އެ ޑި ޒިޝަން ބަދަލުކުރެއްވިކަމުގެ

އެއްވެސް ލިޔުމެއް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަކަށް ނުލިބޭ. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލަ ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން
ސަރުކާރުގައި ހުށަހަޅުއްވައިގެން އެކަމަކު އެއަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެއްވެސް ޖަވާބެއް މިހާތަނަކަށް އެއާ ގުޅޭގޮތުން
ލިބިފައެއް ނެތް. ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޕްރޮމިސް އެއް ކޮށްދެއްވާފައި އެބައޮތް
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ހިންގާނެ އިމާރާތެއް ދެއްވާނެ ކަމަށް. ދެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ
އޮފީހުގެ އިމާރާތުގެ މައްސަލަ އަޅުގަ ނޑު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހައިސިއްޔަތުން ދަންނަވާނީ އެހެން ދައުލަތްތަކުގައި ވެސް
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަކީ ވަކި ޚާއްޞަ އިމާރާތެއްގައި ވަކި ޚާއްޞަ އިޚްތިޔާރުތަކާއި އެކީގައި ވަކި މިނިވަންކަމަކާއި
އެކީގައި އޮޕަރޭޓްކުރާ ސަރުކާރުގެ ނުފޫޒުން އެއްކިބާވެފައި އޮންނަންޖެހޭ އޮފީހެކޭ އެ އޮފީހަކީ އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލަކީ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވާ ފަރާތް. ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާފައި މަޖިލީހަށް
ރިޕޯޓުކުރަންޖެހޭ ފަރާތް. އެއްވެސް ހާލެއްގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަކީ އަޅުގަ ނޑަށް ލިބިފައި އޮންނަ
މަޢުލޫމާތުތަކަށް ބަލާއިރު އެގްޒެކެޓިވް ބްރާންޗް އޮފީހެއް ނޫން އިނގޭތޯ. އެއީ ލެޖިސްލޭޓިވް ބްރާންޗް އޮފީހެއް.
މިސާލަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެ ބޮޑަށް ނަމޫނާއަކަށް ނަގާ އެމެރިކާ އަށް ބަލައިފިކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ވެސް
ގަވަރމަންޓް އެކައުންޓަބިލިޓީ އޮފީހަކީ އެތަނުގެ ޕާލިމެންޓުގެ ބައެއް ދަށުން އޮޕަރޭޓްކުރާ އޮފީހެއް. އެއީ ޕާލިމަންޓަށް
މަސައްކަތް ކޮށްދޭ 4 އޮފީހުގެ ތެރެއިން އެއް އޮފީސް. އެހެންވީމާ، އެ ޕްރިންސިޕަލްސްތައް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވެސް
އަންޑަސްޓޭންޑްވާންޖެހޭ. ސަރުކާރުން ބޭނުން ކޮންމެއިރަކު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބަޖެޓު އުނިކޮށްލާފައި
ސަރުކާރުން ބޭނުން ކޮންމެއިރަކު އޮޑިޓު އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން މަދުކޮށްލާ މިކަންތައްތައް ކުރެވޭގޮތަށް އޮވެއްޖެއްޔާ
ސީރިއަސް ޗެކްސް އެންޑް ބެލެންސަސްތަކެއް ދައުލަތުގެ ފައިނޭންޝިއަލް މެނޭޖުމަންޓް ސިސްޓަމްގައި ހުރި
އިންޓަގްރިޓީ ގެއްލުމުގެ ފުރުޞަތު އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، ޙަޤީޤަތުގައި ބަޖެޓު ޚަރަދުނުކުރުމަށް އަނެއް ސަބަބަކަށް
ބަލާއިރު މިއަހަރަށް ބަލާއިރު ވެސް ތިބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން މިހާތަނަށް ބަޖެޓުގެ 48%
ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން އުނިކުރައްވާފައި އޮތީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ. އެހެންވީމާ، ޚަރަދުކުރަން އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ބަޖެޓެއް ފާސްކޮށްދެއްވިއަސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަކަށް ޚަރަދުކުރެވޭނެ އެއްވެސް މަގެއް
ތަނަވަސްވެފައެއް ނެތް މިހާތަނަށް ވެސް. ފާއިތުވި 4 އަހަރުދުވަސް ހަމަ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ބަޖެޓު އުނިކުރަން.
މިއަހަރު މިހާތަނަށް އުނިކުރެއްވި އަދަދުތައް މިހިރީ ބަޖެޓުގެ 48% މިހާތަނަށް މިއަހަރު އުނިކުރައްވާފައި އިނގޭތޯ
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އަންގާވެސްނުލާ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެބަހުރި ވަރަށް ބޮޑެތި
ދަތިތައް ޚާއްޞަކޮށް ފައިނޭންޝިއަލް އިންޑިޕެންޑެންސް ސެކިއަރ ކުރުމުގައި މިއަހަރު މިހާތަނަށް ބެލިއިރު
އަޅުގަ ނޑުމެން ޓީމުތައް ރަށްރަށަށް ފޮނުވާލަން ބަލާއިރު ބަޖެޓުގައި އެއްވެސް ފައިސާއެއް ނެތް ޓީމްތަކަށް ދޭނެ.
އެހެންވީމާ، ޓީމުތައް އެތިބީ މިހާރު ރަށްރަށަށް ނުފުރިފަ. އެހެންވީމާ، ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ބަޖެޓު ކޮންޓްރޯލު ކުރާ
ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މުސްތަޤުބަލުގައި ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދިމާވާނީ މި ހާލަތު. އަޅުގަ ނޑުމެން ބޭނުންވަނީ 42

އަހަރު ފަހަތަށް ދާންތޯ ނޫނީ ހަމަ އެހެން ޑިމޮކްރެޓިކް ސޮސައިޓީސްތަކުގައި ވެސް އޮންނަގޮތަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
މިނިވަންކަމާއި އެކީގައި މަސައްކަތްކުރެވޭނެ މާޙަ އުލެއް ގާއިމުކޮށްދިނުންތޯ. އެއީ ތިބޭފުޅުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ކަށަވަރުކޮށްދޭންޖެހޭ ކަމެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އިނގޭތޯ. އެއީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަކީ ރައްޔިތުންގެ އޮފީހަށް،
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މަސައްކަތް ކޮށްދޭ ފަރާތަކަށްވާތީ. ބިލްޑިންގގެ މައްސަލައި ގައި ހަމަ އަޅުގަ ނޑަށް އަދިވެސް
ދެންނެވޭނީ ހަމަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ޕްރިފަރކުރާ ގޮތަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގައި އަމިއްލަ އިމާރާތެއް
ހުރުން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަކީ ވަކި މަސައްކަތެއް ކުރާ ތަނަކަށްވާތީވެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ބޭނުންވާ
ސްޕެސިފިކް ރިކުއަރމަންޓްތަކެއް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެ ރިކުއަރމަންޓް މީޓްވާ ވަރަށް ފާއިތުވި 4 އަހަރު ވެސް
ސަރުކާރުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޕްރޮމިސްކޮށްދެމުން އައި ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އެ އިމާރާތް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް
އެބަ ލިބެންޖެހޭ. މިހާރު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް އޮޕަރޭޓުކުރާ އިމާރާތަކީ އޮފީހެއް ހިންގަން އެކަށީގެންވާ އިމާރާތެއް
ނޫން. މިހާރު ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ތަރައްޤީކުރަން ބޭނުންވާ ކިތަންމެ ކަމެއް ސްޕޭސްގެ މައްސަލައިގައި
ކުރިއަށް ނުގެންދެވި މަޑުޖެހިފައި އެބައޮތް އިނގޭތޯ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! ޙަޤީޤަތަށް ދަންނަވާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން މީގެކުރިން އެއްވެސް އިމާރާތެއް ބިނާކުރުމުގެ ތަޖުރިބާއެއް ކޮށްފައެއް ނެތް. ދެން
އަޅުގަ ނޑުމެން ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީއާ ވާހަކަދައްކައިގެން އެ މިނިސްޓްރީން ދެއްވި މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް
ބިނާކޮށްފައި ފުރަތަމަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި އެހާވަރަށް ޚަރަދުވާނެ ކަމަށް އެސްޓިމޭޓްކޮށްގެން އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓު
ކޮށްފައި އެއޮތީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ތިވިދާޅުވި ގޮތަށް ހަމަ 43 މިލިއަން ޚަރަދު ނުކުރެވުމަކީ ވެސް އެކަށީގެންވާ
ކަމެއް. އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރަށް ޚަރަދުކުރަންޖެހުމަކީ ވެސް ހަމަ އެކަށީގެންވާ ކަމެއް. އިޓް ޑިޕެންޑްސް އޮން
ގަވަރމަންޓްސް ޑިޒިޝަން އިނގޭތޯ. ސަރުކާރު ބިމެއް ދެއްވައިފިއްޔާ މިހާރު ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިއަހަރު
ތެރޭގައި ވެސް އެ ޕްލޭންކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އެ ޑިޒައިންކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އެއްޗެހި ކުރިއަށް ގެންގޮސް
ހަމަ އަހަރުގެ ކުރީކޮޅުން ފެށިގެން އިމާރާތުގެ މަސައްކަތް ފެއްޓޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ 43 މިލިއަން ރުފިޔާއަކީ
މިޒަމާނުގައި ޚަރަދުތައް ހުރިގޮތަށް ބަލާއިރު މާބޮޑު އެއްޗެއްނޫން ޚަރަދުވެގެންދާކަށް އިނގޭތޯ އިމާރާތާކަށް. އެހެންވީމާ،
43 މިލިއަން ރުފިޔާއާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅު ގަ ނޑަށް ހަމަ ޖެނުއިންކޮށް ދަންނަވާކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ދެންނެވޭނީ އެއާ
ބެހޭގޮތުން އެހާ ޔަޤީންކަމާއި އެކީގައި އެއްޗެއް ދަންނަވާކަށް ނޭނގޭ. އެހެންނަމަވެސް ސަރުކާރުން އެ މަގު
ތަނަވަސްކޮށްދޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެ 43 މިލިއަން ރުފިޔާ ހަމަ ޚަރަދުކުރެވިދާނެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ސުވާލުގެ ބާކީ އެއް ބައިގައި މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އަށް އޮތް ކަމަށް އެ ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު ވިދާޅުވި.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ހިތަށްއަރާ ހަމަ ނިންމާލައިގެން ކުރިއަށް ދިޔައިމާ ފުރުޞަތު ރަނގަޅުވާނެ ކަމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެއްވި ސުވާލަށް ސީދާ ދިއުމުގެކުރިން ބައެއް ވާހަކަ
ދަންނަވާލަން. ސަރުކާރު، ދައުލަތުގެ ވަރަށްގިނަ މުއައްސަސާތައް ވަނީ ހަމަ އިމާރާތްތައް ބޭނުންވެފަ. ޚާއްޞަކޮށް
ޖުޑިޝަރީއަށް ބަލާކަމަށްވަންޏާ ޖުޑިޝަރީގެ އިމާރާތް ވަރަށް ހާލުގައި އެހެރީ. ޖުޑިޝަރީގެ ކޯޓުތައް ބައްލަވާ
ކަމަށްވަންޏާ ކޯޓުތަކުގެ ހާލަތު ވަރަށްބޮޑު. އަސްލު ކޯޓުތަކުގެ ހަމަ ޖާގަ ނެތިގެން ވަރަށްގިނަ ޑޮކިއުމެންޓުތަކާއި
އެއްޗެހި ރައްކާނުކުރެވިގެން އަ ޅުގަ ނޑާ ހަމައަށް ވަރަގިނައިން އާދޭ. މާދަމާ ވެސް އެބައޮތް ސްޕްރީމް ކޯޓަށް އަޅުގަ ނޑު
ދާންވެފަ. އެއީ ހަމަ އެ ޕްރޮސެސް އެ ދަނީ އަސްލު. އެހެންވީމާ، ދައުލަތުގެ ވަރަށްގިނަ މުއައްސަސާތައް އިމާރާތްވަނީ
ބޭނުންވެފައި ރަނގަޅު އިމާރާތްތައް. ބަލަ ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އިން ތަން އަމިއްލަ މީހެއްގެ ގޭގައި ކުއްޔަށް
ހިފައިގެން އެތިބެނީ. އޭ.ސީ.ސީ ވެސް އިންނަނީ ހަމަ ވަރަށް ނިކަމެތި އިމާރާތެއްގެ ތެރޭގައި އެގޮތަށް ބަލާކަމަށްވަންޏާ.
އެހެންނަމަވެސް އެތާ އިމާރާތް އެތާ އެތެރެ ބަލާ ކަމަށްވަންޏާ ފުދޭ ވަރަކަށް ރަނގަޅު. އަޅުގަ ނޑުމެން ތަންތަން
މަރާމާތުކުރަން ލާރިދީގެން އޭ.ސީ.ސީ އިންނަ އިމާރާތަށް ވެސް އަދި ތަންކޮޅެއް ބާވި ކަމުގައި ވިޔަސް އެތެރޭގައި ހަމަ
ފުދޭވަރަކަށް ރަނގަޅަށް އިންނަނީ. ހަމަ އެގޮތަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް ވެސް އެތެރޭގައި އެންވަޔަރަންމެންޓް
ފުދޭވަރަކަށް ރަނގަޅުވާނެ އަދި އިމާރާތް ތަންކޮޅެއް ބާވި ކަމުގައި ވިޔަސް. ދަންނަވަން މިއުޅޭ ވާހަކައަކީ ރާއްޖޭގެ
ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކަށް އެބަޖެހޭ ހައުސިންގ ޕޮލިސީ އިންނަން. އެ ޕޮލިސީގެ ދަށުން އެކަންކުރަންވެއްޖެ، ކުރެވިއްޖެ
ކަމަށްވަންޏާ ކަންނޭނގެ މިކަން ރަނގަޅަށް ކުރެވި ގެންދާނީ އަސްލު. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަރީފް ކުރި ސުވާލަކީ
އަޅުގަ ނޑުމެން ތިބީ ތައްޔާރަށްތޯ އަދި ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ޕްރޮޖެކްޓުތައް މުޅިން ނިންމައެއްނުލެވޭ. މި ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ
ޕްރޮޖެކްޓެއް އަސްލު. ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ޕްރޮޖެކްޓު ނިންމާލެވޭނީ ރައީސާ މަޝްވަރާކޮށް ރައީ ސް ނިންމަވާ ގޮތެއްގެމަތީން.
އެހެންވީމާ، ރައީސް ވަޑައިގަތީމާ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ޕްރޮޖެކްޓު މަޝްވަރާކޮށްފައި ދެން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދެންނެވޭނީ
ޕްރޮޖެކްޓް ކުރިއަށް ދާނެތޯ ނޫންތޯ. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ފިޒިކަލް އިންޑިޕެންޑެންސް އެއް ނޫން ބޭނުންވަނީކީ. އަދި
މިސާލަކަށް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ އިމާރާތެއްގެ ތެރޭގައި ތިއްބަސް އަދި ދައުލަތުގެ އެހެން މުއައްސަސާތަކުގެ
އިމާރާތެއްގައި ތިބި ކަމުގައި ވެސް އިންޑިޕެންޑެންޓްލީ ވޯކް ކުރެވެންޖެހޭނީ. މިހާރު ވެސް މީރާ އެއީ ފިނޭންސް އިން
އިންޑިޕެންޑެންޓް ތަނެކޭ އަސްލު މިހާރު ޙަޤީޤަތަށް ބަލާ ކަމުގައިވަންޏާ. އެކަމަކު މީރާ ވެސް އިންނާނީ ފިނޭންސް
މިނިސްޓްރީގެ ތެރޭގައި. އަޅުގަ ނޑުމެން އެމީހުން ކުރާ އެބޭފުޅުން ކުރައްވާ ކަންތަކަށް އިންޓަރފެއާއެއް ނުކުރަމޭ. އަދި
އެބޭފުޅުން ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރައްވާ ކަންތައްތަކަށް އިންޓަރފެއާރ ނުކުރޭ. ހަމަ ވަރަށް އިންޑިޕެންޑެންޓްކޮށް
ކަންތައް ކުރަނީ. އަދި ކުރިން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވެސް އިންނެވި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ފްލޯއެއްގެ ތެރޭގައި.
އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ އިމާރާތް ހެދިއްޖެ ކަމަށްވަންޏާ އެތަނުން ބައެއް ހަމަ ޖާގައެއް އޮޑިޓަރ

ޖެނެރަލަށް ބޭނުން ކުރެއްވިދާނެ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އޭރުން ތަންކޮޅެއް ފަސޭހައިން؛ އެހެންވީމާ، އޭރުން އެއްކަހަލަ
މަސައްކަތެއް ކުރާ ތަންތަން އެއް ފުރާޅެއްގެ ދަށުގައި ތިބޭނީ ވެސް. ބަޖެޓުން އުނިކުރި ވާހަކަ ވިދާޅުވިޔަސް މިހާރު
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ކަންނޭނގެ އަޅުގަ ނޑުމެން ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ހުށަހެޅި ބަޖެޓާއި އެއްގޮތަކަށް ނޫން
މަޖިލީހުން ބަޖެޓް ފާސްކުރީކީ. ރެވެނިއު ގާތްގަ ނޑަކަށް 2.3 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ޝޯޓްފޯލް އެއް އެބައުޅޭ. އެހެންވީމާ ،
އެކަންތައް ހަމަޖައްސަންޖެހޭނީ ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް ކުޑަކޮށްގެން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ވިސްނާފައި ރައީސް ނިންމެވީ
ރިކަރެންޓް ޚަރަދު 02% އުނިކޮށް މިހާރު އެހުރިހާ ތަނެއްގައި ވެސް 02% އުނިކޮށްފައި އޮންނާނީ. އަދި އޭގެ ކުރިން
ވެސް ބައެއް ކަހަލަ ބައެއް ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރަމުން ގެންދޭ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ވަކި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހެއް ނޫން
ހުރިހާ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތައް ރިކަރެންޓް ޚަރަދު އުނިކުރިއިރު އުނިކޮށްފަ. އޭގެ އިތުރަށް އަދި ބައެއް ކެޕިޓަލް
ޕްރޮޖެކްޓް ވެސް، ކެޕިޓަލް ގުޑްސް ބައެއް ކަހަލަ ހަރު މުދާ ހޯދުމުގެ ބަޖެޓު ވެސް ފިނޭންސް ހިފަހައްޓައިގެން
މިއުޅެނީ. އެހެންވީމާ، މިއަހަރުގެ ބަޖެޓަކީ ފުދޭވަރަކަށް ތާށިކޮށް މި މެނޭޖްކުރަނީ. އެކަން މެނޭޖްކުރެވޭނީ މިގޮތަށް
މިކަހަލަ ކޮންޓްރޯލްތަކެއް ގެނެވިގެން. އެއީ އަދި ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކެއް އޭގެ އެއްބާރުލުން ދެއްވުމަކީ
ކުރައްވަންޖެހޭނެ ކަމެއްހެން ހިވަނީ. އެ ވިދާޅުވި ބައެއް މަޤާމުތައް އަދިވެސް 222 އެތައް މަޤާމުތައް ކޮންމެހެން
ބޭނުންފުޅު ނުވާ ކަމަށް. އަދި އެގޮތަށް ޕްރިޕެއާރ ނުވާ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މާ އުނދަގޫފުޅު
ވެގެން ނުވާނެހެން އެ ބަޖެޓް މެނޭޖްކުރަން. އަދި ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދެއް ކުރައްވަން ޖެހިއްޖެ ކަމަށްވާނަމަ
އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަ ބަޖެޓް ތެރެއިން ކޮންމެވެސް ޖާގައެއް ހޯދައިގެން އެ ލާރި އިތުރުކޮށްދޭނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ސުވާލު އަޅުގަ ނޑު ބަހާލީ 4 ޕާޓީތަކަށް. މި ފުރުޞަތުގައި ޖުމްޙޫރީ ޕާޓީގެ ފަރާތުން
މަތިވެރި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ސުވާލު ކުރައްވާނެ. ހަމަ 7 މިނިޓު އެމަނިކުފާނުގެ
ސުވާލު 7 މިނިޓަށް ދިގުދެއްމިޔަސް މައްސަލައެއް ނެތް. އަދި އޭގެ ފަހުން 0 ބޭފުޅުން ވެސް ދެއްވާ ޖަވާބު ހަމަ
ރެސްޕެކްޓިވް ކޮށް ދެއްވީމަ ނިމުނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙު ސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ސުވާލުކުރާނީ ކުރުކޮށް. އަޅުގަ ނޑަށް ރަނގަޅީ ކުރު ޖަވާބުތައް ދެއްވިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑު މި ސްޓޮޕް ވޮޗެއް
ވެސް މި ހިންގަނީ 7 މިނިޓު ތެރޭގައި ސުވާލާއި ޖަވާބު ނިންމޭތޯ އަޅުގަ ނޑު ބަލަނީ. ވަރަށް ދިގު ޖަވާބުތައް ދެއްވައިފި
0 ބޭފުޅުން ވެސް. އެހެންވީމާ ، ކުރު ޖަވާބުތައް ދެއްވިއްޔާ ރަނގަޅީ. އަޅުގަ ނޑު މި ހިންގާލީ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަކީ
އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގަ އި ދައުލަތުގެ ފައިސާ ހޭދަކުރަނީ ރަނގަޅަށްތޯ އެންމެ އެދެވޭ ގޮތުގައި ބޭނުން ކަންތައްތައް

ބަލަން ހުންނަ ބޭފުޅެއް. ހަމައެކަނި ހިސާބުކިތާބެއް ނޫން ބަލަނީކީ. މަނިކުފާނު ވަރަށްބޮޑު ކޭސްއެއް މޭކް ކުރައްވައިފި.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ބޭނުންވާ ރިސޯސްގެ މައްސަލަ. މަނިކުފާނު ޤަބޫލުކުރައްވާ ގޮތުގައި މޯލްޑިވިއަން
ނޭޝަނަލް ޔުނިވަރސިޓީ އާއި އައި.ޖީ.އެމް.އެޗާ އި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާއި މި 4 ތަނާ އަޅާ ބަލާއިރު
އިސްކަންދެއްވާނީ ކޮންތަނަކަށްތޯ. ޖަވާބުދެއްވަން ބޭނުންފުޅު ނޫނިއްޔާ އަނެއް ސުވާލަށް ދަނީ އަޅުގަ ނޑު.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި 4 ތަނަކީ ވެސް ހަމަ މުހިންމު 4 ތަން އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތަކީ އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކުރާ ގޮތުގައި ހަމަ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. އެއީ ދައުލަތެއް
ދައުލަތެއްގެ ގޮތުގައި ދެމިއޮންނާނީ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން ހެޔޮގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ކަމަށްވެއްޖެއްޔާ އިނގޭތޯ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙު ސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފިނޭންސް މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ޖާގަ ދަތިވެގެން ނުވަތަ މަސައްކަތް
ކުރާނެ މާޙައުލު ގޯސްވެގެން އެހެން ތަނެއް ހޯދައިދިނުމަށް ދަންނަވާފައިވޭތޯ. އަޅުގަ ނޑަށް ސަރުކާރުގަ އި އުޅުނުއިރު
އެނގުނު ގޮތުގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގައި ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުގައި އެދެނީ ތަންތަން ހޯދުމަށް. އެގޮތަށް އެދިފައި
އެބައޮތްތޯ؟ އިމާރާތް އެޅުމަކަށް ނޫން. އައު ތަނެއް ހޯދައިދިނުމަށް.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޢާއްމުކޮށް މިހާރު މި ސްޕޭސް ހަމަޖައްސައި ދެނީ، އޮފީސްތަކަށް ޖާގަ ހަމަޖައްސައި ދެނީ ހައުސިންގ މިނިސްޓަރ.
އެހެންނަމަވެސް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ދައުލަތުގެ ބިންބިމާއި އިމާރާތް ބަލަހައްޓާތީ އަސްލު ތަންކޮޅެއް ގާތްގުޅުމެއް
އޮވޭ. އެހެންވީމާ ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް 0 ފަހަރަކަށް އަޅުގަ ނޑު ބައްދަލުކުރިން. ބައްދަލުކޮށްފައި އެވާހަކަ ވިދާޅުވި އައު
އިމާރާތުގެ ވާހަކަ. އައި އިމާރާތުގެ ވާހަކަ ވިދާޅުވި. ދެން މިހާރު އޮތް ޖާގަ ހަމަ ފުދޭވަރަކަށް ރަނގަޅު އަޅުގަ ނޑަށް
ހީވަނީ. ދެން އިޝޫއަކަށްވަނީ އެތާނގައި ދޫނި ސޫފާސޫފި، ކުރަފި ކަހަލަ އެ އްޗެހި ހުންނާތީ. އެކަންތަކގެ ވާހަކަ
ވިދާޅުވި ވަރަށްބޮޑަށް. މިހާރު ޖާގަ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ހަމަޖެއްސޭހެން. އެހެންނަމަވެސް ބޭނުންފުޅުވަނީ
އިންޑިޕެންޑެންޓް އިމާރާތެއް ރީތި އިމާރާތެއްގައި ތަނަވަސްކަމާއި އެކީގައި މަސައްކަތް ކުރެވޭނެ ކަހަލަ އިމާރާތެއް
ކަންނޭނގެ ބޮޑަށް ބޭނުންވަނީ. އެކަމަކު މިހާރު އޮތް ޖާގައަކީ ފުދޭވަރަކަށް ބޮޑު ޖާގައެއް. ޣާޒީ ބިލްޑިންގގެ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙު ސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އެހެންވީމާ، ޙަޤީޤަތުގައި އައު އިމާރާތުގެ ބޭނުންފުޅުވެގެން އުޅޭ ކަމަށް މަނިކުފާނުގެ ވާހަކަފުޅުން މިދޭހަވީ. ދެން
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ދަންނަވާނީ މުވައްޒަފުންނަށް ކިހާވަރެއްގެ ސްޕޭސްއަށް ބައްލަވައިގެންތޯ މި އިމާރާތް ޕްލޭން
ކުރެއްވީ. އަޅުގަ ނޑަށް އެނގިފައިވާ ގޮތުގައި މީގައި އޮވޭ މިންގަ ނޑެއް. މުވައްޒަފަކަށް މިހާ ވަރެއްގެ ސްޕޭސްއޭ
ބޭނުންވަނީ މަސައްކަތް ކުރުމަށް. ބެއްލެވިންތޯ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުމެން އަދި އިމާރާތެއް ޑިޒައިނެއް ނުކުރަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަ ނޑުމެން މިބަލަނީ އިމާރާތުގެ ޑިޒައިންސް
ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ފަންޑްސް ލިބޭތޯ. އަދި އޮފީސް އިމާރާތެއް...
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވެއްޖެ އްޔާ ކިހިނެއްތޯ ފައިސާ ޑިސައިޑްކުރައްވާނީ. އިމާރާތުގެ ބޮޑުމިނެއް ސްޕޭސެއް ޑިސައިޑް ނުކުރައްވާ
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކިހިނެއްތޯ ފައިސާ ކަ ނޑައަޅަނީ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުމެން އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން މުސްތަޤުބަލުގައި އޮފީހާއި ޙަވާލުކޮށްފަ އި ހުރި މަސައްކަތްތަކަށް ބަލާއިރު
މަސައްކަތްކުރާނެ ނިސްބަތުން ބަލާފައި ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީން އެބަ ގެންގުޅުއްވާ މިންގަ ނޑުތަކެއް މުވައްޒަފެއްގެ
ބޮލަކަށްޖެހޭނެ ސްޕޭސް. އެގޮތަށް ބަލާފައި ގާތްގަ ނޑަކަށް 42 ހާސް 32 ހާސް އަކަފޫޓުގެ ސްޕޭސް...
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
6 އަކަ މީޓަރު ދެއްތޯ އިންނާނީ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ބޭނުންވާނެ ކަމަށް އަންދާޒާ މިކުރަނީ. އެގޮތުން ބަލައިގެން ޚަރަދުތައް އެ ބޭފުޅުން ދެއްވި އަކަފޫޓަކަށް ޖެހޭނީ
ނިސްބަތުން ބަލައިގެން ޚަރަދުތައް ބަލާފައި ހުންނާނީ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި މުޅި އިމާރާތަށް ކިހާވަރެއްތޯ އޮތީ. މިހާރު މި އަންނަ އަހަރަށް 43 މިލިއަން ތި ވިދާޅުވަނީ. މުޅި އިމާރާތުގެ ޚަރަދު
ބައްލަވައިފިންތޯ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މީގަ ހިމަނާފައި މި އޮތީ އިމާރާތުގެ ޚަރަދުގެ 12% އާއި އެތަނުގެ ކުއްޔަށް ، މިހާރު
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހުޅުމާލެއިން ބިން ދެއްވާފައި އޮތީ ކުލި ދައްކާގޮތަށް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ކުއްޔަށްވާ
އަދަދުތަކާއި އެތަނުގެ އެޑްވާންސް ޕޭމަންޓަށް ދައްކަންޖެހޭ އަދަދުތައް ހިމަނައިގެން މި އަދަދުތައް ހިމަނާފައި މިއޮތީ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އިމާރާތުގެ 32% އާއި ކުއްޔާ ދެއްތޯ. 12%. ފުރަތަމަ އަހަރުތެރޭގައި ޤަބޫލުކުރައްވަންތޯ 12% ޚަރަދު
ހިނގާނެ ކަމަށް އިމާރާތަށް. ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީން ވިދާޅުވިތޯ ހިނގާނެ ކަމަށް. ޑިޒައިންކުރައްވައިގެން
ޓެންޑަރކުރައްވައިގެން އެވޯޑުކުރައްވައިގެން ބަޔަކު ޙަ ވާލުވެ އެތާ މޮބިލައިޒްވެގެން މަސައްކަތް ފަށައިގެން ދާނެކަމަށް
ޤަބޫލުކުރައްވަންތޯ. މީގެ ލަފައެއް ހޯއްދެވިންތޯ އެއްވެސް ޕްރޮފެޝަނަލެއްގެ...

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ސަރުކާރުން އެ މަގު ތަނަވަސްކޮށްދެއްވައިފިއްޔާ އޮޑިޓް އޮފީހުގެ އިމާރާތް، ބޭނުންވާ އިމާރާތް...
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ސަރުކާރުން ހުއްދަ އާއި ފައިސާ ނޫންތޯ ދޫކުރައްވާނީ އެކަން ޑިޒައިންކުރައްވަންޖެހޭނެ. ޓެންޑަރ ކުރައްވަންޖެހޭނެ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ކަންތައް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކުރެވިދާނެކަމުގެ ވަރަށް ބޮޑު ޔަޤީން ކަމެއް އެބައޮތް.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ތިހެން ވިދާޅުވަންޏާ އަޅުގަ ނޑު އެބައި ދޫކޮށްލާނަން. ދެންމެ މި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު
ވިދާޅުވިގޮތަށް މި އަހަރު މުޅިއެކު އެ ވިދާޅުވިގޮތަށް 63 މިލިއަން ދެން އަޅުގަ ނޑުގެ ހިސާބުން ދައްކާގޮތުން އެންމެ
ގިނަވިޔަސް 63 މިލިއަން ލިބިއްޖިއްޔާ ހަމަޖެހޭނެ އެވަރުން ހަމަޖެހޭނެތޯ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ތިބޭފުޅުންނަށް ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮންނާނެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ކުރަން ބޭނުންވާ
ކަންތައްތަކެއް އެނުއަލް ވޯކް ޕްރޮގްރާމެއް، އެ ޕްރޮގްރާމްގައި ހިނގާނެ ޚަރަދުތަކާއި މުވައްޒަފުން ބޭނުންވާނެ
އަދަދުތަކާއި މުވައްޒަފުން އެކަންކަމަށް ހޭދަކުރާނެ ވަ ގުތަށް ދަންދެން ކަލްކިއުލޭޓް ކޮށްފައި ވަރަށް ޑީޓެއިލްކޮށް
ހުށަހަޅާފައި އިންނާނެ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައި އިން ބަޖެޓަކީ ޕްރޮގްރާމް ހިންގުމަށް
ޓަކައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ބޭނުންވާ ފައިސާގެ ނިސްބަތް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަކުން އެއްވެސް އިރެއްގައި
ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތެއް ނޫން ބޭނުންވާ މިންވަރަށްވުރެން އިތުރަށް ފައިސާ ރިކުއެސްޓް ކުރުން. މި ކުރިއަށް އޮތް
އަހަރުތަކުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ވިސްނުން ހުރީ މިއަށްވުރެން ވެސް ބަޖެޓް ކުޑަ ކުރަން. އެއީ މިހާރު ބަޖެޓް
ބޮޑުވެގެން މިއުޅެނީ މި ތަނުން ހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ސަބަބުން އަޅުގަ ނޑުމެން ބޭނުންވާ ކޮންސަލްޓެންސީއަށާއި އަދި
އެހެނިހެން ކަންކަމަށް ޚަރަދުކުރަން ޖެހޭތީވެ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން އެކްސްޕެކްޓް ކުރަނީ
މިއަށްވުރެން ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ޚަރަދުތައް ކުޑަވާނެ ކަމަށް.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ބައްލަވާ ތި ވިދާޅުވަނީ އެހެން އޮފީސްތަކުން ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ހޯދައި ބޭނުންވާ ޚަރަދުތައް ކުރުމަށް ބަޖެޓްކޮށް
ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅުއްވާ ކަމަށްތޯ؟ އޮޑިޓް އޮފީހުން އެހެން ނުހައްދަވާ ކަމަށް ތި ވިދާޅުވަނީ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދައުލަތުގެ...
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އުނހޫ އެހެނެއް ނޫން. އެހެން އޮފީސްތަކުން އެހެން ހަދާކަމަށްތޯއޭ ތި ވިދާޅުވަނީ. އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ އެހެން
އޮފީސްތަކުގައި ވެސް ތިއްބަވަނީ ޒިންމާދާރު ބޭފުޅުން ކަމަށް. މިނިސްޓަރުންނާއި، ހުވާކުރައްވައިގެން ތިއްބަވާ
މިނިސްޓަރުންނާއި، ސަރުކާރުގެ މަޤާމުގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުންކަމަށް.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަ ނޑު މި ދެންނެވީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެގޮތަށް ޢަމަލުނުކުރާ ކަމަށް އިނގޭތޯ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެން ތަންތަނުން ޢަމަލުކުރައްވާ ކަމަކަށް ވިދާޅުވާކަށް ނުކެރޭނެ ދެއްތޯ. އަޅުގަ ނޑު ދެން ދަންނަވާލަން އޮތީ މިތާ
އިންނަވާފައި ވަޑައިގެންނެވި އަޅުގަ ނޑުގެ އަޚު ކުރެއްވި ސުވާލެއް، އެއީ މުޅި ޕްރޮޖެކްޓަށް ތި ބޭނުންފުޅުވާ ވަކިން
ހުންނަ އިމާރާތެއްގެ ބޭނުންފުޅުވާ މުޅި އަދަދު ޚަރަދު ލަފާކުރެއްވިންތޯއޭ މުޅި ޚަރަދު. އެއީ އަޅުގަ ނޑަށް އިނގޭ
ގޮތުގައި މި އެކި އަހަރުތަކަށް ބަޖެޓް ކުރައްވާފައި ހުށަހަޅުއްވަނީ ވެސް ދެއްތޯ ޢާއްމު ގޮތެއްގައި. ފުރަތަމަ އަހަރަށް
މިހާވަރު ދެވަނަ އަހަރަށް މިހާވަރު މިކަހަލަ ގޮތަކަށް. އެއީ އިމާރާތެއް ފަށާފައި މިހާތަނަކަށް ސަރުކާރުން ނުބަހައްޓަވާ
ކަންނޭނގެ ހުއްޓާލައްވާފަކާ. އެހެންވީމާ، ވާވަރުކަމެއްތޯ ބައްލަވާނެ. މީގެ ރިކަރެންޓް ކޮސްޓު ވެސް ކުރީގައި ބައްލަވާ.
އިންނާނެ ރިކަރެންޓް ކޮސްޓްމެންޓް ކޮމްޕޯނަންޓެއް ވެސް. ތިބޭފުޅުން މިހާރު އެހެން ތަނެއްގައި ބަލަހައްޓާ
އިމާރާތެއްގައި ތިބެންޏާ ރިކަރެންޓް ކޮސްޓް މަދުވާނެ. ކުލި އެބަދޭ. ކަރަންޓާއި ފެނާއި އިތުރުވާނެ ތި އޮތް ބޮޑު
އިމާރާތުގައި ދެއްތޯ. 011 އެތައް މުވައްޒަފުންނަށް ތި ހައްދަވަނީ ކިތައްބުރީގެ އިމާރާތެއްތޯ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރީގެ އަދަދާއި އެ ތަފްސީލު...

މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އުނހޫ. އެހެނެއްނޫން. ކިތައް ބުރީގެ އިމާރާތެއްތޯ އޭ މިއީ؟
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ތަފްސީލުތައް އިނގޭނީ ލިބޭ ބިމެއްގެ ބޮޑުމިނަށާއި އެ ކަންތައްތަކަށް ބަލާފައި ކުރެހުންތައް ފައިނަލައިޒް
ކުރެވުނީމަހެން އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ލަފާކުރެވެނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ބޭނުންވާ
ސްޕޭސް ގާއިމުކުރުމަށް ޓަކައި ގާތްގަ ނޑަކަށް 63 މިލިއަން ރުފިޔާ އިމާރާތަށް ޚަރަދުވާނެ ކަމަށް. އެއީ ހައުސިންގ
މިނިސްޓްރީން ދެއްވި އެސްޓިމޭޓްސްތަކަށް ބަލާފަ. މި މީޓިންގއަށް އަޅުގަ ނޑު ހާޒިރުވުމުގެ ކުރިން ހައުސިންގ
މިނިސްޓްރީއާ މަޝްވަރާކުރެވުނު ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީން ވަރަށް ބޮޑަށް ޔަޤީންކަން އެބަދެއްވާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހަށް ބޭނުންވާ ބިން ކުއްޔަކާއި ނުލައި ހުޅުމާލެއިން މި އަހަރު ތެރޭގައި ހަމަޖެހިގެން ދާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ،
ބަޖެޓުގައި އެ ފައިސާ ހިމެނުއްވުމަކުން ބޭކާރުވެގެން ނުދާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން ހައުސިންގ މިނިސްޓަރ ދެއްވާ.
ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީން ޤަބޫލުކުރައްވާ ގޮތުގައި ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީން ވެސް ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތުގައި
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގައި އަމިއްލަ މުސްތަޤިއްލު އޮފީހެއްގެ ގޮތުގައި ހިންގުމަށް ޓަކައި ބޭނުންވާ އަމިއްލަ އިމާރާތެއް
ހުންނަންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ވެ ސް އެގޮތަށް ޤަބޫލުކުރަނީ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙު ސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ދެން ބައެއް ކޯ ސްތަކާ ބެހޭ ގޮތުން، ނޫން އަޅުގަ ނޑުގެ ގަޑި ހަމަވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު
ނިންމާލާނަން. 22 މިނިޓު ވެއްޖެ. ކީކޭތޯ؟ ބައި މިނިޓު އެބައިން. ތިބޭފުޅުން ވަކި ފެންވަރެއްގެ މުވައްޒަފުންތޯ ނަގަނީ.
ކޯހުގައި އެބައުޅޭ ދިވެހި ޓްރެއިނިންގ އައިޓީ ސްކިލްސް ޓްރެއިނިންގ މި ވެސް ހަމަ ތިބޭފުޅުން ލާރި ދެއްވައިގެން
ތަންތަނަށް ފޮނުއްވައިގެން ހައްދަވާ ކޯސްތައްތޯ؟
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަ ނޑުމެން އޮފީހަށް އުސޫލެއްގެ ގޮތުން އެންމެ ދަށް ފެންވަރުގެ މުވައްޒަފުން ވެސް މިވައްދަނީ ޑިޕްލޮމާ
ފެންވަރުގެ މުވައްޒަފުން އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް ޑިޕްލޮމާ އިނގޭތޯ. ދެން ޑިޕްލޮމާ އިން ފެށިގެން އަޅުގަ ނޑުމެން
އޮފީހުގެ ގާތްގަ ނޑަކަށް މިހާރު މުވައްޒަފުންގެ ޕްރޮފައިލަށް ބަލާއިރު 12% އަށްވުރެ ގިނަ މުވައްޒަފުންނަކީ ބެޗްލާރސް
ޑިގްރީއަށްވުރެ މަތިން ކޮލިފިކޭޝަން ހާސިލުކޮށްފައި ތިބި މުވައްޒަފުން. އެހެންނަމަވެސް، އެހެންނަމަވެސް

އަޅުގަ ނޑުމެން ރިޕޯޓްތައް ޢާއްމުކޮށް ދުނިޔޭގެ ގިނަ ޤައުމުތަކުގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓްތައް އިނގިރޭސި ބަހުން ތައްޔާރު ކުރެވޭ
އެއްޗެއް އިނގޭތޯ. ހުރިހާ ސްޓޭންޑަޑްސްތަކާއި ހުރިހާ އެއްޗެހިތައް މިހުންނަނީ އިނގިރޭސި ބަހުން. އެހެންވީމާ، ދެން
ދިވެހި ބަހަށް މިއެއްޗެހިތައް ބަދަލުކުރުމަކީ ހަމަ ފުދޭވަރަކަށް ދަތި ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ.
އެހެންވީމާ، ދިވެހި ބަހުގެ ތަމްރީނުތައް އަޅުގަ ނޑުމެން މުވައްޒަފުންނަށް އެބަ ބޭނުންވޭ ޢިބާރާތް ކުރުމުގެ ފެންވަރުތަ ކާއި
އެއްޗެހި ރަނގަޅު ކުރުމަށް ޓަކައި ރިޕޯޓްތަކުގެ. އެހެންވީމާ، ދިވެހި ބަހުގެ ޓްރެއިނިންގ އެއް އެއީ ހަމަ ދޭންޖެހޭ
އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައި. އައި.ޓީ ސްކިލްސް އައި.ޓީ އާއި ނުލައި މިޒަމާނު އެއްކަމެއް ވެސް ނުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، އައިޓީ
ސްކިލްސް ހަމަ އެ މުވައްޒަފުންނަށް ދޭންޖެހޭ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙު ސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުގެ ފަހު ސުވާލު އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރައްވަންތޯ މިހާރު ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓް ސަރުކާރު އޮތް
ރިސޯސްއެއް ދެއްތޯ ހޭދަކުރެވޭނީ. މަނިކުފާނަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވާ އެއްޗެއް ހޭދަކުރެއްވޭނީ. އެހެން ތަންތަނަށް ވެސް
ބޮޑުކުޑަ ކުރާ އުސޫލަކުން ތި ތަނަށް ވެސް ބޮޑު ކުޑަ މިން އަންނަންޖެހޭނެ އެ އުސޫލުން ކަމަށް ޤަބޫލުކުރައްވަންތޯ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރައްވަން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ހޭދަތައް ވެސް ހުންނަންޖެހޭނީ ދައުލަތުގެ ކެރި ފޯރުންތެރިކަން
ހުންނަ މިންވަރުގެ މައްޗަށް. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައި އޮތް ބަޖެޓަކީ ދައުލަތަށް ހޭދަ
ނުކުރެވޭނެ މިންވަރެއް ނޫން. އެއީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ދައުލަތަށް ލިބޭ އެއްޗަކާއި ކުރާ ޚަރަދުތަކުގެ ތަފްސީލު
ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެބަ އިނގޭ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ޚަރަދު ކުރަން ހުށަހަޅާފައި އޮތް 22
މިލިއަން ރުފިޔާއަކީ ޙަޤީޤަތުގައި ނުކުރެވޭނެ އެއްޗެއް ނޫން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން މިހާތަނަށް ޕްރޫވް ކޮށްދީފައި
އޮންނާނެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ދޭ ބަޖެޓު ބޭނުންކޮށްގެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ނެރޭ އައުޓްޕުޓްތަކުގެ
ބޭނުން ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ހިފިއްޖެއްޔާ ދައުލަތަށް އެއަށްވުރެ ގިނަ ސޭވިންގްސް ގެނެވޭނެކަން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ،
އެކަންތައްތައް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ވާޖިބު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އަދާކޮށްފައިވާނީ. އެހެންނަމަވެސް
ދެން އޭގެ ފަހުން ހިނގާ މަރުޙަލާތައް ނުހިނގުމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ އެއްޗެއް ދައުލަތަށް ނުލިބި
އޮންނާނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަދި މަތިވެރި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދެން
އެމް.ޑީ.އޭގެ ފަރާތުން މި ކޮމިޓީގައި އިންނަވާ އެއް މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ކޮމިޓީގެ ނައިބު މުޤައްރިރު. ކުޑަހުވަދޫ
ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ސުވާލުތައް ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަ ނޑަށް ވެސް ހަމަ ރަނގަޅީ ވީހާ ވެސް ކުރުކޮށް ޖަވާބުދެއްވިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑު ވެސް ބަލާނަން ވީހާ ވެސް
ކުރުކޮށް ދަންނަވާލެވޭތޯ ސުވާލު. އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލާނަން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ވާހަކައިގައި
ވަރަށް ސާފު ބަހުން ވިދާޅުވެއްޖެ ދައުލަތުގެ ޚަރަދު ކުޑަ ކުރުމަށް ޓަކައި އޮޑިޓް އޮފީހުގެ މަޤާމުތައް ވެސް ނުއުފައްދާ
އަދި ކުރަންޖެހޭ ބައެއް ކަހަލަ ދަތުރުތައް ވެސް ނުކޮށް މީގެ ކަންތައްތަކެއް ކުރައްވާފައިވާ ކަމަށް. ދެން އަޅުގަ ނޑު
ސުވާލުކޮށްލާ ހިތް އޮތީ ތި ވިދާޅުވާ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތައް ނެރުމުގައި އެ ކަންތައްތައް ނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ދިމާވި
އެއްވެސް ދަތިކަމެއްވޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ. އެއީ އަޅުގަ ނޑު މި ދެންނެވީ ބަޖެޓުގައި ވަކި ވަރަކަށް ފައިސާ ދީފައި ބައެއް
ތަންތަނަށް ދަތުރުކުރުމަށާއި އަދި ބައެއް ވަޒީފާތައް އުފެއްދުމަށާއި އެ ކަންކަމަށް ޚަރަދު ކުޑަކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި
ކަންތައްތަކެއް ކުރެއްވި ވާހަކަ ވިދާޅުވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، އެއީ ތިބޭފުޅާގެ މަސައްކަތަށް ލިބުނު ކުރިއެރުމެއްތޯ ނުވަތަ
އުނދަގޫ ކަމެއްތޯ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
...މުވައްޒަފުން ބޭނުންވާ ވަގުތު ނުޖެހެނީސް މުވައްޒަފުން ނުލައްވަންގެން ނުލައްވާ މަޑުކުރިކަން. އޭގެ މިސާލެއްގެ
ގޮތުން އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވިން ޕާރފޯމަންސް އޮޑިޓް މިއަހަރު ތެރޭގައި ތަޢާރުފުކުރަން އެ ޑިޕާޓްމަންޓަށް ބޭނުންވާ 03
މުވައްޒަފުން ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ނެގީ ވަރަށް ފަހުން ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެއީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކުރިން
ކުރަމުންދިޔަ އޮޑިޓްތަކެއް ނޫން. އެއީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އަލަން ތަޢާރުފުކުރި އޮޑިޓްތަކެއް. އެހެންވީމާ،
އެކަންތައްތައް ތަޢާރުފުކުރެވޭ މިންވަރަކުން ފަންނީ ޤާބިލުކަން ގާއިމުކުރެވޭ މިންވަރަކުން މުވައްޒަފުން އިތުރު ކުރަމުން
މިދަނީ. އެއީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ކުރަމުން އައި ކަންތައްތައް މަޑުޖައްސާލުމެއް ނޫން.
ދަތުރުފަތުރާ ގުޅޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑު އެއްޗެއް ނުދަންނަވާނަން. ދަތުރުފަތުރުގައި އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވީ މިހާރު ޓީމުތައް
ޢާއްމުކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން ދަތުރުތައް ހަމަޖެހިފައި އޮންނަނީ އަތޮޅުތަކަށް ކުރާ ދަތުރުތައް އަހަރުގެ ފަހުކޮޅުގައޭ.
އެހެންވީމާ، އަހަރުގެ ފަހުކޮޅުގައި އެ ޚަރަދުތައް ކުރެވިގެން ދާނެއޭ. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު ދަރުތުކުރަން ބަލާއިރު
ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން އަޅުގަ ނޑު ކުރިން ދެންނެވި ގޮތަށް 63% ބަޖެޓުގައި މިހާރު އުނިކުރައްވާފަ އި އޮތީ އެއްކޮށް.

އުނިކުރެއްވުމުގެ ސަބަބުން ދަތުރުފަތުރަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ މިހާރު ނެތިގެން ދަތުރުތައް މަޑުޖެހިފައި އޮތްކަމަށް
އިނގޭތޯ.
ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އެއް އިމާރާތެއްގެ ތެރޭގަ އި އޮފީސް ހިންގަންޖެހުމުން ނުފޫޒު ފޯރުވިދާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރާ ހަމަތަކަކީ ކޮބައިތޯ؟
އެއީ ނުފޫޒު ނުފޯރުވާ އެކަން ނުކުރެވޭނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރާ ގޮތަކީ ކޮބައިތޯ؟
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހެޔޮ ނިޔަތުގަ އި މަސައްކަތްކުރާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެންމެން ވެސް އިޚުލާޞްތެރިކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މައްސަލައެއް ދިމައެއް
ނުވާނެ. އެހެންނަމަވެސް މީގަ އި އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮންސަންޓްރޭޝަން އޮންނަން މިޖެހެނީ ހިނގާފާނެ ނުބަޔަކަށް ކަމުގެ
ރިސްކް އިންވޯލްވްވާ މިންވަރަކަށް. ސަރުކާރުން ބޭނުންވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި އޮޑިޓްކުރަން ބޭނުން ނުވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި
މިއީ އެގޮތަށް ވެދާނެއެކޭ ނޫން އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތްތައް ހަނިކުރެވޭގޮތަށް އޮތުމަކީ އެއީ
ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. އެއީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޤާނޫނީ ވާޖިބުތަކަށް ހުރަސް އެޅިގެންދާނެ ކަމެއް. އޭގެ ކުޑަކުޑަ
މިސާލެއް މިހާރު ވެސް ފާއިތުވި އަހަރުތަކުގައި ފެނިގެން މިދަނީ. މިހާރު ވެސް ޤާނޫނުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ
މިނިވަންކަން އެބަ ފައިސާގެ މިނިވަންކަން ޔަޤީންކޮށްދީފައި އޮތްއިރު ވެސް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ތެރެއިން ފައިސާގެ
ކަންތައްތައް ޕްރޮސެސްކުރަން ޖެހޭތީވެ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ބޭނުންއިރެއްގައި ފައިސާ ހިފަހައްޓަނީ. އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހަކަށް ނޯވޭ އެއްވެސް އިޚްތިޔާރެއް ޚަރަދު ކުރުމުގައި އިނގޭތޯ. ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ބޭނުންވާ
ޚަރަދެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކުރެވެނީ. އެއީ ޤާނޫނުން މި ބާރުތައް ދީފައި އޮތްއިރު ވެސް. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލަކަށް ވަރަށް މުހިންމު އޮޕަރޭޝަނަލް ފައިނޭންޝިއަލް އިންޑިޕެންޑެންސް. އެއީ ބައިނަލްއަޤުވާމީ
މިންގަ ނޑުތަކުން ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ޤައުމެއްގަ އި ވެސް އެން މެން ވެސް ޤަބޫލުކުރާ މިންގަ ނޑެއް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީސްތަކުގައި ފައިނޭންޝިއަލް އިންޑިޕެންޑެންސް ދީފައި އިންނަ މިންވަރު އަޅުގަ ނޑު ތިބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލުމުގެ
ގޮތުން ކުޑަކުޑަ މިސާލެއް ދަންނަވާލާނަން. އެންމެ ބޮޑު ޑިމޮކްރެސީއެއް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އަވަށްޓެރި އިންޑިޔާގަ އި ،
އިންޑިޔާގަ އި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ބަޖެޓަކީ މަޖިލީހުގައި ވޯޓަށް ވެސް އަހާ އެއްޗެއް ނޫން އިނގޭތޯ. އެ
ބޭފުޅުން ކިޔާ ޗާޖްޑް އެކްސްޕެންޑިޗާރ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ން ނިންމީމަ އެ އަދަދު ހުރިގޮތަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ
އޮފީހަށް ރިލީޒްކުރާނީ. ވޯޓަށް ވެސް ނައަހަނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އިންޑިޕެންޑެންސް ޕޮލިރިޓައިޒްވެގެން
އިންޑިޕެންޑެންސްކޮށް ކޮންޕްރޮމައިޒްވެދާނެތީ. އެހެންވީމާ، އެ ފެންވަރުގައި ދުނިޔޭގެ ޤައުމުތަކުން ސީރިއަސްކޮށް ނަގާ

މައްސަލަތައް މި އީ. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި ކަންތައްތައް ފަހުމްނުވާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެއީ އެހެން މައްސަލައެއް
އިނގޭތޯ.
ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން ކުރިން ވާހަކައިގައި އިޝާރާތްކުރައްވައިފި އޭރުގެ މިނިސްޓަރެއްގެ ވާހަކަ އާއި އޭ ރުގެ ބިމެއްގެ ވާހަކަ. އެއީ
ކޮން މިނިސްޓަރެއް ހުންނެވިއިރުތޯ؟
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުމެން އެ އިމާރާތުން ނެރެން މަޖުބޫރުކުރީ މިނިސްޓަރ އިނާޒު. އިނާޒު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޕްރޮމިސްކޮށްދެއްވީ
ވެސް ތިން އަހަރު ތެރޭގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެއް އިމާރާތެއް ދެއްވާނެ ކަމަށް. އޭގެ ފަހުން ވަޑަ އިގެންނެވި
ކޮންމެ މިނިސްޓަރަކާ ބައްދަލުކޮށް ތަކުރާރުކޮށް މި ވާހަކަ ދެއްކިން. މިނިސްޓަރ ޖިހާދަށް ވެސް އެތައް ފަހަރެއްގެ
މަތިން އަޅުގަ ނޑަށް ބައްދަލުކޮށްފައި މި ވާހަކަ ދެއްކިފައި އޮންނާނީ. މި ކޮމިޓީގައި އެތައް ފަހަރެއްގެ މަތިން އެ ވާހަކަ
ދެއްކުނު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ ބައްދަލުކޮށް އެ ވާހަކަ ދެކެ ވިއްޖެ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އޮފީހަށް ސިޓީ ވެސް ފޮނުވި
ހައުސިންގ މިނިސްޓަރާ އެތައް ފަހަރެއްގެ މަތިން ބައްދަލުކުރެވި އަދިއަދަށް ވެސް ޙަ އްލެއް ނާދެ. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ
މިނިސްޓަރަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް ހިންގުމަށް ހުރި ދަތިތަކެއް
އެނގި ވަޑައިނުގަންނަވާނެހެން މިނިސްޓަރަކަށް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ކަންނޭނގެ އެކަންތައްތައް
އިހުސާސްކުރެވޭނީ. ޣާޒީ ބިލްޑިންގގައި އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޕަރޭޓްކުރަން ދަތިތަކެއް ހުރިކަމަކަށް ނުބެލެވޭ ކަމަށް
ވިދާޅުވާއިރު އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު ވެސް ބޭނުންވާ ޓްރެއިނިންގ ފެސިލިޓީޒްތަކާއި އެއްޗެހި ޤާއިމުކުރުމަށް ޓަކައި
އެއް ވެސް ސްޕޭސްއެއް ނެތިގެން އެތައް ގޮތަކުން ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީއާ ގުޅައިގެން ވެސް އިތުރު ސްޕޭސް ލިބޭތޯ
ވެސް ބަލައިފި. ނެތިގެން އެތާ އަޅުގަ ނޑުމެން ގުދަނެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރިޔަސް ހުރި ސްޕޭސްތަކަށް ވެސް މިހާރު
މުވައްޒަފުން ލާންވެގެން އެތަންތަނަށް ބަދަލު ގެނެސްގެން އެކިގޮތްގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެން އުޅެނީ. އެހެންވީމާ، ސްޕޭސްގެ
މައްސަލަ ހަމަ އިންތިހާއަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އިޙްސާސްކުރޭ. އެ ވާހަކަ އަޅުގަ ނޑުމެން ފާއިތުވި ތިން
އަހަރު ވެސް މި ކޮމިޓީގައި ވެސް މަޖިލީހުގައި ވެސް ދައްކާފައި އިންނާނެ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން
ހަމަ މިހާރުން މިހާރަށް ޙައްލުކުރަން ބޭނުންވާ މައްސަލައެއް އެއީ އިނގޭތޯ. ބަޖެޓާ ބެހޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑުމެން އިޒުނަ
ދެއްވައިފިއްޔާ މިނިސްޓަރ ވިދާޅުވި އެއްޗަކާ ގުޅޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލާނަން އިނގޭތޯ. މި އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހުން ބަޖެޓަށް މި މައްސަލަ ދިމާވާތީ މިހާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ އަޅުގަ ނޑު ބައްދަލުކޮށް އެ ވާހަކަ
އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވީމާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އޮފީހުން ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ އަށް ވަރަށް ޞަރީޙަ ޢިބާރާތުން ސިޓީއެއް

ލިޔުއްވާފައި ވިދާޅުވި ދައުލަތުގެ އެހެން މުއައްސަސާތަކުގެ ބަޖެޓާ އެއްގޮތަކަށް ނޫނޭ އޮ ޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބަޖެޓާ
ދޭތެރޭގައި ޢަމަލުކުރާނީ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްދެއްވާ ބަޖެޓު އެގޮތުގައި
ޚަރަދުކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް އިތުރު ހުރަހަކާ ނުލައި އެ
ޚަރަދުތައް ކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ދެއްވާށޭ. އެ ސިޓީ އެހެން އޮއްވާ ސްޕެސިފިކަލީ އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލްގެ ބަޖެޓާ ގުޅޭގޮތުން އެހެން އޮއްވާ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ޚަރަދު ކުޑަ ކުރަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
އޮފީހުން ދެންނެވި ދެންނެވުމަކާ ގުޅިގެން ވެސް އެ ބޭފުޅުން ބޭނުންވީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ޚަރަދު ވެސް ކުޑަ
ކުރަން. އެހެންވީމާ، ވިދާޅުވަނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހެއް އިސްތިސްނާއެއް ދެއްވާފައެއް ނެތޭ އެ ސިޓީގަ. އެކަމަކު
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް މީގެ ކުރިން އެބައޮތޭ އިސްތިސްނާ ދެއްވާފައި ޚާއްޞަ ސިޓީފުޅެއް ވެސް ފޮނުވާފައި
އިނގޭތޯ. ދެން އިތުރަކަށް އަޅުގަ ނޑަކަށް ހިޔެއްނުވޭ ރޭޝަނަލް ހިއުމަންބީންއަށް އެއްޗެއް ލިޔުއްވާފަ އި ފޮނުވާއިރު
އިތުރަކަށް ދެން އެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ކުރިން ދެވިފައި އޮންނާނޭ އިސްތިސްނާއެއް . އެހެންވީމާ، އޭތި އެގޮތަށް
ބާއްވާށޭ ދެންނެވުން. އެ އޮތީ އިސްތިސްނާ ކުރިން ދީފަ. ސްޕެސިފިކްކޮށް މެންޝަން ކުރަންޖެހޭނެ ކަމަކަށް އަޅުގަ ނޑު
ޤަބޫލެއްނުކުރަން.
ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަޅުގަ ނޑުގެ ހަމަ އަނެއް ސުވާލަކީ އޮޑިޓް މިހާތަނަށް ނެރެފައި ހުރި އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތައް ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް
އެބަހުރި އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު ވެސް މި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ވެސް މި ފަހަކަށް އައިސް ކުރަންޖެހުނު މަސައްކަތްތަކުގެ
ތެރޭގައި ބޮޑަށް ތިބޭފުޅުންނަށް މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަން އުނދަގޫ ނުވަތަ ވަކި ހިސާބަކުން ހުއްޓާލިކަމަށް އިނގޭތޯ.
އެ ޤާނޫނީ ގޮތުން ތިބޭފުޅުންނަށް ދެއްވާފައި އިން މެންޑޭޓް އެންމެ ފުރިހަމަވީތޯ އެގޮތަށް. ދެން ޚާއްޞަކޮށް
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހަމަ ފާހަގަވޭ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެކަންކޮށް ނިންމާފައި
އެކަމާ ބެހޭ މުއައްސަސާތަކަށް އެކަން ފޮނުވީމާ އެކަން ނިމުނީ. އެހެންނަމަވެސް އޭގެ ފަހުން އަނެއްކާ ރިޕޯޓު
ނެރޭއިރުގައި މީޑިޔާގަ އި ވާހަކަ ދެކެވޭގޮތުން ވެސް އޭގެން ތަފާތު އެހެން މަޤުޞަދެއް ވެގެންދާތަން. ދެން ތި
ވިދާޅުވިގޮތަށް އަޅުގަ ނޑު ހަމަ އަހާލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ އިންޑިޔާގައި ތިބުނާގޮތަށް ވަކި ބަޖެޓެއް ދައުލަތުގެ
މާލިއްޔަތެއް ނުކުޅެދާނަވާވަރަށް ނުވަތަ ނުލިބޭ މިންވަރަކަށް އެކަން ކޮށްގެން އެކަން ކުރެވިދާނެ ކަމަށް ފުރަތަމަ
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރައްވަންތޯއޭ. އަޅު ގަ ނޑުމެން މިއުޅެނީ މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި މި ލިބޭ އާމްދަނީއަކާއި
އެކަންކަމުން ފުއްދޭނެ މިންވަރު އެންމެ ބޮޑަށް ބަލައި އޭގެ ލަފާއަރުވާ އެކަންކަން ނުވާނެގޮތަކަށް ބަލަންޖެހޭނެ
ފަރާތަކަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި ވާހަކަތަކުން ފާހަގަވެގެން އެބަދޭ ތިބޭފުޅުން
ކުރަން ހުރި ބައެއް ކަހަލަ ކަންތައްތައް ނުކުރުމުގެ ސަބަބުން އެހެންވުމުގެ ފުރުޞަތު އެބަ އޮތްކަން އިނގޭތޯ. އެއީ

އަޅުގަ ނޑަށް ، ހަމަ ދެންމެ ކުރިން ވެސް ވިދާޅުވި ތި މުވައްޒަފުން ތަމްރީނުކުރުން އިތުރުކުރުމަށާއި ބައެއް ތަންތަނަށް
ދަތުރުކުރުމަށާއި އަދި އަޅުގަ ނޑުމެންނަކަށް ނޭނގެ ދުވަސްކޮޅަކުން ކައުންސިލުގެ އޮޑިޓްތައް މަސައްކަތް ފަށާއިރުގައި
އެތަންތަނުގެ ހާލަތު އަދި ހުރީ ކިހިނެއް ކަމެއް ނޭނގެ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި އޮޑިޓް މައްސަލަ
ދިމާނުވާނެ ގޮތަކަށް އޮޑިޓް އޮފީހުން ކިހާވަރެއްގެ މަސައްކަތެއް ކުރެއްވޭތޯ. ކޮބައިތޯއޭ ތި ބޭފުޅުންނަށް އެކަން
ކުރައްވަން އޮތް ދަތިތަކަކީ. އެކަމަށް ފޯރުކޮށްދީފައި ހުރި ކަންތައްތައް ވެސް މާލިއްޔަތަށް ޚަރަދުކުޑަކުރުމަށް ޓަކައި މި
ކުރީ. އެހެންވީމާ، އެއް އިމާރާތެއްގެ ތެރޭގައި ތިކަންތައް ކުރަން އުނދަގޫވާނެ ސަބަބެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަކަށް ޤަބޫލެއް
ނުކުރެވޭ އެއްވެސް ނުފޫޒެއް ފޯރުވިދާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މިދެންނެވީ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތަކުގައި މިދެންނެވި ގޮތަށް ހުރީ.
ދެން ޚާއްޞަކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ އާއި އޮޑިޓް އޮފީހާ ދެމެދުގައި ވަރަށް ބޮ ޑެތި
މައްސަލަތަކެއް އެބަ އުޅޭ. އެކަން ވަރަށް ގާތުން ހުރިހާ މައްސަލަތައް ޙައްލުކޮށްފައި ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތް ލިބެންޖެހޭ
ހަމަ އޮޑިޓް އޮފީހުގެ މެންޑޭޓް ވެސް މިނިވަންކަމާއެކު ކުރެވެންޖެހޭނެ. އަޅުގަ ނޑުމެން ފަހަރެއްގައި ވެސް އޭގެ ތެރެއަށް
އަތްބާނައިގެން ބެހެނީކީ ނޫން. އެހެންނަމަވެސް ދެފަރާތުން ގެނެސް ވާހަކަދައްކާއިރު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެބަ ފާހަގަވޭ
ވަރަށް ބޮޑެތި މައްސަލަތަކެއް. އެކަން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެބަ ސާބިތުވޭ. ދެފަރާތުން ވެސް ދައްކާ އެބަ ހެކިތައް.
އެހެންވީމާ، މިކަމުގައި އެބަ އުޅޭ މައްސަލަތަކެއް. އެކަން ޙައްލުކުރުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ ކަންނޭނގެ
މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަން. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތަކުގައި މިގޮތަށް ދިމާވަނީ އެކަން ނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ކަމަށް
ދެކެވަޑައިގަންނަވަންތޯ؟
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މެންބަރގެ ސުވާލު އަޅުގަ ނޑަށް އެހާ ސާފެއްނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ޖަވާބު އެރުވޭތޯ މަސައްކަތްކުރާނަން
އިނގޭތޯ. އޮޑިޓް ނުކުރެވިގެން ހުއްޓާލާފައި އަޅުގަ ނޑުމެން އަންގާފައި އޮންނާނީ އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުގައި ތިން
ތަނެއްގެ އިނގޭތޯ މަޢުލޫމާތު ނުލިބިގެން. މަޢުލޫމާތު ނުލިބޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލްގެ އޮފީހުން ކުރެވޭނެ
ކަމެއް ނޯންނާނެ. މަޢުލޫމާތު ލިބިގެން އޮޑިޓް ކުރެވޭނީ އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުން ވަންހަނާ ކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއެއް ގެ ތެރޭގައި
ހުރެގެންނުވާނެ. އެހެންނަމަވެސް ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުން ހަމަ ތަފާތު ބަހަނާތައް ދައްކައިގެން މަޢުލޫމާތު ނުދޭ
ވަރަށް ގިނަ ފަހަރަށް. މިއަދު ވެސް އޭގެ މައްސަލައެއްގައި އަޅުގަ ނޑު އެޓެންޑް ކުރިން. އަދި މާދަމާ ވެސް އޭގެ
މައްސަލައެއްގައި އަޅުގަ ނޑު ދައުލަތު ހަމަ މިނިވަން މުއައްސަސާއެއްގެ އިސްފަރާތަކާ ބައްދަލުކުރަން ހަމަޖެހިފައި
މިއޮތީ. އެހެންވީމާ، އެ މައްސަލަތައް އެބަ ހުރި. އެ މައްސަލަތައް ވާހަކަދައްކައިގެން ޙައްލުކޮށްގެން، ސޮލިއުޝަނެއް
ލިބޭތޯ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުން ދަނީ މަސައްކަތްކުރަމުން. އެހެން ގޮތެއް ނެތުނީމަ ނޫނީ މި މަޖިލީހާ ހަމައަށް

ގެނެއްސައެއް ނޯންނާނެ އިނގޭތޯ. އެ ތަފާތު އޮޕްޝަންސްތައް އެކްސްޕްލޯރ ކޮށްފައި އެހެން އޮޕްޝަނެއް ނެތިގެން
ނޫން ގޮތަކަށް މި މަޖިލީހާ ހަމައަށް އެއްވެސް މައްސަލައެއް ގެނެއްސައެއް ނޯންނާނެ. ވަރަށް ގިނަ އިންތިޒާރު، ދިގު
އިންތިޒާރަކަށްފަހު މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ޓަކައި، އިންތިޒާރުކުރުމަށްފަހުގައި ޢާއްމުކޮށް މިހިސާބަށް މައްސަލަ ގެނެއްސައި
އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، ގަދަކަމުންނެއް އޮޑިޓެއް ނުކުރެވޭނެ. އޮޑިޓް ކުރެވޭނީ އޮޑިޓް ކުރެވޭ މުއައްސަސާއިން ވެސް
އެއްބާރުލުން ދީގެން. އޮޑިޓް ކުރެވޭ މުއައްސަސާއަށް ވެސް އިހުސާސްވާންޖެހޭ ދައުލަތުގެ ފައިސާ ހޭދަކުރާ ކަމަށް
ވެއްޖެ އްޔާ އެއަށް ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭކަން. ޖަވާބުދާރީކުރުމަށް ޓަކައި ބަޔަކު ހަމަޖެހިފައި ތިބިކަން. އެބަޔަކަށް
އެއްބާރުލުން ދޭންޖެހޭކަން. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުން ކީއްތޯކުރާނީ. އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުން އެ
މަޢުލޫމާތު ނެތޭ ބުނީމަ ދެން އިތުރަކަށް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުން ކުރާނެ ކަމެއް ނޯންނާނެ އިނގޭތޯ. ތި
ތައްޔާރުކޮށްފައި ނެތޭ. ތި އެއްޗެހި ގުދަނެއްގައޭ ހުރީ. ދެން އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހަކީ އެ މަޢުލޫމާތުތައް ބަލަހައްޓާ،
ދައުލަތުގެ އެއްވެސް އޮފީހެއްގެ ހިސާބުކިތާބު ބެލެހެއްޓުމަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ނޫން.
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުން ކުރާ ކަމެއް ނޫން އެއީ. ހިސާބުކިތާބު ބަލަހައްޓަންޖެހޭނީ އެ މުއައްސަސާއަކުން.
މަޢުލޫމާތުތައް ބަލަހައްޓަންޖެހޭނީ އެ މުއައްސަސާއަކުން. ބެލެހެއްޓީމަ އެ ބަލަހައްޓާ މަޢުލޫމާތެއްގެ ޞައްޙަކަން، އެ
ބެލެހެއްޓި އެއްޗެއް ހޭދަކުރި ގޮތް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުން މި ބަލަނީ. އެހެންވީމާ، އެތަންތަނުން އެ މަޢުލޫމާތު
ލިބިގެން ނޫން ގޮތަކަށް އެކަމެއް ނުކުރެވޭނެ. ދެން އަޅުގަ ނޑު، އަޅުގަ ނޑުގެ އެސިސްޓެންޓަށް ދަންނަވާލާނަން އިނގޭތޯ
ދެންމެ ދެކެވުނު ވާހަކަތަކާ ގުޅިގެން ދެތިން އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން ފުރުޞަތު. އިޒުނަ ދެއްވައިފި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ
އަޅުގަ ނޑު މުޙައްމަދު ޙުސައިނަށް ޙަވާލުކޮށްލާނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް މުޙައްމަދު ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ތި ދެއްވި ފުރުޞަތަށް. އަޅުގަ ނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން އުޅުނީ މިހާރު މިތާނގައި
ވަރަށް ބޮޑަށް އެބަ ވާހަކަދެކެވޭ ކޮބައިހޭ ނުކުންނާނެ ދައްޗަކީ، ނުކުންނާނެ މައްސަލައަކީ ނުވަތަ ފޯރުވޭނެ ނުފޫޒަކީ
އެހެން އިމާރާތެއްގެ ތެރޭގައި އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީސް ހިނގަމުންދާއިރު. އަޅުގަ ނޑުމެން މި ތިބީ...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުޑަ އެއްޗެއް ސާފުކޮށްލަން. ނަން ވިދާޅުވެފައި ކުރިއަށް ގެންދިޔައިއްޔާ ފަސޭހަ.

އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް މުޙައްމަދު ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މުޙައްމަދު ޙުސައިން. އެސިސްޓެންޓް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް. އާދެ! އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން އުޅުނީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ތަޖުރިބާ ކުރެވިފައި ހުރި، ކުރީއްސުރެ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުގައި ތިބި ހަމަ ގިނަ މުވައްޒަފުންނަށް ތަޖުރިބާ
ކުރެވިފައިވާ ކަމެއްގެ ވާހަކަ. ދެންމެ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އެ ފާހަގަކޮށްލެއްވިހެން ކުރީގެ ސަރުކާރުން އެބަ އޮތް،
މައުމޫން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމްގެ ސަރުކާރުން އެބަ އޮތް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލްގެ އޮފީހަށް ގ.ގްރީންގެ ދެކުނު ފަރާތުން
ޖާގަދެއްވާނެ ކަމަށް އަންގަވާފައި ސިޓީއެއް ފޮނުވާފައި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއަށް. ދެން އެތަންތަން އެހެން އޮއްވާ
ކޮންމެއަކަސް އޭރު ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ، މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން މި ކިޔާ ޓީ ބިލްޑިންގ އިމާރާތްކުރުމާ ގުޅިގެން
ކޮންމެއަކަސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހަމަ މިހާރު ވެސް ދެކެވޭ ކަހަލަ ވާހަކަތަކެއް، އެއްވެސް ދައްޗެއްނުވާނެ އޭ އޮޑިޓަރ
ޖެނަރަލްގެ އޮފީހަށް އިތުރަށް ބޭނުންވާ ޖާގައާއި ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް ވެސް ހަމަޖެނެއޭ. މާ ފަސޭހަވާނެއޭ ފިނޭންސް
މިނިސްޓްރީ އާއި ދެން ވެސް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ އެހެން ދާއިރާތަކާ އެއް ބިލްޑިންގއެއްގައި މަސައްކަތްކުރީމަ.
އެކަހަލަ ވާހަކަތަކެއް އޭރުގައި ވެސް ދެކެވުނު. ދެން އެތަނަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ބަދަލުކުރީ. ބަދަލުކޮށްގެން އަޅުގަ ނޑުމެން
ހަމަ އެތަނަށް ދިޔަތާ ހަމަ ގާތްގަ ނޑަކަށް 0 އަހަރެއްހާ ދުވަހު ތެރޭ ކޮންމެއަކަސް ސަރުކާރު ބަދަލުވެގެންދިޔައީ. ދެން
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެކި ގޮތްގޮތުން ބައެއް ކަހަލަ ދަތިތައް ފޯރަންފަށައިފި ކޮންމެއަކަސް. އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮންއިރަކުންހޭ
އެހެންތާކަށް ބަދަލުވަނީ. ކީއްވެގެންހޭ މިތަނުގައި ތިބެނީ. ދެން އެކަހަލަ ސުވާލުތަކެއް އަންނަން ފެށީ. ދެން
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެހެން ބައެއް ތަންތަން ވެސް ދެއްކެވި. ދެން އެހެންނަމަވެސް އޭރުގައި ހުންނެވި އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް
އެއްގޮތަކަށް ވެސް ޤަބޫލެއް ނުކުރެއްވި އެ ދެއްކެވި އެއްވެސް ތާކަށް ބަދަލުވާކަށް. ދެން އޭރުގައި ވަރަށް ބޮޑެތި
ސެކިއުރިޓީ މައްސަލަތަކެއް ވެސް ހުރުމާއެކު އެއްގޮތަކަށް ވެސް ޤަބޫލުފުޅެއްނުވި އެއްވެސް ގޮތަކަށް ބަދަލުކުރާކަށް.
ދެން އެހެން އޮއްވަ އި ކޮންމެއަކަސް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް މަޤާމުން ވަކިވީ. މަޤާމުން ވަކިވުމާ އެކީގައި އަނެއްކާ ވެސް އެ
މައްސަލަ ދިމާވެއްޖެ. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދަތިކުރެއްވުމުގެ ގޮތުން ކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޤަބޫލުކުރެވުނީ
ހަމަގައިމު ވެސް އޭރު އެތަނުގައި މަސައްކަތް ކުރަން ދިޔަ މުވައްޒަފުންނަށް ފާހަގަކުރެވޭނެ. އެތަން ސާފުކުރުމުގެ
ޚިދުމަތް އޭރު އެއީ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ދެއްވަމުން ގެންދިޔަ ޚިދުމަތެއް. އެހެންނަމަވެސް އެކަންތައް
ހުއްޓަވާލައްވާފައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެންގީ މިވެނި ތާރީޚަކުން ފެށިގެން ދެން މިތަން ސާފުކުރުމުގެ ކަންތައް
މިކޮޅަކުން ކުރިއަށް ނުގެންދާނަމޭ. އެހެން ވިދާޅުވިއިރު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ބަޖެޓަކުއެއް ނެތް އެ ފައިސާއެއް.
އަޅުގަ ނޑުމެން އެތައް ސިޓީއެއް ފޮނުވައިގެން އެ ފައިސާ ލިބުނީ، އޮފީސް ފޮޅައި ސާފުކުރުމުގެ ކަންތައް.
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވަރަށް ދަތިގޮތަކަށް ދިމާވީ. ދެން ކު އްލިއަކަށް އެކަންތައް ހުއްޓާލެއްވީ. ގާތްގަ ނޑަކަށް އޭރު ވެސް
ސަތޭކައެއްހާ މުވައްޒަފުން މަސައްކަތް ކުރަމުންދިޔަ އޮފީހުގައި. އެންމެ ކުޑަމިނުން ފާޚާނާތައް ސާފުކުރުމާއި އެކަހަލަ

ކަންތައް ވެސް ހަމަ ހުއްޓިގެންދާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ދިމާވީ. ދެން އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން އެއްގޮތަކުން ނުވިއްޔާ
އަނެއް ގޮތަކުން އެތާނގައި ތިބި މަސައްކަތު މީހުންނާއި ޕިޔޯނުންނާއި އެކަހަލަ މީސްމީހުން ލައްވާ އެ މަސައްކަތް
ކުރުވައިގެން އެކަންތައްތައް ހަމަޖެއްސީ. އެހެންވީމާ، މިހުރީ ހަމަ އަޅުގަ ނޑުމެން ތަޖުރިބާކުރަން ޖެހިފައި ހުރި ދަތިތައް
މިއީ. ދެން ކޮންމެއަކަސް އަލަށް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލެއް ލެއްވީ ގާތްގަ ނޑަކަށް އަހަރަކަށްވުރެ ގިނަ ދުވަސްވީ ފަހުން.
އަލުން އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލެއް ލެއްވިތާ އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ހަނދާންވާ ގޮތުގައި ހަފްތާއެއް، ދެހަފްތާއެއްހާ ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި ކުއްލިއަކަށް މި އެންގެވީ ހަމަ މިހާރުން މިހާރަށް ކަހަލަ ގޮތަކަށް މިވެނި ތާކަށް ދާންވީއޭ. ދެން
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދެއްކެވީ ކުރީގައި އެސް.ޓީ.އޯ ހިންގަމުންދިޔަ އިމާރާތް އޭރު ދޫކޮށްލައްވާފައި ހުރީ. ހަމަ ވަރަށް
ނިކަމެތި، ވަރަށް ބޮޑަށް ދެރަ ހާލަތެއްގައި ހުރީ. އެތަން ދެއްކެވި. ދެން ދެއްކެވީ ޣާޒީ ބިލްޑިންގ. މި ދެތަން
ދައްކަވާފައި ވިދާޅުވީ މިއިން ކޮންމެވެސް އެ އްތާކަށް ބަދަލުވާންވީއޭ. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ވެސް
ނުދައްކަވާ އެންމެފަހުން ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ހުރިހާ ވާހަކަތަކެއް ދައްކަވައިގެން އެންމެފަހުން ވިދާޅުވީ އޮޑިޓަރ
ޖެނަރަލް އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް. 4 އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހަށް އިމާރާތެއް ހަދާފައި އިމާރާތެއް
ހަމަޖައްސައިދޭނަމޭ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހަށް ވަކި އިމާރާތެއް. އެހެން ވިދާޅުވެފައި އެ ޕްރޮމިސް ކުރައްވައިފި. ދެން
ކޮންމެއަކަސް އަޅުގަ ނޑުމެން އެހެން ގޮތެއް ނެތިގެން އަޅުގަ ނޑުމެން ބަދަލުވީ ޣާޒީ ބިލްޑިންގއަށް. ދެން ބަދަލުވެގެ ން
އެތަން ފަހަރެއްގައި ޖާގަ ފުރަތަމައިނުން ބަދަލުވިއިރު ވެސް ޖާގަ އެތަނުގައި ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އޮތް.
އެހެންނަމަވެސް އެއީ އޭރުގައި ހުރި އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލްގެ އޮފީހަށް ބޭނުންވާ ޖާގަ މިހާރު އެވިދާޅުވާ ގޮތަށް ޓްރެއިނިންގ
ފެސިލިޓީ އާއި ލައިބްރަރީ އާއި މިކަހަލަ އޮޑިޓް ރިވިއު ރޫމާއި މިކަހަލަ އެއްވެސް ކަމަކަށް ނެތް ޖާގައެއް. އެހެންވީމާ،
މިއޮތް ފެންނަނީ އަޅުގަ ނޑުމެން ތަޖުރިބާ ކޮށްފައި ހުރި ކަންތައްތައް. އެހެންވީމާ، ދަތި ކުރެއްވޭނެ ކިތަންމެ ގޮތްގޮތެއް
ހުންނާނެ. އެހެން މިދެންނެވީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެ ޕޮޒިޓިވްކޮށް ވިސްނައިފިއްޔާ ހަމަ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވަރަށް
ރަނގަޅަށް ވިސްނިދާނެ. ދެން ވަރަށް ފަސޭހަވާނެ ހުރިހާ، ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ދާއިރާގެ ހުރިހާ އޮފީސްތަކާއި
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހާއި މިނިވަން އެހެން މުއައްސަސާތަކާ އެއް ބިލްޑިންގއެއްގައި ހުރީމަ. އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑުމެން
މިހުރީ އެކަމުގެ ނިކުންނަ ދަތިތަކުގެ ތަޖުރިބާ ކުރެވިފަ. މިދެންނެވީ ހަމަ ސީދާ ބަޖެޓުގެ ގޮތުން ކުރެވިދާނެ ދައްޗެއްގެ
އިތުރުން މިކަންތައް ހަމަގައިމު ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އިހުސާސްކުރެވިފައި މިހުރީ. އަޅުގަ ނޑުމެން ތަޖުރިބާ
ކޮށްފައިވޭ. ދެން ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފުކުރައްވާތި އެއްގޮތަކަށް ވެސް މިހާރުގެ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވާ ވާހަކައެއް ނޫން އެއީކީ. ދެން ކުރިން އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އެ ވިދާޅުވިގޮތަށް މިހާރުގެ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު
އެ މަޤާމަށް އިސްވެވަޑައިގަތުމާ ގުޅިގެން އަޅުގަ ނޑުމެން ބައްދަލުކުރިއިރު ވެސް އޮތީ ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ހަމްދަރުދީ ވަޑައިގެން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާފައި އޮތީ. އެއީ މިނިސްޓަރު ދެކެވަޑައިގަންނަވާނެ ކުރީގައި ފިނޭންސް
މިނިސްޓްރީގައި ވަޒީފާ އަދާކުރެއްވި ބޭފުޅެއްގެ ގޮތުން އޭރު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ފެސިލިޓީތައް ހުރި ގޮތާއި އެ ހުރިހާ

އެއްޗެއް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާފައި އޮންނާނީ. ދެން މިހާރު ޣާޒީ ބިލްޑިންގގެ ކަންތައް ހުރި ގޮތް ވެސް
ވަރަށް ރަނގަޅަށް ފެނިވަޑައިގެންފައި އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، އެމަނިކުފާނަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް
ހަމްދަރުދީވެވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެންމެ ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު މި ކުރެއްވި ސުވާލުތަކުގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ އޮފް
ފިނޭންސަށް ނިސްބަތްވާ ހިސާބަކުން ޖަވާބެއް އޮތްތޯ ނެތްތޯ އަޅުގަ ނޑު ޗެކް ކޮށްލަން ބޭނުން އިތުރު ސުވާލަކަށް
ދިއުމުގެ ކުރީގައި.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ދެން ދަންނަވާލާނަން ސީދާ މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް
ވާހަކަދައްކަމުން ވިދާޅުވި ބަޖެޓު ހިންގުމުގައި ދަތިތަކެއް ހުރި ވާހަކަ. އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ފޮނުވާ
އެއްވެސް ބިލެއް ހިފަހައްޓާފައެއް ނޯންނާނެ. ބިލެއް ހަމަ އަންނަ ތަނުން އެދުވަހު ނޫން އަންނަ ދުވަހު އެ ބިލެއް
އަޅުގަ ނޑުމެން ޕޭ ކޮށްފައި ހުންނާނީ. އެހެންވީމާ، ބިލު އަންނަ ވަރަކުން ބިލަށް ފައިސާ ދޫކުރަމުންދަނީ. އެހެންވީމާ،
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ބޭނުންވާ ދަތިތަކެއް އެގޮތުގައި އޮވެގެންނުވާނެ. އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލެއް ނުކުރަން އޮންނާނެ ކަމަކަށް.
އަދި އިތުރަށް ބަޖެޓު، ބަޖެޓު އިތުރަށް ކޯޑުގައި ހުރި ލާރިއަށްވުރެ އިތުރަށް ބޭނުންވި ކަމުގައި ވިޔަސް. އަދި
މިސާލަކަށް އިޢުލާނުނުކޮށް ވެސް ބައެއް ކަހަލަ ކަންތައްތައް، ޕްރޮކިއު ކުރަން ބޭނުންވި ކަމުގައި ވިޔަސް އަޅުގަ ނޑު
ވެސް އެކަން ހަމަޖައްސައިދީފައި އިންނާނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ރަނގަޅު ވާހަކަފުޅެއް ނޫން
ކަންނޭނގެ. ދެން ބަޖެޓު އަޅުގަ ނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރާ ހިތް އޮތީ އަޅުގަ ނޑުމެން ހުރިހާ މުއައްސަސާތައް ވެސް
ބޭނުންވާ ވަރަށް ބަޖެޓު ލިބިގެން ރަނގަޅަށް ހިންގޭނީ. އަދި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއަށް ވެސް ބޭނުންވާ ވަރަށް
ބަޖެޓުދީފި ކަމަށް ވަންޏާ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ މިހާރު ހުރި ހާލަތަށްވުރެ މާރަނގަޅު ހާލަތަކަށް ގެންދެވޭނީ. އެކަމަކު
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ރިސޯސްއަކީ ވަރަށް ލިމިޓެޑް ރިސޯސެއް. އެހެންވީމާ، ވީހާ ވެސް ވަރަކަށް އޭތި ލިމިޓެޑް ރިސޯސަސް
ތެރޭގައި ހުރިހާ މުއައްސަސާތައް މަސައްކަތް ކޮށްގެން ނޫނީ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ އެކަންޏެއް ބަޖެޓު
ހަމައެއްނުޖެއްސޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އިންޑިޕެންޑެންޓް މުއައްސަސާތައް ވެސް އަދި ދައުލަތުގެ ހުރިހާ
ވުޒާރާތައް ވެސް އަދި މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލިސް ވެސް އެއްބާރުލުންދީގެން ނޫނީ އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު އޮތް ބަޖެޓް
ތެރެއިން މިހާރު ވެސް ދައުލަތުގެ ޑޮމެސްޓިކް ޑެޓް މިއޮތީ ގާތްގަ ނޑަކަށް 27 ،21 ބިލި އަން އަށް އަރާފަ. އެ ޑެޓަކީ
ދައްކަންޖެހޭ އެއްޗެއް. އޭގެ އިންޓްރެސްޓް އެތައް ބައިވަރު އަދާކުރަމުން މިގެންދަނީ. އެހެންވީމަ، ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް

އެ ޖާގަ ލިބޭނީ ދައުލަތުގެ ޚަރަދު ކޮންޓްރޯލް ކުރެވިގެން. އެހެންވީމާ، ވިސްނަން އެބަޖެހޭ ޚަރަދުތައް ކޮންޓްރޯލް
ކުރަން. ދެން އަޅުގަ ނޑު ދެން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ބައެއް ކަހަލަ ކަންތައް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކުރައްވާ މަސައްކަތުގަ އި
ކޮންޓްރެކްޓް އައުޓް ވެސް ކުރެވިދާނެ. ކޮންޓްރެކްޓް އައުޓް ކުރެވިއްޖެ ކަމަށް ވެއްޖެ އްޔާ އެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުން
ނަންގަވާކަށް ނުޖެހޭނެ. އަދި ބައެއް ޚަރަދު ކުޑަކޮށް ވެސް ކުރެވިދާނެ ކަންނޭނގެ. އަދި އަޅުގަ ނޑުމެން ފިނޭންސް
މިނިސްޓްރީގައި އޮންނަ އިންޓާރނަލް އޮޑިޓްކުރާ މަސައްކަތް ވެސް އެ ވެސް ބޭނުން ކުރައްވާ ކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަ ނޑަށް
ހީވަނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކުރައްވަންޖެހޭ މަސައްކަތް ކުޑަވެގެން ވެސް އަންނާނެ. މިއީ އަޅުގަ ނޑުމެން އަރުވާ ލަފައެއް
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް. ކޮންޓްރެ ކްޓް އައުޓް ކުރަމާ ހިނގާށޭ ބައެއް ކަހަލަ ކަންތައްތަކުގައި. އަދި ބައެއް ކަންތައްތައް
މިސާލަކަށް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގައި ވެސް އެބަހުއްޓޭ އިންޓާރނަލް އޮޑިޓް. ދައުލަތުގެ ހުރިހާ އިންޓާރނަލް އޮޑިޓް
ކަންތައްތައް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ބަލަމުން އެބަގެންދޭ. އެހެންވީމާ، އެ މުވައްޒަފުންނާ ވެސް ގުޅިގެން ނުވަތަ އެ
މުވައްޒަފުން ކުރާ މަސައްކަތްތައް ވެސް އޭގެ އައުޓްޕުޓް އެ ނަތީޖާ ވެސް ބޭނުންކުރައްވައިގެން މަސައްކަތް ކޮށްފި
ކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު އެ ކުރައްވާ މަސައްކަތަށް ލުއި ވެސް ވެދާނެހެން އަދި ޚަރަދު ވެސް
ކުޑަވާނެހެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެން ވަގުތަކުން ވަޒީރު އެއަށް ޖަވާބުދެއްވިއްޔާ ރަނގަޅުވާނީ. މިހާރު ކުރިއަށް ގެންދަވާ. ފުރަތަމަ ކޮންމެ ޕާޓީއަކަށް
ޖާގަ ދެވިއްޖެ. ގާތްގަ ނޑަކަށް 7 މިނިޓު ސުވާލާއި ޖަވާބަށް 7. އެހެންވީމާ، 23 ވަރަކަށް މިނިޓު 3 ޕާޓީއަށް ބޭނުން
ކުރެވުނީ. ކޮންމެ ޕާޓީއަކަށް ވެސް 23 މިނިޓުގެ އުސޫލުން. މިހާރު އެގޮތުން ފުރުޞަތަށް ހުޅުވާލެއްވީމަ ދެވަނަ
ފުރުޞަތެއް ނޫން. އެކަމަކު ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު އެއް މެންބަރަކަށް ފަހު ދެވަނަ މެންބަރަކަށް ލިބޭ ޖާގައިގެ ފުރަތަމަ
ބުރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ، ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު. އައި.ބީ ދެން ނެކްސްޓް.
ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ފިނޭންސް މިނިސްޓަރާ ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މިހާރު ވެލާނާގޭގެ ބިލްޑިންގ ނިންމުމަށްފަހު އެތަނަށް
ސަރުކާރުގެ ވަރަށް ބައިވަރު އޮފީސްތައް ބަދަލުވި. އެއަށްފަހު މިދިޔަ 4 އަހަރު ތެރޭގައި އެއްވެސް ކަހަލަ އޮފީސް
އިމާރާތެއް ނެތް އިތުރަށް އެޅިފައެއް. ހަމަ އެއާ އެކު ވެލާނާގެއިން ޖާގަ ނުލިބި ހުރި ތަންތަނުގެ ތެރޭގައި މިނިވަން
މުއައްސަސާތައް އެބަހިމެނޭ ވަރަށް ގިނައިން. ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން،
އިލެކްޝަން ކޮމިޝަން، އޮޑިޓް އޮފީސް މި ހުރިހާ ތަނެއް ވެސް. ދެން މިބޭފުޅުންނަށް މިދިޔަ ފަހަރު ވެސް މިނިސްޓަރ
ވިދާޅުވި މަނިކުފާނު ކޮންމެވެސް ގޮތެއް ހަމަޖެހޭތޯ ބައްލަވަމޭ. އެހެންނަމަވެސް ހަމަ މިހާ ހިސާބަށް އައިއިރުގައި ވެސް

ހަމަ އަދި މިއުޅެނީ މިކަމަށް އެހާބޮޑު ޙައްލެއް ނައިސްގެން. ދެން ވިދާޅުވި ތިމަން މަނިކުފާނު އެބަ އިމާރާތް ކުރެހުމުގެ
މަސައްކަތާއި އެއްޗެހި ކުރަމޭ. ދެން ތިވިދާޅުވާ ގޮތަކުންނެއް އަޅުގަ ނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ މި 0222 ވަނަ އަހަރު ތެރޭގައި
ވެސް މި އިމާރާތުގެ މަސައްކަތް ވެސް ފެއްޓޭނެހެނެއް އިނގޭތޯ. ދެން ކޮންމެވެސް ގޮތެއް ހަމަޖައްސަވަންވީ ނޫންތޯ.
ޕީ.ޕީ.ޕީގެ ދަށުން ނަމަވެސް ކޮންމެވެސް އުސޫލެއްގެ ދަށުން ފަޅު ރަށެއް ދީގެން ނަމަވެސް މި އިމާރާތެއް ކުރޭވޭނެ
ގޮތެއް ހަމަޖެއްސީމާ ނޫންތޯ މިކަންވާނީ. އަޅުގަ ނޑު ޖަވާބެއް. މިނިސްޓަރަށް އިނގޭތޯ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ދަންނަވާނީ އަޅުގަ ނޑު ހުންނާނެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގަ އި ކުރިން
ފަހަރެއްގައި ދަންނަވާފައި އަޅުގަ ނޑުމެން ހުރިހާ އިންޑިޕެންޑެންޓް މުއައްސަސާތަކަށް އިމާރާތެއް ހަދަމުން ގެންދާ
ވާހަކަ. ދެން މި އިމާރާތް ކުރަހާފައި އެންޑޯޒްކުރި ކޮށްފައި ވަކި ހިސާބަކުން މުޅި އާރބަން މުޅި މާލެ އާރބަން
ޕްލޭނިންގ ހެދުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު އެބަގެންދޭ ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީން. އެހެންވީމާ، އެ ޕްލޭނިންގ ކަންތައް
ނިމުނީމަ ގޮތެއް ނިންމާގޮތަށް ރައީސް ނިންމެވީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން އިޢުލާންކޮށްފައި ތިވިދާޅުވި ޕީ.ޕީ.ޕީގެ
އުސޫލުން ހަމަ ބަޔަކު ވެސް ހޯދަން ނިންމާފައި އޮއްވާ ކުޑަ ހުއްޓުމެއް އައީ. އެހެންނަމަވެސް އަދި މިހާހިސާބަށް
ހުއްޓުނީކީ ނޫނޭ. ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި އެބައި ކުރިޔަށް ދާނެ އަސްލު. ކުރަހާ ވެސް ނިންމާފައި އޮތީ. އަދި ބަޔަކު
ޕީ.ޕީ.ޕީގެ އުސޫލުން އެކަން ކުރަން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ކުރަން އޮވެ އެ ހަމަ ޕީ.ޕީ.ޕީގެ އުސޫލުން ކޮށްދޭން ވެސް
ތައްޔާރަށް ތިބީ. އޮއްވާ އާރބަން ޕްލޭނިންގގެ ކަންތައް މަސައްކަތްދާނީ މިވަގުތަށް މަޑުޖެހިލާފައި އޮތީ. އަޅުގަ ނޑު
ޤަބޫލުކުރާ ހިތްއޮތީ 0222 ގެ ކުރީކޮޅު މިހާރު އެބައި ހަމަ ވަރަށް ކުރީގައި އެބައި ކުރިއަށްދާނެ ކަމަށް.
ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ވަރަށް ޝުކުރުވެރިކަމާއިއެކު ފާހަގަކުރަން
މަނިކުފާނު ދައުލަތުގެ ފައިސާ ހޭދަކުރެއްވުމުގައި މި ހަމަ ވަރަށްބޮޑަށް އުސޫލަށް ބައްލަވައިގެން ހަމަ ޚަރަދު ކުޑަކޮށް
މަސައްކަތް ކުރައްވާކަން. ހަމަ އެއާއެކު އަޅުގަ ނޑުވެސް މިދިޔަ 1 އަހަރުދުވަހު މި ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތް ކުރި މީހެއްގެ
ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަ ނޑުމެން ވަރަށް މަސައްކަތްކޮށްދީފައި ހުންނާނެ އިނގޭތޯ ހަމަ މަނިކުފާނުގެ އޮފީހަށް ބޭނުންވާ
ކަންތައްތައް ކޮށްދިނުމުގައި. ހަމަ ޚާއްޞަކޮށް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުން ހާޒިރުކޮށްގެން ހަމަ އެބޭފުޅުންނާއިއެކު
ވާހަކަދައްކައިގެން އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަ އެކިގޮތްގޮތުން ކަންތައްތައް ކޮށްދީފައި ހުންނާނެ. އަޅުގަ ނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރަން
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޒިންމާއެއް އޮޑިޓް އޮފީހަށް ބޭނުންވާ ކަންތަ އް ކޮށްދިނުމަކީ ވެސް. ހަމަ އެއާ އެކު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
މި ޤާނޫނީ ގޮތުން ލާޒިމްކުރާ އެތައް ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރި އިނގޭތޯ. މިދިޔަ އަހަރު ވެސް ގާތްގަ ނޑަކަށް

ފަންސާހަކަށް ރަށުގެ ނަރުދަމާއަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓްކުރިއިރު 22 ރަށް ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ނުނިންމިގެން
މިއުޅެނީ އިނގޭތޯ ބަޖެޓްގެ ފައިސާގެ ދަތިކަން ހުރިވަރުން. ހަމަ ބޯފެނުގެ މައްސަލަތައް ވެސް ހަމަ އެވަރަށް އެބަހުރި.
އެހެންވީމާ، މައްސަލަ އެބަހުރި ބައިވަރު އިނގޭތޯ. މިހުރިހާ ކަމަކީ ވެސް ހަމަ ކޮންމެ މެންބަރަކީ ވެސް ކޮންމެވެސް
ދާއިރާއަށް ނިސްބަތްވާ ބޭފުޅެއް. އެބޭފުޅުންގެ ހަމަ ކޮންސާރންތައް ވެސް އެބަހުރި އިނގޭތޯ. ހަމަ އެއާއެކު ބަޖެޓުގެ
ހަމަ ވަރަށްބޮޑަށް އަޅުގަ ނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރަން އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަކަށް މިކަމަކަށް ދެކޮޅެއް ނުހެއްދެވޭނެ.
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހަމަ ކިރި ޔާ ވެސް ގޮތެއް ހަމަ ހަމަޖެހެން އޮތް ގޮތެއް ހަމަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް
ހަމަޖައްސަމުން މިވީހާ ތަނަށް ވެސް މިގެންދަވަނީ. އެހެންވީމާ، މިކަމުގައި އެބަޖެހޭ މިހުރިހާ ފަރާތްތަކަކުން ވެސް
ކޮމްޕްރޮމައިޒް ކޮށްގެން މިކަންތައްތައް މިހާރު މިއޮތް ދުވަސްކޮޅުގެ މިހުރި ކަންތައްތައް ހަމައަކަށް އެޅެންދެން
އަޅުގަ ނޑުމެން މީގެ ކޮންމެވެސް ޙައްލެއް ހޯދަން. ހޯދައިގެން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކުރިއަ ށްދެވޭނީ އިނގޭތޯ. ފިނޭންސް
މިނިސްޓަރު ވެސް ވަރަށް ކޯޕަރޭޓްކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެންނާއިއެކު މަސައްކަތް ކުރައްވާ އެބަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ
ކަންތައްތައް ހަމަޖައްސަވަން. އަޅުގަ ނޑަށް އިނގޭ މިދިޔަ އަހަރު ވެސް އެބަހުރި ބަޖެޓުގައި ހުރި އަދަދު ހަމަވުމުން
އިތުރަށް ވެސް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ފައިސާ ދޫކޮށްދެއްވާފައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ވެސް. ހަމަ އެގޮތަށް
މިއަހަރު ވެސް އެ ދަތިވަންޏާ އެކަން ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ އެބަ ކޮށްދެއްވާ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެހާބޮޑު
މައްސަލަތަކެއް ހުރި ކަމަކަށް ހަމަ އަޅުގަ ނޑަކަށް އެއްވެސް ގޮތަކަށް ފާހަގައެއް ނުކުރެވޭ. ދެން މީގައި އެކަން
ފީލްވާގޮތް ތަންކޮޅެއް ގޯސްވަނީ ކަންނޭނގެ އިނގޭތޯ. އެ އަށްވުރެ ރަނގަޅު މާޙައުލެއްގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
މަސައްކަތް ކުރެވެންޖެހޭނެ އިނގޭތޯ. ހަމަ އެއާއެކު މިއަންނަ އަހަރުގެ މި އިމާރާތުގެ ކަންތައްތައް ޙައްލު ކޮށްދިނުމަކީ
ހަމަ އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ވަރަށް ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ އަރިހުން އެދޭކަމެއް އިނގޭތޯ. އޭރުން މި ކަންތައްތައް ޙައްލުވެގެން
ދާނެ އިނގޭތޯ. އެހެން ނޫނިއްޔާމު، މިކަމުގެ ހަމަ އަނެއްކާ ވެސް ހަމަ ވަރަށް ދަތިކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކަންތައްތައް
މިއަންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުގެ އެހާ ބައިވަރު ސުވާލުތަކެއް ނެތް. ދެން އަޅުގަ ނޑަކީ އަބަދު ވެސް މިކަމުގެ
ތެރޭގައި އުޅޭ މީހަކަށްވާތީ ހަމަ ދެފަރާތުގެ ވެސް ހަމަ ވަރަށް އެކުވެރިކަމާ އެކުގައި ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ މި
ކަންކަން މިދަނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ދެން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން އިބްރާހީމްދީދީ، ފޭދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު ދެއްވި ފުރުޞަތަށް. އަޅުގަ ނޑު މި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ފުރަތަމަ ކޮށްލަން
ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ 0224 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ އެކިއެކި މުއައްސަސާތަކުގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓްތައް މިހާރު ވަނީ
ނިމިފައިތޯ؟ އެއީ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ. ވަރަށް އަވަހަށް ޖަވާބު ދެވިއްޔާ.
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! 0224 ވަނަ އަހަރުގެ ހުރިހާ އޮޑިޓެއްހެން މިހާރު ނިމިފައި އަޅުގަ ނޑުމެން ރިޕޯޓްތައް ޕަބްލިޝް ކުރުމުގެ
މަރުޙަލާ އަށް ގެނެވިފައި ހުރީ.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެހެންވީމާ، 0224 ވަނަ އަހަރަށް ދެއްވާފައިވާ ބަޖެޓްގެ ވަރަށް ބޮޑު ބައެއް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ދެއްވި
ބަޖެޓްގެ ވަރަށް ބޮޑު ބައެއް މިއޮތީ ބާކީވެފަ. އެހެންނަމަވެސް ތިވިދާޅުވި ހުރިހާ މަސައްކަތެއްހެން މިހާރު ހުރީ
ނިމިފައޭ. އަދި އަހަރު ވެސް ނެތް. ދެން އަނެއް ކަމަކީ މިހާރު 14 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓެއްގެ ގާތްގަ ނޑަކަށް މިއޮތީ
ކަ ނޑައެޅިފަ. ނުވަދިހަ ތިން މިލިއަން ސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހާސް ހަތްދިހަ ތިން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓެއް ކަ ނޑައެޅިފައި
މިއޮތްއިރުގައި މީގެ ތެރޭގައި އެބަ ހިމެނޭ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ އަށް 43 މިލިއަން ރުފިޔާ އިމާރާތަކަށް. އަދި އެ އިމާރާތުގެ
ބައި ކަނޑާލާ އުނިކުރީމަ ވެސް 28.1 މިލިއަން ރުފިޔާ އެބައޮވޭ. މިއީ ކުރީ އަހަރަށްވުރެ ހަތަރު ސަތޭކަ ތެއްތިރީސް
ހާސް އަށް ސަތޭކަ ދިހަ ރުފިޔާ އިތުރު ބަޖެޓެއް. މިހާރު 0224 ވަނަ އަހަރުގެ ހުރިހާ އޮޑިޓް ރިޕޯޓްތަކެއް މިހާހިސަބަށް
އައި އިރު ނިމުނުއިރު ކީއްވެގެންތޯ މިއަހަރު 0222 ވަނަ އަހަރަށް ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް ކުޑަ ކުރައްވަން ސަރުކާރުން
ނިންމަވާފައި އޮތް ވަގުތުކޮޅެއްގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބަޖެޓް މިހާ ބޮޑުވެފައި އަނެއްކޮޅުން މި އިމާރާތު ވެސް
މިހެން އޮތީ ކުރަން ޖެހިފަ. ދެން މިއީ އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ. ދެން ދެވަނަ އަށް އަޅުގަ ނޑު މި ހަމަ ސުވާލާ ގުޅިގެން
ކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ ވިދާޅުވި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވިދާޅުވެއްޖެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވަކިން
އިމާރާތެއްގައި ނެތިއްޔާ ވަކި ނުފޫޒުތަކެއް އައިސްފާނެ ވާހަކައެއް އަޅުގަ ނޑަށް ނި ސްބަތްވީ. އެހެންވެއްޖެއްޔާ ދައުލަތުގެ
އެ އަންނަ ނުފޫޒެއް އަދި މުއައްސަސާތަކުން އެ އަންނަ ނުފޫޒެއް ވަކި އިމާރާތެއްގައި ހުއްޓަސް އައިސްފާނެ ނޫންތޯ. އެ
ނުލިބޭ އެއްބާރުލުމެއް ނުލިބިދާނެތޯ ވަކި އިމާރާތެއްގައި ހުއްޓަސް ހަމަ. އެހެންވީމާ، މި ސުވާލަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް.
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
0224 ވަނަ އަހަރު ގެ އޮޑިޓަށް އަޅުގަ ނޑު އިޝާރާތް ކުރީ 0224 ވަނަ އަހަރުގެ އެކައުންޓްސްތައް ފައިނޭންޝަލް
ސްޓޭޓްމަންސްޓްސްތައް އޮޑިޓް ކޮށްފައި ތައްޔާރު ކުރެވުނު ރިޕޯޓްތަކުގެ ވާހަކަ އިނގޭތޯ. 0223 ވަނަ އަހަރު ގައި

ކުރުމަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ހުށަހެޅި ވޯކް ޕްރޮގްރާމްގައި ހިމެނޭނެ ތަފާތު ވައްތަރުގެ އޮޑިޓްސްތައް އިނގޭތޯ.
ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްސް އޮޑިޓާއި، ކޮމްޕްލޭންސް އޮޑިޓާއި، ޕާރފޯމަންސް އޮޑިޓާއި، އޮޑިޓަރ ސްޕެޝަލް އޮޑިޓާ
އަދި ޕައިލެޓް އިންފޯމޭޝަން ސިސްޓަމް އޮޑިޓްސް. މިއީ މައިގަ ނޑު ގޮތެއްގައި އެނުއަލް އެކައުންޓްސް އަށް
ނިސްބަތްކޮށްފައި އަޅުގަ ނޑުމެން ވާހަކަ ދައްކާ ކަމަށް ވެއްޖެ އްޔާ އެ ދެއްކެނީ ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓް އޮޑިޓްތަކުގެ
ވާހަކަ. އެ އެއްޗެހިތައް ނިމުނު ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް މިދެންނެވުނީ އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރަމުން
އެބަ ދަން ޕާރފޯމަންސް އޮޑިޓްސް ސްޓަޑީޒްތަކެއް ސްޕެޝަލް އޮޑިޓްސް އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން 21 ނުވަތަ 02
ސްޕެޝަލް އޮޑިޓްސް. އަދި ޕައިލެޓް އިންފޯމޭޝަން ސިސްޓަމްސް އޮޑިޓްސްތަކެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތް
އެބަ ކުރިއަށް ދޭ. ޢާއްމު ގޮތެއްގައި އެނުއަލް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްސް އޮޑިޓްތައް މި ތައްޔާރު ކުރެވޭނީ ޖޫން
މަހުގެ ނިޔަލަށް. އެހެންނަމަވެސް ތަފާތު ސަބަބުތަކާ ހުރެ އަޅުގަ ނޑުމެން މެތަޑޮލޮޖީ އަށް ގެނައި ބަދަލުތަކާއި އަދި
ބައެއް ބައިލިންގކޮށް އަޅުގަ ނޑުމެން ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރަން ފެއްޓުމާއި ގުޅިގެން ލަސްވެގެން އައިސްފައި މިހާތަނަށް
މިއައީ. ދެން އަދި އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި ކުރަނީ ހަމައެކަނި ނިމިގެންދިޔަ އަހަރުގެ އޮޑިޓް އެކަންޏެއް ނޫން އެ ހިނގާ
އަހަރުގެ އެންޓްރީމް އޮޑިޓް ވެސް އެ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ކު ރާނެ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަހަރުގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައިގެ
ވަސީލަތްތައް ބޭނުން ކުރާނީ އެ ހިނގާ އަހަރުގެ އެންޓްރީމް އޮޑިޓް ކުރުމަށް ޓަކައި އަދި އަނެއް ބައި ވަސީލަތްތައް މި
ބޭނުން ކުރަނީ ދެބައިކުޅަ އެއްބައި ބޭނުން ކުރަނީ ނިމުނު އަހަރުގެ ފައިނަލް އޮޑިޓް ކުރުމަށް ޓަކައި. އެހެންވީމާ،
ވަސީލަތްތައް ބާކީ ކުރެވިފައެއް ނޫން އަދި އެހެރީކީ އިނގޭތޯ. އަޅުގަ ނޑުމެން ހިނގަމުންދާ އޮޑިޓްތައް ހުރިހާ
އެންޓަރީމް އޮޑިޓްތަކުގެ މަސައްކަތް ފެއްޓިގެން ހިނގަމުން ދާނެ އިނގޭތޯ. ދެން ދެވަނަ ސުވާލުގެ ޖަވާބު އިނގޭތޯ.
ތިބޭފުޅުން ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުން ކުރެއްވި ސުވާލެއް ވަކި އި މާރާތެއް ބޭނުންފުޅު ވަނީ ކީއްވެގެންތޯ. އަޅުގަ ނޑު ކޮށްލަން
ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ ކޮބައިތޯ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް އޮތް ގެރަންޓީއަކީ ދެން ވެސް ކޮމަން އިމާރާތަކަށް ގޮސްފައި
އަހަރުތަކެއް ފަހުން އެ ތަނުން ނިކުންނަން ނާންނާނެކަމުގެ ކޮން ޔަޤީންކަމެއްތޯ އޮޑި ޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް އޮތީ؟
މިހާތަނަށް މުޙައްމަދު ޙުސައިން ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް ވަރަށް ހިތި ތަޖުރިބާތަކެއް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ކޮށްފައި
މިއޮތީ މިހާތަނަށް. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުން ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ދެއްވާ ޔަޤީންކަމަކީ ކޮބައިތޯ އެހެން ނުވާނެކަން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް އެކަނިތޯ އެ ތަޖުރިބާ
ކުރަންޖެހެނީ؟ ވަކި އިމާރަތެއް ހުރި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް އެ ޔަޤީންކަން އޮންނާނެ އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހުން ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް އެ އިމާރާތުގެ ތެރޭގައި ޤާއިމްކުރެވިފައި ހުންނާނެ ކަމަށް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހުގެ ޚިދުމަތް އެތަނުގެ ތެރޭގައި ހިނގާނެކަން.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަ ނޑު އަނެއް ސުވާލެއް. އަޅުގަ ނޑަށް ވަރަށް ފާހަގަ އެބަވޭ މިހާރު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މަސައްކަތް ކުރައްވަނީ
ވަރަށް މިނިވަންކޮށް އިންޑިޕެންޑެންޓްކޮށް އަޅުގަ ނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް ދައުލަތުގެ ފައިނޭންސް މި
ބަލަހައްޓަނީ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ކަމަށްވާތީވެ ދައުލަތުގެ މާލީ ހާލަތު ބޮޑަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނީ ފިނޭންސް
މިނިސްޓަރަށް. ދެން އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި އޮޑިޓް ކުރެވެންޖެހޭނީ ކޯޕަރޭޓިވް އޮޑިޓެއް ގުޅިގެން ކުރާ
އޮޑިޓަކުން އެންމެ ރަނގަޅަށް މަޢުލޫމާތު ވެސް ލިބޭނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ މި ކުރީގައި
އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ އެއްކޮށް ބޭއްވި ބައްދަލުވުން ވެސް އަދި މިރޭގެ މި ބައްދަލުވުން ވެސް އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ އެހާބޮޑު ކޯޕަރޭޓިވް ގުޅިގެން އޮޑިޓްކުރާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ނުހުންނަ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ބޮޑަށް
ފާހަގަކުރެވެނީ. އެއީ ކޮންމެވެސް ކަހަލަ މައްސަލަތަކެއް އެބައުޅޭހެން އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ. އެހެންވީމާ، އެއީކީއެއް
ކޮންކަހަލަ ކަމެއްތޯ؟ މިހާރު މިސާލަކަށް ފިޝަރީޒްގެ އޮޑިޓްގެ މައްސަލަ ވެސް އެ 0221 ވަނަ އަހަރުގެ 0222 ވަނަ
އަހަރުގެ އެ ވެސް ހަމަ އޮޑިޓް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޒިންމާއެއް ނޫންތޯ އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ނިންމުމަކީ. އެހެންނަމަވެސް އެ
ނުނިންމާ އެ ރިޕޯޓް އެ އޮޑި ޓް ރިޕޯޓެއް ނުނިންމާ އެ ކްލޯޒް ކޮށްލީމަ އެ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފާހަގަވާ ގޮތުގައި އެ
ޤާނޫނީ ގޮތުން އޮންނަ މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާނުކުރެވި އެ ނިންމާލެވިފައި އެ އޮތީ. އެ ސްލިޕްތަކެއް މަދުވެގެން ކަމަށް
ވިދާޅުވަނީ. އެ ފިގަރތައް ވަކި އަދަދަކަށް ސްލިޕް ނެތި އެ ޝޯޓޭޖް އެ މަދުވީ ލާރީގެ އަދަ ދު ހިމަނާފައި ނަމަވެސް އެ
ތަފްސީލު ދެއްވާފައި ނަމަވެސް އެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ފޮނުވަންޖެހޭނެ ނޫންތޯ މަޖިލީހަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް.
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އޮޑިޓަކީ ހަންޑްރެޑް ޕަސެންޓް ޗެކް ކުރާ އެއްޗެއް ނޫން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ކޮންޓިފައިއެއް ނުކުރެވޭނެ ނަގާ
ސާމްޕަލެއް އޮޑިޓަރ ގޮސްފައި ޗެކް ކުރާނީ. ސާމްޕަލް ނަގައިގެން ސާމްޕަލަށް ބޭނުންވާ ފަންޑަމެންޓަލް ބޭސިކް
ޑޮކިއުމަންޓްސް ނެތް ކަމަށް ވެއްޖެ އްޔާ ކިތަންމެ ފެންވަރު ރަނގަޅު އޮޑިޓަރެއް ވިޔަސް އޮޑިޓެއް ނުއެއް ކުރެވޭނެ
އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ބޭނުންވާ ޑޮކިއުމަންޓްސްތަކާއި އެ ލިޔެކިއުންތައް ނުލިބިއެއް
އޮޑިޓެއް ނުއެއް ކުރެވޭނެ. ދެން އޮޑިޓް ހުޅުވައިގެން ބައިތިއްބައިގެން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ނެރެވޭނެ ނަތީޖާއެއް
ނޯންނާނެ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ވެސް ތިބޭފުޅުންނަށް ޖަވާބުދާރީވާން އެބަޖެހޭ ކީއްވެގެންކަން މި މަސައްކަތް
ނުނިމުނީ ތިބޭފުޅުންނަށް އަންގަން އެބަޖެހޭ. ކޯޕަރޭޓިވް އޮޑިޓަކޭ ތިވިދާޅުވި އެއްޗެއް އަޅުގަ ނޑަކަށް އެހާ ރަނގަޅަކަށް
ސާފެއްނުވޭ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަކީ ވަކި ޕްރިންސިޕަލްސްތަކެއް ވަކި ސްޓޭންޑަޑްސްތަކެއް އެޕްލައި ކުރާ،

މަސައްކަތުގައި އެޕްލައި ކުރަންޖެހޭ ތަނެއް. އެއީ ފަންޑަމެން ޓަލް ޕްރިންސިޕަލެއް އޮޑިޓަރުންގެ ޕޮލިޓިކަލް ނިއުޓްރަލިޓީ
ރައްޔިތުންނަށް އަދި އެހެނިހެން ސްޓޭކް ހޯލްޑަރުންނަށް ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަކީ ސަރުކާރު ހިންގާ ފަރާތުން އަދި
އޮޑިޓް ކުރެވޭ މުއައްސަސާއެއްގެ ގުޅުމެއް ނެތް މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާއެއް ގެ ގޮތުގައި ފެނިގެން ދިއުން
އިނގޭތޯ. އެއީ އޮޑިޓަކަށް ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި އޮންނަންޖެހޭ އިތުބާރު އަށަގެންނެވުމަށް ޓަކައި. އެހެންވީމާ،
އޮޑިޓަރަކާ އި އޮޑިޓް ކުރެވޭ މުއައްސަސާއަކާ އޮންނަންޖެހެނީ ކޯޑިއަލް ރިލޭޝަންޝިޕެއް. ކޯޒީ ރިލޭޝަންޝިޕެއް ނޫން
އިނގޭތޯ. ދެން މައްސަލަ ދިމާވާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެބޭފުޅުން ކިތަންމެ ދިގު އިންތިޒާރެއް، އަޅުގަ ނޑުމެން ކިތަންމެ
ވަރަކަށް މަޢުލޫމާތު ހިފަހައްޓަން ތިއްބަސް އަޅާނުލާ އަޅުގަ ނޑުމެން ފޮނުވާ ސިޓީއަކަށް ޖަވާބުނުދީ ތިއްބަސް
އަޅުގަ ނޑުމެން ތިބެންވީތޯ އަޅާ ނުލާ. އެގޮތަށް ތިބޭ ކަމަށްވެއްޖެއްޔާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ތިބުމުގެ ބޭނުމެއް ނެތް އިނގޭތޯ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަޑުގަދަ ކުރަންވާ ތަންތަނަށް އަޑުގަދަ ކުރަންޖެހޭނެ. ހީ ޝުޑް ބައިޓް ވެން ހީ ޝުޑް، ހީ އިޒް ދަ
ވޮޗް ޑޯގް އޮފް ޕަބްލިކް މަނީ އިނގޭތޯ. އެހެން ކަމަށްވެއްޖެ އްޔާ އޭނަ ބާރކް ކުރަންޖެހޭ ތަންތަނުގައި ބާރކް
ކުރަންޖެހޭނެ. ބައިޓް ކުރަންޖެހޭ ތަންތަނުގައި ބައިޓް ކުރަންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އެ އުސޫލުން ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއާ
އެކީގައި އެއް ވެސް މައްސަލައެއް އޮވެގެންނޫން މިވާހަކަ މިދައްކަނީ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގައި ހުރި ދަތިތަކުގެ
ވާހަކަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ދައްކަންޖެހޭނެ. އެއީކީ ޒާތީ މައްސަލައެއް އޮވެގެން ދައްކަންޖެހޭ ވާހަކައެއް ނޫން. އެއީ
ހަޖަމް ވެސް ކުރެވެންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ދެކެނީ. ކޮންމެ މީހަކަށް ވެސް ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގައި އޯޕަންކޮށް
ޑިސްކަސްކުރެވެންޖެހޭނެ. ފައިނޭންޝިއަލް އިންޑިޕެންޑެންސް އޮޕަރޭޝަން އިންޑިޕެންޑެންސް އޮފް ސްޕްރީމް އޮޑިޓިންގ
އިންސިޓިޓިއުޝަނަ ކީ އަޅުގަ ނޑުމެން އެކަނި ދައްކާ ވާހަކައެއް ނޫން. މުޅި ދުނިޔޭގެ ދައްކާ ވާހަކަ. ޔުނައިޓެޑް
ނޭޝަންސް ޖެނެރަލް އެސެމްބްލީގެ ރިޒެލިއުޝަންސްތަކުން ދައުލަތްތަކުގެ މައްޗަށް އެންކަރޭޖްކޮށްފައި އެއޮތީ ލީމާ
މެކްސިކޯ ޑެކްލަރޭޝަންގައި ހުރި ޕްރޮވެންޝަންސްތައް ޤައުމުތަކުގައި ތަންފީޛު ކުރަން. މިދަންނަވާ 0 ޑޮކިއުމެންޓަކީ
މިއީ އަޅުގަ ނޑުމެން މިކިޔާ މެގްނާ ކާޓް އޮފް ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ އޮޑިޓިންގ. މީގައި ވަރަށް ޞަރީޙަކޮށް އެބައޮތް
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަކަށް އޮންނަންޖެހޭ މިނިވަންކަން އިނގޭތޯ. ސަރުކާރަކުން ނޫންކަން، ސަރުކާރު ހިންގާ ފަރާތުން
ނޫންކަން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބަޖެޓް ޑިސައިޑް ކުރާނީ، ކޮންޓްރޯލް ކުރާނީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުންކަން
އެކަންތައް ދޭނީ. އެއީ ސަރުކާރުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ނުފޫޒު ފޯރުވިދާނެތީވެ. އެހެންވީމާ، މިކަންތައްތަކަކީ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އެންޝައިން ކުރަންޖެހޭ އަށަގަންނުވަންޖެހޭ ކަންތައްތައް. މިކަންތައްތައް އެހެން ދިމާނުވާތީ
އަޅުގަ ނޑު މިވާހަކަ މިދައްކަނީ އިނގޭތޯ. ދެން ހަމަ އަޅުގަ ނޑު އެއްޗެއް އެޑްކޮށްލަން. މިނިސްޓަރ ވިދާޅުވި މިހާތަނަށް
އެއްވެސް މައްސަލައެއް ދިމާވެފައެއް ނެތޭ. އެކަމަކު އެއީ ޙަޤީޤަތެއް ނޫން އިނގޭތޯ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަމުގައި
ވަހީދު ހުންނެވި ދުވަސްވަރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ދަތުރެއް ކުރަންވެއްޖެއްޔާ ފުރަތަމަ ފިނޭންސް
މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔުނީމަ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން އަންގަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަރިހުން ހުއްދަ ހޯދާށޭ.

އެފެންވަރަކަށް ދައުލަތުގެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ދާކަށް ނުޖެހޭނެ އިނގޭތޯ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އާދޭސްކޮށްގެން ހުއްދަ
ހޯދައިގެން ލިޔަން. މިއަހަރު އަޅުގަ ނޑުމެން އޮޑިޓަރުން ރަށްތަކަށް ފޮނުވަން ބަލާއިރު ބަޖެޓްގައި އިނީ ސުމެކޭ އިނގޭތޯ
ކޯޑުގައި. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް އަންގާ ވެސް ނުލައްވައޭ. އަޅުގަ ނޑުމެން ވެސް އެއްބަސް އިނގޭތޯ ދައުލަތުގެ
ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރަން އެއްބާރުލުން ދޭންޖެހޭނެ. އެކަމަކު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ވެސް އިޙުތިރާމެއް
އޮންނަންޖެހޭނެ ކަންނޭނގެ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހާ ވެސް މަޝްވަރާކޮށްގެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ދަތިނުވާ
ވަރަށް ޚަރަދު ބޭކާރު ގޮތުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ބެހެއްޓުމުގެ ބޭނުމެއް ނެތް ނޫންތޯ. ކުޑަކުރެވޭނެ ނޫންތޯ
ވާހަކަދައްކައިގެން. އެވަރު ވެސް އިޝާރާތް ވެސް ކޮށްނުލައްވަނީއޭ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ދަތިތަކެއް ދިމާނުވެއޭ
ބުނުމަކީ މުޅިއަކުން ޙަޤީޤަތެއް ނޫން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފޭދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެ ންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ދެންމެ އެކުރެއްވި ސުވާލުގެ ތެރެއިން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޖަވާބާއި
ގުޅިގެން ނުވަތަ އެއައި ސުވާލުގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް ދެއްވަންވީ ޖަވާބެއް މިއީ، އޮތް ކަމަށްވާނަމަ
ކުރިއަށް ގެންދަ ވާ. މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް ޖިޙާދު.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދައުލަތުގެ ހުރިހާ ދަތުރެއް މިހާރު ކޮންޓްރޯލް ނުވަތަ ޚަރަދު ކޮންޓްރޯލް ކުރުމަށް ފިނޭންސްއާ ޙަވާލުކޮށްފައިވަނީ
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުން، މަޖިލިސްގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދަތުރުކުރެއްވި ކަމުގައި ވިޔަސް
މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދަތުރުކުރެއްވި ކަމުގައި ވިޔަސް އަދި އުއްތަމަ ފަ ނޑިޔާރު ދަތުރުކުރެއްވި ކަމުގައި
ވިޔަސް އެ ހުއްދަ ފިނޭންސް އިން ލިބިގެން މެނުވީ ދަތުރު ނުކުރެވޭ ގޮތަށް މިހާރު އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު
ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވެސް އެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭނެ. ކުރިން ރައީސް ވަހީދުގެ ސަރުކާރުގައި އޭރު ދެން
ބައެއް ހުއްދަ ރައީސް ވަހީދު ދެއްވާ ގޮތަށް ހަމަޖައްސާފައި އޮތީމަ އެގޮތަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ދަންނަވާފައިވަނީ. މިހާރު
މި ސަރުކާރަކުން އެގޮތަކަށް ނެތް އަޅުގަ ނޑަށް އިންސްޓްރަ ކްޝަން އައިއްސައެއް. އެހެންވީމާ، ހަމަ ހުރިހާ ތަނަކުން
އިންޑިޕެންޑެންޓް ހުރިހާ ތަނަކުން ވެސް މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުން ވެސް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދައިގެން
ދަތުރު ހަމަޖައްސަވަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު.

ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ބަލާނަން ވަރަށް ކުރުކޮށް ސުވާލު ކުރެވޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް ރަނގަޅީ ހަމަ ކުރު ޖަވާބު ދެއްވައިފިއްޔާ. އޮޑިޓް
ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަސައްކަތްތައް އޮޕަރޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް އިންޑިޕެންޑެންސްއާ އެއްގޮތަށް
ކުރުމަށް ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ ދަތި ކުރައްވާ ކަމަށް އެބަ ވިދާޅުވޭ. އެގޮތަށް ކަންތައްތައް ކުރައްވަނީ ކީއްވެގެންތޯ.
ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ހިތާމަކުރަން އަޅުގަ ނޑުމެން އެއްގޮތަކަށް ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކުރައްވާ މަސައްކަތަށް ނުފޫޒު
ފޯރުވާ ނުވަތަ އެމަނިކުފާނު ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކަށް ދަތިވާ ގޮތަށް ޢަމަލެއް ނުކުރަން. ނުވެސް ކުރާނަން.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ 222 މުވައްޒަފުން މިހާރު މަސައްކަތް ކުރައްވަނީ ކިތައް އަކަފޫޓްގައިތޯ؟ (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ޝުކުރިއްޔާ މިހާރު 42 ހާސް އަކަފޫޓްގެ ބިމަކަށް 21 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުވާނެ ކަމަށް ބައްލަވާފައި އެއޮތީ. 42
ހާސް އަކަފޫޓް އެއީ ތިބޭފުޅުން ބޭނުންވާ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، 42 ހާސް އަކަފޫޓް ތިބޭފުޅުންގެ އިމާރާތް އޭރަށް އެޖެހެނީ
21 މިލިއަން 2 ހާސް 122 ރުފިޔާ ބިނާ ކުރުމަށް އެތަން. އެއީ ވަރަށް ރީޒަނަބަލް އަގެއް. އެއީ ވަރަށް ރަނގަޅު
އަގެއް. އެއީ އަޅުގަ ނޑު މިދަންނަވަނީ 42 ހާސް އަ ކަފޫޓްގެ ބިމެއް ތިބޭފުޅުން ބޭނުންވަނީ އިމާރާތެއް، އައު އިމާރާތެއް
އެޅުމަށް. މިހާރު ތިބޭފުޅުން ތި މަސައްކަތް ކުރައްވަނީ ކިހާވަރެއްގެ އަކަފޫޓް ހުރި ބިމެއްގައިތޯ. މިވަގުތަށް ނޭނގެންޏާ
ނޫނީ ފަހުން ވެސް...
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު މިމަސައްކަތް ކުރަނީ ޣާޒީ ބިލްޑިންގގެ އެންމެ މަތީ ފްލޯ އާއި ޣާޒީ ބިލްޑިންގގެ ފަސްޓް ފްލޯގެ
އެއްބަޔާއި އިނގޭތޯ. އަޅުގަ ނޑަށް ދެން އަކަފޫޓެއް ދަންނަވާކަށް އެހެން ނޭނގެ. އެހެންނަމަވެސް ވަރަށް އެއް ފްލޯ އާއި
އެއް ފްލޯގެ ބަޔެއް. 242 މުވައްޒަފުން މިވަގުތު ވެސް އެބަތިބި އިނގޭތޯ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ ވިދާޅުވެއްޖެ ތިމަންނަ ލަފާކުރާ ގޮތުގައި 48 މިލިއަން
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް 0222 ވަނަ އަހަރަށް ފުދޭނެހެން ތިމަންނައަށް ހީވޭހެން. އެ ޚަރަދުތަކާ އެއްކޮށް މިއަންނަ،
އެކަމަކު ތިބޭފުޅުން ހުށަހަޅުއްވާފައި އެބައޮތް 28 މިލިއަން. އެފަދަ އެހެންވީމާ، 02 މިލިއަން ރުފިޔާވަރު
ކުޑަވެއްޖެއްޔާމުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަސައްކަތްޕުޅުތަކަށް ކިހާވަރެއްގެ ދަތިކަމެއް އަންނާނެތޯ ނޫނިއްޔާ މަސައްކަތް
ކުރުމަށް.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ބަޖެޓް ކުޑަކުރާ ކަމަށް ވެއްޖެ އްޔާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހަޅާފައި އޮތް ވޯރކް
ޕްރޮގްރާމަށް ޖެހޭނީ މޮޑިފައި ކުރަން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެއަށް ބަދަލު އަންނަންޖެހޭނެ ބަޖެޓަށް އަންނަ ބަދަލާ
ގުޅިގެން. އެހެންވީމާ، މިހާރު ހުށަހަޅާފައި އިން ވޯރކް ޕްރޮގްރާމް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ. އެ ފައިސާ މަދު
ކުރާކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެޕްރޮގްރާމްގައި ހުރި ބައިތައް އަޅުގަ ނޑުމެން ޖެހޭނީ އުނިކޮށްލަން.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
0222 ވަނަ އަހަރަކީ ވަޒީފާ ފްރީޒް އަހަރެކޭ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ ވިދާޅުވެއްޖެ. 2222 ވަޒީފާ އަށް އެދިފައި
އެބައޮތޭ. އެކަމަކު ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ވަޢުދެއް ނޫންތޯ 12 ހާސް ވަޒީފާ އުފެއްދުން. އެހެންވީމާ، 2222 ވަޒީފާ މިއަހަރު ނުދީ
ވަޒީފާ ފްރީޒް އަހަރަކަށް 0222 ވަނަ އަހަރުވަންޏާ ކިހިނެއްތޯ 12 ހާސް ވަޒީފާ އުފެއްދުމުގެ ވިސްނުން އޮތީ
ސަރުކާރުގެ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ވަޢުދުގެ ނޯންނާނެ މި ސަރުކާރު އިދާރާތަކުން ވަޒީފާ އުފައްދަވާ ވާހަކައެއް ކަ ނޑައެޅިގެން. އޮންނަނީ މުޅި
ޖުމްލަކޮށް ހުރިހާ ވަޒީފާގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން ބޮޑަށް މިބަލަނީ ވީހާ ވެސް ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ
ތަރައްޤީ ކޮށްގެން ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރގެ އެކިއެކި މުއައްސަސާތަކުގެ ތެރެއިން ވަޒީފާ އުފަ އްދާ ގޮތަށް ބޮޑަށް.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
02 ބުރީގެ އިމާރާތެއް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއާ ގުޅިގެން ހައްދަވާ ވާހަކަ ވިދާޅުވެފައި އޮތީ. މި މަސައްކަތް ކިހާ ތާކު
ނިންމާލާފައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް އެތަނުން އިމާރާތުގެ ބަޔެއް ހިއްސާ ކުރެވިދާނެ ކަމަށް ލަފާ ކުރައްވަންތޯ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިވަގުތު މި ޕްލޭނިންގ ސްޓޭޖުގައި އޮތީމަ އަޅުގަ ނޑުމެން ނިންމާނެ ތާރީޚެއް އަދި ކަ ނޑައެޅިގެން ދަންނަވަން
އުނދަގޫ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން މަސައްކަތް އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ވަރަށް އަވަހަށް ފައްޓާނަން. މިވަގުތު މާލޭ
ޕްލޭނުކުރުމުގެ ދިރާސާތަކެއް ކުރިއަށްދާތީވެ އެ ދިރާސާގެ އަލީގައި މައްޗަށް ނެގޭނެ މިންވަރާއި އަދި އެތަނުން
ވަސީލަތްތަކާއި ގުޅިގެންދާތީ މަޑުޖެހިފައި އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ވަރަށް އަވަހަށް އެ
މަސައްކަތް ފެށިގެންދާނެ.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ ކޮން ކިހާތާކު ނިންމާލާފައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް އެތަނުން ފްލޯއެއް ދެއްވިދާނެ ކަމަށް
ލަފާކުރައްވަންތޯއޭ؟ ނޫނިއްޔާ 0228ގައިތޯ ހިސާބަށް...
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބޭނުންފުޅުވަނީ އަމިއްލަ އިންޑިޕެންޑެންޓު އިމާރާތަކަށްވާތީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެކަން
ބޭނުންފުޅުވާ ކަމަށް ވަންޏާތާ އެކަންކުރެވޭނީ އަސްލު. އެހެންވީމާ، އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބު އަޅުގަ ނޑަށް އެމަނިކުފާނު
ދެއްވިއްޔާ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ރަނގަޅުވާނީ ވެސް. އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބޭނުންފުޅުވާހާ އަވަހަކަށް
އެ އިމާރާތް ނިންމުމަށް އެމަނިކުފާނަށް ބޭނުންވާ ޖާގަ ހަމަ އަރުވާނަން.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެބައޮތް އެކްޓިވިޓީ ޕްލޭނެއް ހައްދަވާފަ. މިއީ މިދިޔަ އަހަރު ވެސް އޮންނާނެ މިހިނގާ އަހަރު ވެސް.
މި އެކްޓިވިޓީ ޕްލޭނުގައި ކިހާވަރެއް ހާސިލުކުރެވޭތޯ ކޮންމެ އަހަރަކު ތެރޭގައި؟
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮންމެ އަހަރަކު ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މަސައްކަތް ހުންނަނީ އެއް އަހަރުން އަނެއް އަހަރަށް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ އިތުރުކުރެވޭތޯ އިނގޭތޯ. އެގޮތުން އަޅުގަ ނޑު ކުޑަކުޑަ ސްޓެޓިސްޓިކްސް އެއް ދަންނަވާލާނަން. 0222
ވަނަ އަހަރު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ނެރުނީ 20 ރިޕޯޓު. 0220 ވަނަ އަހަރު 41 ރިޕޯޓު. 0224 ވަނަ އަހަރު 21
ރިޕޯޓު. 0223 ވަނަ އަހަރު ސެޕްޓެމްބަރާ ހަމައަށް 71 ރިޕޯޓު ނެރެފައި އޮންނާނެ އިނގޭތޯ. މިއަހަރު ބާކީ އޮތް
ބައިގައި 0223 ވަނަ އަހަރަށް ކަ ނޑައެޅި ވާރކް ޕްރޮގުރާމުގައި ހިމެނޭ ގިނަ އޮޑިޓް ރިޕޯޓް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް

ނެރެވޭނެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެ ޔަޤީންކަން އެބައޮތް. އެގޮތުން މިހާރު ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ޑިޕާރޓްމަންޓުން
މަސައްކަތް ކުރަމުންދާއިރު ފައިނޭންޝިއަލް އޮޑިޓް ޑިޕާރޓްމަންޓްގައި ނުފެއްޓި އަޅުގަ ނޑުމެން 8 އޮޑިޓް ފިޔަވައި އެއީ
12 އޮޑިޓުގެ ތެރެއިން 8 އޮޑިޓް ފިޔަވައި ހުރިހާ އޮޑިޓް ނިންމައި ފީލްޑް ވަރކް ނިންމައި ރިޕޯޓިންގ މަރުޙަލާއަށް
ގެނެވިފައި އޮތީ އިނގޭތޯ. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އެސް.އޯ.ޔޫ އޮޑިޓް ޑިޕާރޓްމަންޓުގައި 11 އޮޑިޓް ގެ ތެރެއިން އެންމެ
އޮޑިޓެއް ނުފެއްޓި އޮތީ. އެހެން ހުރިހާ އޮޑިޓެއް ފައްޓާފަ. ފީލްޑް ވަރކް، ފީލްޑް ވަރކް މަރުޙަލާގައި 00 އޮޑިޓް. ދެން
ހުރި ހުރިހާ އޮޑިޓެއް އެހެރީ ރިޕޯޓިންގ ސްޓޭޖާ ހަމައަށް ގެނެވިފަ. ދެން އަނެއް ޑިޕާރޓްމަންޓުގައި ސްޕެޝަލް
އޮޑިޓްސް ޑިޕާރޓްމަންޓުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން 0223 ވަނަ އަހަރަށް 22 އޮޑިޓްކުރަން ކަ ނޑައަޅާފައި އޮތްއިރު ސްޓާރޓް
ނުކުރާ އެންމެ އޮޑިޓެއް ދެން ހުރި ހުރިހާ އޮޑިޓެއް ފީލްޑް ވާރކް ނިންމާ ރިޕޯޓިންގ މަރުޙަލާއަށް ގެނެވިފައި އެއޮތީ.
ދެން ޕާރފޯމެންސް އޮޑިޓް ޑިޕާރޓްމަންޓް އަޅުގަ ނޑުމެން 3 އޮޑިޓެއް ކުރިއަށް ގެންދަން ގަސްދުކުރި. އެހެންނަމަވެސް
އަޅުގަ ނޑުމެން ޕްރޮޖެކްޓް ލަސްވެގެން ދިއުމާއި އެކީގައި ދެ އޮޑިޓެއްގެ މަސައްކަތް ނިންމާ މިހާރު ރިޕޯޓް
ފައިނަލައިޒްކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި އަޅުގަ ނޑުމެން މިއޮތީ. އޭގެ އިތުރުން މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޓީމްތައް ރާއްޖޭގެ
ހުރިހާ އަތޮޅެއްގައިހެން ގާތްގަ ނޑަކަށް މަސައްކަތްކުރާނެ. ކު ރީއަހަރަށްވުރެ، ކުރީއަހަރު 78 ކައުންސިލް އަޅުގަ ނޑުމެން
އޮޑިޓުކުރިން 0223 ވަނަ އަހަރު އެކައުންޓްސް. އަޅުގަނޑުމެން 0224 ވަނަ އަހަރު އޮޑިޓް ޓަރގެޓް މިކުރަނީ ކޮންމެ
އަތޮޅަކުން އިތުރު އެއް ކައުންސިލް ހިމަނައިގެން އިތުރު 02 ،02 ކައުންސިލް ކުރިއަށް އޮތް އަހަރަށްވުރެ އިތުރުކޮށް
މިއަހަރު އޮޑިޓުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ ޓާރގެޓް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހާސިލުކުރެވޭނެ ފުރިހަމަ ޔަޤީންކަން އެބައޮތް.
0221 އިން ފެއްޓިގެން 0221ގެ ބެކްލޮގްސް އެކަނި އޮންނާނީ. 0221ގެ ބެކްލޮގްސް ކްލިއަރކުރުމުގެ މަސައްކަތް
އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު ގޮސް ކުރެވެން ހުރި އޮޑިޓްތައްކޮށް ނިންމައި އެހެންވީމާ، ޕްރޮގްރެސް އަށް ބަލާއިރު އޮޑިޓް
އޮފީސް ކުރިން އޮތް ހާލަތަށް ބަލާއިރު ވަރަށްބޮޑު ކުރިއެރުމެއް ހޯދިއްޖެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރަނީ އިނގޭތޯ.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުގެ އެންމެފަހު ސުވާލު. އަޅުގަ ނޑުގެ 0 ބޭފުޅުންނަކީ ވެސް ހަމަ ފައިނޭންސް ދާއިރާގެ މުހިންމު ފިނޭންސް
މިނިސްޓަރާއި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް. އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ކޮންމެ ތަނެއްގައި ވެސް އެ ރަނގަޅު އޮޑިޓިންގ
ސިސްޓަމެއް އޮތުމަކީ ފައިނޭންޝިއަލް ޚަރަދުތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި އޭގެ ލީކޭޖުތަކާއި މިކަންކަން ހުއްޓުވުމުގައި ވަރަށް
މުހިންމު ކަމެއް. ޙަޤީޤަތުގައި ބަޖެޓު ވެސް ކުޑަކުރެވިދާނެ. އެއީ އެ ހުރިހާ ދިމާލަކުން ވެސް ލީކޭޖުތަކާއި އެއްޗެހިތައް
ހުއްޓުވޭނެ. އެއީ ވަރަށް، މި ހުރިހާ ވެސް މައްސަލައަކީ ބަޖެޓު ބޮޑުވެގެން ދިއުމުގައި ލީކޭޖުތައް ހުއްޓުވުމަށް އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އެކުރައްވާ މަސަ އްކަތްތަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ސަޕޯޓް ދިނުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމަކަށްވާތީވެ މި ލީކޭޖުތައް

ހުއްޓުވުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަރަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަސައްކަތްޕުޅު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކުރައްވާ ކަމަށް ފިނޭންސް
މިނިސްޓަރ ދެކިލައްވަންތޯ؟
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަބަދު ވެސް ދައްކަ ވަނީ ވަޒީފާ މީހަކު އަބަދު ވެސް ބަޖެޓު ލިބިވަޑައިނުގަންނަވާ. ބަޖެޓު
ލިބިވަޑައިނުގަތީމަ އުނދަގޫތަކެއް ހުންނަ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
ރިޕޯޓުތައް ނެރުއްވާ. ދެން އަދި ބައެއް ރިޕޯޓުތަކުގައި ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ބައެއް ކަހަލަ ޤަބޫލުނުކުރާ ވާހަކަތައް ހުރި
ކަމުގައި ވިޔަސް. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ޖާގަ އެބައޮތްހެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކުރައްވާ މަސައްކަތް އަދި އިތުރަށް
ތަރައްޤީކުރަން. އެހެންވީމާ، ފުލް ކެޕޭސިޓީގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މަސައްކަތްކުރާ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ދެންނެވޭކަށް
ނެތް. ދެން އެވިދާޅުވަނީ ދަތިތައް ހުރި ވާހަކަ އާއި އެއްޗެހި. އެހެންވީމާ، ވެދާނެ އެ ދަތިތަކުގެ ތެރޭގައި އުޅުއްވާތީ
ކަމަށް އެކަންކުރެވެނީ. އެހެންވީމާ، ފުލް ކެޕޭސިޓީގައި މަސައްކަތްކުރާ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލެއްނުކުރެވޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް. ޝުކުރިއްޔާ ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު. އަޅުގަ ނޑު މި
ފުރުޞަތުގައި ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ސުވާލުކުރައްވަން އެބައޮތް. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ 6 މިނިޓު
ހުޅުވާލަން އެ ޖަވާބާއި ސުވާލާ އެކުގައި ކުރިއަށް ގެންދަން.
ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަ ނޑު މާގިނަ ސުވާލެއް ކޮށްލާކަށް ބޭނުމެއްނުވޭ. ސަބަބަކީ ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން މިއަދު
ކުރަން ބޭނުންވީ ސުވާލުތަކަށް ވަރަށްގިނަ ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހުރީ ޖަވާބު ލިބިފައި ވަރަށްގިނަ
މަޢުލޫމާތުތަކެއް ލިބިއްޖެ. އެހެންނަމަވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް އަޅުގަ ނޑު ކޮށްލަން ބޭނުންވާ ދެތިން ސުވާލެއް
އެބައޮތް. އެއީ މިނިވަން މުއައްސަސާ އެއްގެ ގޮތުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް ހަމަޖެހިގެން އައިސް ހިނގަމުންދާތާ
ޒަމާންތަކެއް ވެއްޖެ. ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން ވަރަށްބޮޑު ޚަރަދެއް ކޮށްގެން އިދާރާ ހިންގަވަމުން މިހާރު އެގެންދަވަނީ. މީގެ
އެއްވެސް ކަހަލަ ނަތީޖާއެއް އެބަ ނެރެވޭތޯ މިކުރާ މަސައްކަތުގައި. މީގެ ކޮބައިތޯ މިކަމުން ސަރުކާރަށް ނޫނީ ދައުލަތަށް
ލިބެމުންދާ ފައިދާއަކީ ނޫނިއްޔާމުން އެއްވެސް ކަހަލަ ޚިޔާނާތެއް ފެނިގެން ނޫނިއްޔާ އެއްވެސް އިދާރާއަކުން މީގެ
ރިޓަރނެއް އެބަ ލިބޭތޯ؟ ކޮބައިތޯ މީގެ އަސްލުގައި ލިބެންވާ ނަތީޖާ ނުލިބޭ ކަމަށްވަންޏާ މިހާބޮޑު ޚަރަދެއް އަނެއްކާ
ވެސް ބަޖެޓު އިތުރުކުރުމުގެ މާނައެއް އެބައޮތްތޯ؟

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގައި ކުރާ މަންފާއަކީ ފައިނޭންޝިއަލް ޓަރމްސް އިން މެޝަރކުރެވޭނެ މަންފާ އާއި
ނުކުރެވޭނެ މަންފާ ހުންނާނެ އިނގޭތޯ. މިސާލަކަށް ދަންނަވާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް
އެގްޒިސްޓް ވާތީ ޖެހިލުންވެގެން ވައްކަންނުކުރުން. އެ މެޝަރ ނުކުރާނެގޮތެއް ނޯންނާނެ އިނގޭތޯ. އެއީ އިންސާނީ
ޠަބީއަތް ބަލާނެ ބަޔަކު ތިބޭކަން އެނގޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ޖެހިލުމެއް އޮންނާނެ. އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން މިހާތަނަށް ނެރުނު ރިޕޯޓުތަކުގައި ހުރި އަދަދުތަކަށް ބަލާއިރު އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ސިޔާސީ
ބޭފުޅުންހެން އެންމެ ގިނައިން އެ އެއްޗެހި ކޮންޓިފައި ކޮށްގެން އެ ވާހަކަތައް ދެއްކެވީ އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ
އޮފީހަށް ވެސް ނޭނގޭ ވަރަށްގިނަ މަޢުލޫމާތު އެބޭފުޅުން އިލެކްޝަންސް ދުވަސްވަރުގަ އާއި އެއްޗެހި ހާމަކުރެއްވި.
އެތައް ބިލިއަނެއްގެ ފައިސާ ޚިޔާނާތްތެރިވެފައި ހުރި ކަމާއި އެ ހުރިހާ ފައިސާތައް ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭނެ ކަމާއި.
އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ މަސައްކަތުގެ މަންފާ އެ އޮތީނޫންތޯ ފެންނަން ބިލިއަނުން ބިލިއަނުން އޭތި
ހޯދަން މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކު ތިބި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ދައުލަތަށް އަނބުރާ އަންނަންޖެހޭ އެއްޗެހި އެބަހުރިކަން.
އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން 61 މިލިއަން ރުފިޔާ ދީގެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކުރާ މަސައްކަތުގެ
ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން ދައުލަތަށް އަންނަން އޮތް އެއްޗެއް އެތައް ގުނައަކުން ގުނާލެވޭނެ އިނގޭތޯ. އެއީ ފެންނަން ހުރި
ޙަޤީޤަތް. އަޅުގަ ނޑުމެން އެ ރިޕޯޓުތަކުން އެ އެއްޗެހިތައް ކޮންޓިފައިކޮށް ބެލީމަ އެހެރީ ފެންނަން އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ މަސައްކަތް އިފެކްޓިވް ނޫންތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ވާޖިބަކީ ތިބޭފުޅުންނަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ބޭނުންވާ ރިޕޯޓުތައް ތައްޔާރުކޮށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުން.
ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށް ޓަކައި ދެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ކުރުމަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޒިންމާއެއް.
ސަރުކާރަށް ހޯދަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ހޯދުމަކީ ސަރުކާރުގެ ޒިންމާއެއް. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އޮޑިޓް ރިޕޯޓް
ނެރުމާއެކު އެހިސާބުން ނިމުނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުގެ މަސައްކަތް އިފެކްޓިވް ކަމަކަށް
އަޅުގަ ނޑަކަށް ޤަބޫލެއް ނުކުރެވޭ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުގެ މަސައްކަތާ ގުޅިގެން ދެން ހިނގަންޖެހޭ މަސައްކަތް މި
މަޖިލިސް ތެރެއިން ވެސް އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް ހިނގާ ކަމަކަށް ޤަބޫލެއްނުކުރަން. އަދި ސަރުކާރު ތެރެއިން ވެސް
ހިނގާކަމަކަށް ޤަބޫލެއް ނުކުރަން އަޅުގަ ނޑު. އެހެންވީމާ، އެ ހިނގާ ދުވަހަކުން އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުގެ
ބޭނުންތެރިކަން ތި ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ފެނިވަޑައިގަންނަވާނެ. ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ވެސް ފެނިވަޑައިގަންނަވާނެ. މިހާރު
ތި ސުވާލުތައް ތި ކުރައްވަނީ އެކަންތައްތައް އެގޮތަށް ނުހިނގާތީ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުގެ މުހިންމުކަން އަދި
ވަޒަންކުރަން ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ދަތިތަކެއް ހުރެގެން ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ.

ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މަނިކުފާނަށް ޤަބޫލުފުޅު ކުރައްވަނީ އެހެން އިދާރާތަކުން އެއްބާރުލުން ނުދެއްވާތީ އޭގެ ނަތީޖާ ނުފެންނަނީ ކަމަށް. ދެން
ފިނޭންސް މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަ ނޑު ކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ މަނިކުފާނު ޤަބޫލުކުރައްވަންތޯ އެ ވިދާޅު ވިގޮތަށް އެ
އެއްބާރުލުންދީގެން އެ ސަރުކާރަށް ލިބެންވާ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތަކުގައި ހުރި ދައުލަތަށް ލިބެންވާ ފައިސާ ލިބެމުންނުދާ
ކަމަށް. ކިހިނެއްތޯ އެކަންތައް.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި ހާމަކޮށްފައި ހުންނަ ބައެއް މަޢުލޫމާތަކީ އެއީ އިންވެސްޓިގޭޝަނެއް ނޫން. އިންވެސްޓިގޭޝަން
ކުރިއަށް ގެންދަންޖެހޭނެ. ބަޔަކު މިސާލަކަށް ކްރިމިނަލް ކަމެއް ކޮށްފައި އޮތްކަން އެކަން ހާމަކުރަންޏާ ހާމަކުރެވޭނީ ކޯޓު
މަރުޙަލާ ތެރެއިން. އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އެ ލިޔުއްވަނީ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ކުރައްވާ ދިރާސާއެއްގެ އަލީގައި އެމަނިކުފާނަށް
ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ކަންތައްތަކެއް. އެއީ އަދި އިތުރު ތަޙުޤީޤުތަކެއް ދާންޖެހޭނެ. އަދި މީހަކު މިސާލަކަށް ޤާނޫނާއި
ގަވާއިދާ ޚިލާފަށްކަން ހާމަކުރަންޖެހޭނީ ކޯޓު މަރުޙަލާގެ ތެރެއިން އަސްލު. ކޯޓު މަރުޙަލާއަށް ގޮސް ކޯޓު މަރުޙަލާގެ
ތެރެއިން އެކަން ކުރާނީ. އެހެންވީމާ، މި މަސައްކަތްކުރުން، އެ މަސައްކަތް މިހާރު ކުރިއަށް އެބަދޭ. އަދި ސަރުކާރުން
އެކަހަލަ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ފިޔަވަޅުތައް ވެސް ސަރުކާރުން ބޭނުންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އެޅިދާނެ. ދެން ޤާނޫނުގައި
އޮންނަ ކްރިމިނަލް ކަންތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އެކަން ކުރާނީ. އެހެންވީމާ، ޕީ.ޖީ މެދުވެރިކޮށް ކްރިމިނަލް
ކޯޓަށް ނުވަތަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލަ، މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެބަދޭ. އެހެންވީމާ، އެދަނީ ދާންވީ ސްޕީޑެއް ކަމަށް
އަޅުގަ ނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ ދެންނެވޭހެން. އެކަމަކު އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާކަން ދަންނަވާލަން.
ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދި އެއް ސުވާލު އެބަ އޮތް. އެ ސުވާލަކީ މިހާތަނަށް ކިތައް އޮޑިޓް ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން ކިތައް މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް
ނޫނީ ޕީ.ޖީއަށް ގޮއްސިތޯ؟ މިކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ކިހާ ބާރުމިނެއްގައި މަސައްކަތްކުރައްވަންތޯ؟ އެއީ
އަޅުގަ ނޑުގެ އެންމެފަހު ސުވާލު.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ މަސައްކަތް މިހާރު އޭ.ޖީ އާއި ޕީ.ޖީއާ ގުޅިގެން އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދަނީ. އަދި މިވަގުތު އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ
ކޯޓަށް އެއް މައްސަލަ ހުށަހެޅުނޭ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާކަށް ނޭނގެ އަޅުގަ ނޑަކަށް. އަޅުގަ ނޑަށް އެނގިފައި އިން ގޮތުން
އެ ލެވެލްގައި މިހާރު އޮތީ އަސްލު. އެއީ ޤަބޫލު ކުރައްވާނެ އަސްލު ކޯޓަށްދާއިރު، ކޯޓު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތަށް ކޭސް

ޕްރެޒެންޓް ކުރެވެންޖެހޭނެ. އެހެންނޫނީ ކޯޓު ބަލައެއްނުގަންނާނެ. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތް މިހާރު މިގެންދަނީ
ކުރިއަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު، އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް. އަޅުގަ ނޑު މި ފުރުޞަތުގައި އެންމެފަހު ފުރުޞަތު
އެމް.ޑީ.އޭ އިން އަޙްމަދު ޢާމިރު. އަދި އޭގެފަހުން ޠާރިޤް. ޠާރިޤް، އެންމެ ލާސްޓް.
ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރަށް ދަންނަވާލާނަން. ސަރުކާރުގެ އިމާރާތެއް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ
އިމާރާތްތައް މަދުކުރުމަށް ތި ކުރާ މަސައްކަތުގެ ސަބަބުން 2 އަހަރުން އަނެއް އަހަރަށް ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތަށް
ކިހާވަރެއްގެ ލުޔެ އް ލިބިދާނެ ކަމަށް ކިހާ އަންދާޒާއެއް ކުރެވިފައިވޭތޯ؟
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިވަގުތު ތިކަހަލަ އެއްވެސް ކަހަލަ އަންދާޒާއެއް ކުރެވިފައެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ
މިއަހަރު ކުއްޔަށް ހިފައިގެން ތިބި އިމާރާތްތައް ކުލި ދައްކަން ނުޖެހޭ އިމާރާތްތައް. މިސާލަކަށް ސަރުކާރުގެ އިމާރާތައް
ބަދަލުކުރެވިއްޖެ ކަމަށް ވެއްޖެ އްޔާ ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި. އެއަށް މި ކިޔަނީ އެހެން ކަހަލަ ފައިދާތަކެއް ލިބޭނެ
ދައުލަތަށް. ގައިމު ވެސް ކުލި ދައްކާކަށް ނުޖެހޭނެތާ. އަނެއްކާ އަނެއް ކަމަކީ އެއް އިމާރާތެއްގެ ތެރޭގައި ތިބީމަ
ދަތުރުފަތުރުކުރުމަށާއި އަދި އެހެން ކުރަންޖެހޭ، މިސާލަކަށް އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގޮސް ބާއްވާ މީޓިންތައް، އެކަކު
އަނެކަކާ ބައްދަލުކުރަންދާ ވަގުތު ވެސް ކުޑަވެގެންދާނެ. އެހާ ޓައިމް މެނޭޖްމަންޓް ފުދޭވަރަކަށް ފަސޭހަވާނެ. އަދި އޭގެ
އިތުރަށް ޓްރާންސްޕޯޓަށް ކުރާ ޚަރަދާއި މިކަހަލަ ވަރަށް ގިނަ ކަންތަކަށް ކުޑަވެގެން އަންނާނެ. މީގެން އެއްވެސް ކަހަލަ
އަދަދެއް މިވަގުތު ދަންނަވަން ތަންކޮޅެއް އުނދަގޫ. އަދި އެކަހަލަ ސްޓަ ރޑީއެއް ހެދިފައި ނެތީމަ ވެސް.
ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެން ކަމަށް ވާނަމަ މިހާރުގެ ޕްލޭންގެ ތެރެއިން ހަދަން ގަސްދުކުރައްވާ އިމާރާތަކަށް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުގެ
ނަމުން ނަން ދެވިފައި، އެ އިމާރާތުގެ ދަށަށް އެހެން ވުޒާރާތައް ގެނެވިދާނެތޯ؟ އެކަމަށް ދެ ބޭފުޅުން ވެސް
އެއްބަސްފުޅުވެދާނަންތޯ؟

اله
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދު ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިވީހާތަނަށް އަޅުގަ ނޑު އިމާރާތްތަކަށް އެގޮތަށް، ނަން ކިޔާ އިމާރާތެއް އަޅުގަ ނޑަކަށް ނޭނގެ ދެން ހުރިހެންނެއް. ދެން
އަޅުގަ ނޑުމެން މި ކިޔާ ޣާޒީ ބިލްޑިންގ އާއި ވެލާނާގެ އާއި އެގޮތަށް މި ކިޔަނީ އަސްލު. ހުރަވީ ބިލްޑިންގ އާއި ދެން
ފިނޭންސް އިމާރާތަށް، ފިނޭންސް ބިލްޑިންގއެއް ނުއެއް ކިޔާ. ދެން އެހެންނަމަވެސް ޓްރެޜަރީ ބިލްޑިންގއޭ ބައެއް
މީހުން މި ކިޔަނީ ޓީ ބިލްޑިންގއޭ. ޓީ ބިލްޑިންގއޭ މި ކިޔަނީ. އެހެންވީމާ، ޓްރެޜަރީ ބިލްޑިންގ ވެސް
މާނަކުރެވިދާނެ. އެހެންވީމާ، ސީދާ އެ ނަމުން މިހާތަނަށް މީހުން ކިޔަނީ ޓީ ބިލްޑިންގ. ޓީ ބިލްޑިންގއަކީ މިހާތަނަށް
ރަސްމީކޮށް ހުޅުވާފައި ހުރި އިމާރާތެއް ނޫން. އަޅުގަ ނޑުމެން އަމިއްލައަށް ކިޔަނީ ޓީ ބިލްޑިންގއޭ. ޓީ ބިލްޑިންގއޭ
ކިޔާފައި އެއްވެސް ތަނެއްގައި ލިޔެފައެއް ނޯންނާނެ. އެތަން އިންނާނީ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ. ފިނޭންސް ޖަހާފައި.
ނުވަތަ އިނެލެންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ ޖަހާފައި އިންނާނީ. އެ އިމާރާތަށް ނަމެއް ދީފައެއް ނެތް މިވަގުތު އަދި.
ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެގޮތަށް އަޅުގަ ނޑު އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލަށް ދަންނަވާލާނަން. އެގޮތަށް އިމާރާތެއް ތި ބޭފުޅުންގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި
ދީފައި އެތަނަށް އެހެން މިނިސްޓްރީތައް، އެހެން ވުޒާރާތައް ވެއްދުމުން ތި ބޭފުޅުންނަށް އެތަނުގެ އަމިއްލަ މިނިވަންކަން
އޮތް ކަމަށް ޤަބޫލު ކުރާނަންތޯ ބޭރުކޮށްނުލާނެކަމުގެ.
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މާބޮޑު މައްސަލައެއް އެކަމުގައެއް ނެތް އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑު ކުރިން ވެސް
ދަންނަވަމުން އައީ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުން ޕްރިފަރ ކުރި ގޮތަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހުގެ އަމިއްލަ އިމާރާތެއް
އޮތުން. އެއީ ސަބަބުތަކެއް ހުރެގެނެއް ނޫން. އެއީ އެބަ ހުރި ކުރިން ދެންނެވި ސަބަބުތަކުގެ އިތުރުން ކޮންމެ
ޤައުމެއްގައި ވެސް އެ ޤައުމެއްގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ސިސްޓަމް ރިޕްރެޒެންޓް ކުރާ މުހިންމު އިދާރާތަކެއް ހުންނާނެ އިނގޭތޯ.
އެ އިދާރާތަކަކީ އެ ރަމްޒުކޮށްދޭ އިމާރާތުން ވެސް އެ އިންސްޓިޓިއުޝަންގެ ބާރުވެރިކަމާއި އެ ޤައުމުގެ ޑިމޮކްރަސީ
ރަމްޒުކޮށްދޭ ކަންތައްތައް. އެހެންވީމާ، ސުޕްރީމް ކޯޓު. ޔޫ ކެނޮޓް ކީޕް އަ ސުޕްރީމް ކޯޓް އިންސައިޑް އަ ފިނޭންސް
މިނިސްޓްރީ ބިލްޑިންގ އިނގޭތޯ. ސުޕްރީމް އޮޑިޓިންގ އިންސްޓިޓިއުޝަންސް ކޮންމެ ޤައުމެއްގައި ވެސް އެއީ ވަކި
ޚާއްޞަ ސްޓޭޓަސްއެއް އޮންނަ ތަންތަން. އެހެންވީމާ، އެ ބީދައިން އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ހިތް އޮތީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް
ވެސް ހަމަ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އޮފީހަށް އެ ސްޓޭޓަސް ލިބެންޖެހޭނެއޭ. އެއީ މިއަށް ލިބެންވާ އިޙްތިރާމާއި ޤަދަރާ ވެސް
އެސޯޝިއޭޓްވާ ކަމެއް އިނގޭތޯ.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން ހަމަ އަނެއް ސުވާލަކަށް އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާނީ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތަކުގެ
ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތައް މަނިކުފާނު ދެންމެ ވިދާޅުވެއްޖެ އޮޑިޓްކޮށް ނިންމުމަށްފަހު އޮޑިޓް ރިޕޯޓު ޝާއިޢުކުރުމުން
އެކަން އެ ނިމުނީ ކަމަށް. ދެން ކުރަންވާ ތަނަކުން އެ މަސައްކަތް ނުކުރުމުން އެއީ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އެކަމާ
ގުޅޭގޮތުން ދެން އަރާ އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް އެހެން ގޮތްތަކަށް ވާހަކަދެއްކޭނެ ޖާގަ އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަ ނޑު ނުދެކެން.
އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން ދެން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ހުށަހެޅުންތައް އޮންނާނެ. ދެންމެ މަނިކުފާނުގެ ވާހަކަފުޅުގައި ވިދާޅުވެއްޖެ
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ފިޔަވައި ދެން ރަނގަޅު އެހެން އެއްވެސް ތަނެއް ރަނގަޅު ނެތް ކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ދޭހަވަނީ. އެއީ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވެސް އެކަން ކުރެވިފައި ނެތީ. އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަގައިމު ވެސް މި މާލއްޔަތު ކޮމިޓީން އޮޑިޓް
އޮފީހުން އަދި މިހާތަނަށް އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހެޅި އެއްވެސް މައްސަލައެއް އަޅުގަ ނޑުމެން ނުބަލާ
ނޯންނާނެ އަޅުގަ ނޑުމެން މި ހިންގާ ދިޔަ މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި. ދެން އޮޑިޓް އޮފީހަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ތާށިވާ އެއްވެސް
ކަމެއް، އުނދަގޫވާ އެއްވެސް ކަމެއް މިތަނަށް ޤާނޫނަކަށް ގެންނަން ބޭނުންވާ އިޞްލާޙެއް ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން މި
މަޖިލީހަކުން އަދިއެއް ނުކޮށްދީއެއް ނޯންނާނެ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި ފާހަގަކުރެވެނީ މި
ބާވަތުގެ ވާހަކަތައް ދެއްކުމުގެ ބަދަލުގައި ދައުލަތުގެ އަޅުގަ ނޑުމެން މި ދައުލަތް މިކިޔަނީ. ދައުލަތުގެ ތެރެއިން ހުރިހާ
މުއައްސަސާތަކެއް މި އަންނަނީ. އެހެންވެއްޖެކަމަށްވަންޏާ މަނިކުފާނު ދެކެވަޑައިގަންނަވަންތޯއޭ ދައުލަތުގެ އެ ސިޔާސަތު
މައިގަ ނޑު ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތަކީ ވެރިކަންކުރާ ފަރާތް ކަމަށް ވަނީކަމަށްވަންޏާ އެ އެއްބާރުލުން ދިނުމުގެ ގޮތުން އެފަދަ
ކަންތައްތަކެއް ކުރެވިދާނެތޯ ނޫނިއްޔާ ކޮބައިތޯ ތި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ އާއި ތިބޭފުޅުންނާ މިހާރު ވެސް ވިދާޅުވަނީ
ލާރި ދުވަހަކު ވެސް ނޯންނާނެއޭ ހިފަހައްޓާފަ. އަނެއްކޮޅުން އެބަ ވިދާޅުވޭ ހިފަހައްޓާފައޭ. އެހެންވީމާ، މިކަމުގެ ތެރޭގައި
ސީދާ ހަމަ ވަރަށް މިތިބަ އެތައްބައެއްގެ ހާޒިރުގައި ހިނގަމުންދާ ކަންތައްތައް މިއީ. އެހެންވީމާ، މިކަމުގެ ޙަޤީޤީ
އުނދަގޫ ރައްޔިތުންނަށް މި ފޯރަމުންދަނީ. ނުތަވަސްކަމުގެ ތެރެއަށް މިދަނީ ރައްޔިތުން. ސިޔާސީ އެކިއެކި ބޭނުމަށް
ޓަކައި ދެކެވޭ ވާހަކަތަކުން ވެސް... އެހެންވީމާ، މި ނޫންގޮތަކަށް ވެސް މިކަން ކުރެވޭނެ ގޮތެއް ނޯންނާނެތޯ.
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ފުރިހަމައަށް އަދާކޮށްފައި މި ދެންނެވީ އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ބޯޑަށް އެ މައްސަލަ ފޮނުވީމަ އެ
ހިސާބުން އެއީ އެ ބޭފުޅުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު. ދެން އަޅުގަ ނޑުމެން އެ ބޭފުޅުންނާ ސުވާލު... ކޯޓަށް ފޮނުވީމަ އެއީ އެ
ބޭފުޅުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް. އެކަމަކު އެ ނޫން ގޮތްގޮތަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިތާ ކަންތައްވަމުން ދާތަން އެބަފެނޭ.
ކޮބައިތޯ އެކަން ޙައްލުކުރުމަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހުރިހާ އެންމެން ގުޅިގެން ކުރެވޭނެ ކަމަކީ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އޮޑިޓް ރިޕޯޓު ނިންމާފައި އުސޫލެއްގެ ގޮތުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ހުށަހަޅަން ޖެހޭނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށާއި
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް. ދެން ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ވެސް މިކަންތައް ހިނގާ އުސޫލަށް ބަލާއިރު ދެން
ކުރިއަށް ގެންދަންޖެހޭ ޕްރޮސެސް މި ކުރިއަށް ގެންދަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމުގެ
މަސައްކަތް އިނގޭތޯ. އެއީ އެކައުންޓިބިލިޓީ އެރޭޖްމަންޓްސް އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ހަމަޖެހިފައި އޮންނަ ގޮތް. ދެން
ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމަށް ޓަކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކުރާ ކަންތައްތައް ކުރުވުން ސަރުކާރުން އުސޫލެއްގެ
ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނިންމުންތަކަށް އިޙުތިރާމުކޮށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެންގުންތަކާއި އެއްގޮތަށް
އެކަންތައް ތަންފީޛު ކުރުމުގެ ކަންތައްތައް ކުރިއަށް ގެންދަނީ. އެއީ އެހެން ޑިމޮކްރެޓިކް ސޮސައިޓީޒްތަކުގަ އި އެ
ކަންތައް. އެހެންނަމަވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ރިޕޯޓު ދޫކޮށްލުމަށްފަހުގައި ވެސް އެއަށް ވާނުވާގޮތް ބެލުމަކީ
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ މަސައްކަތް ތިބޭފުޅުން ތި ކުރައްވާ ކަހަލަ ސުވާލު އަމާޒުވާ ހިނދު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހުގެ އިފެކްޓިވްނަސް އާއި ދޭތެރޭގައި ސުވާލު އުފެދޭ ހިނދު، ޖަވާބުދާރީވާން ފަސޭހައަކަށް ޓަކައި ފޮލޯއަޕް
މެކޭނިޒަމްތަކެއް ހުރޭ ތަޢާރުފުކުރެވިފަ. އެ އުސޫލުގެ މަތިން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ތެރޭގައި ވެސް މިހާރުވަނީ
ފޮލޯއަޕް އުނިޓެއް ގާއިމުކޮށް އެ ޔުނިޓުގެ މަސައްކަތް ތަރައްޤީ ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފެއްޓިފަ. މިހާތަނަށް އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހުން ނެރުނު ހުރިހާ ރިޕޯޓެއްގަ އި ހުރި ފާހަގަކޮށްފައި ހުރި ހުރިހާ އިޝޫއެއް ޑޮކިއުމަންޓުކޮށް އެއާއި މެދު
ސަރުކާރުން އަދި އެހެނިހެން މުއައްސަސާތަކުން އެޅީ ކޮން ފިޔަވަޅެއްތޯ ބެލުމުގެ މަސައްކަތް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހުން މިހާރު ކުރިއަށް ގެންދާނެ އިނގޭތޯ. ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން އެ ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް އަޅުގަ ނޑަކަށް
އަންޑަސްޓޭންޑެ އް ނުވޭ. މިހާރު ވެސް ތިބޭފުޅުން ބައްލަވާލައްވާ މިއޮތީ މިއަހަރުގެ ބަޖެޓުން އެ ބޭފުޅުން ފައިސާ
އުނިކުރެއްވި އަދަދުތައް. މި އިންނެވީ އަޅުގަ ނޑުގެ އެކައުންޓްސް މެނޭޖަރ އިތުރުފުޅެއް ހައްދަވާނެހެން އަޅުގަ ނޑަކަށް
ހިޔެއްނުވޭ. މި އަހަރުގެ މިހާތަނަށް އެއްފަހަރު 0.4 މިލިއަން އަނެއްފަހަރު 21 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ފައިސާ އުނިކޮށްފަ އި
ބަޖެޓުން. ދެން ފައިސާގެ ދަތިކަމެއް ނޯންނާނެއޭ ވިދާޅުވާ ވިދާޅުވުން އަޅުގަ ނޑަކަށް އަން ޑަސްޓޭންޑެއް ނުވޭ އިނގޭތޯ.
އާދެ! އާދެ! ބޭނުންވާ ފައިސާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަ ނޑު މި ދަންނަވަނީ ނޫންތޯ ދަތުރުތައް ވެސް ހުއްޓާލި ވާހަ ކަ
އޮޑިޓަރުންގެ. ދެން އެހެންވީމާ ، ދަތި ކުރެވޭނެ އެންމެ... ތިއޮތީއޭ މަނިކުފާނުގެ މެންޑޭޓަކީ މިކަންތައް ކުރައްވާށޭ
ވިދާޅުވިޔަކަސް ނުކުރެވޭނެ. އަލްޓިމޭޓްލީ ކޮންމެ ކަމެއް ގޮސް ގުޅެނީ ފައިސާފޮއްޗާ އިނގޭތޯ. ފައިސާ ނެތިއެއް
އިންޑިޕެންޑެންޓެއް ނުވެވޭނެ ފައިސާގެ އިންޑިޕެންޑެންސް ނެތިއެއް. އެހެންވެގެން ދުނިޔޭގެ ޤައުމުތަކުގައި އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލަށް ސްޕްރީމް އޮޑިޓިންގ އިންސްޓިޓިއުޝަނަށް ފައިނޭންޝިއަލް އިންޑިޕެންޑެންސް ގެރެންޓީ ކޮށްދީފައިވަނީ
ޤާނޫނުން ޤާނޫނުއަސާސީން. އެކަމަކު އެކަމެއް މި ރާއްޖޭގައި ނުހިނގައޭ. ޤާނޫނުގައި އެބައޮތޭ ލިޔެފައި އެކަމަކު. އެހެން
މި ދަންނަވަނީ. އަޅުގަ ނޑަކަށް އަންޑަސްޓޭންޑް... އަޅުގަ ނޑު އެއްގޮތަކަށް ވެސް ތިބޭފުޅުންނަށް ދޮގު މަޢުލޫމާތެއް
ދީފައެއް ނޯންނާނެ. ފާއިތުވި 4 އަހަރުދުވަހު އަޅުގަ ނޑު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމާއި ޙަވާލުވި ފަހުން ވެސް އޮޑިޓަރ

ޖެނެރަލް އޮފީހުން ވެސް ބަޖެޓް އުނިކުރި ގޮތުގެ ތަފުސީލުތައް ތިބޭފުޅުން ބޭނުންފުޅު ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަ ނޑު
ފޮނުވައި ދީފާނަން. ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއަކަށް ދެކޮޅެއް ނެހެއްދެވޭނެ އެކަން. ލިޔެކިއުންތަކުން އަޅުގަ ނޑު
ތިބޭފުޅުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭނަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް. އަޙްމަދު ޢާމިރު ކުރެއްވި ސުވާލުތަކާ ގުޅިގެން ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ އިތުރު
އިންޓްރަކްޝަނެއް މިއަށް ދެއްވަން އޮތްތޯ ނެތިއްޔާ އަޅުގަ ނޑުމެން އެންމެ ފަހު މެންބަރުގެ ސުވާލު.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ކުރެއްވި ސުވާލާ ގުޅިގެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ދެއްވި ޖަވާބުގައި އަޅުގަ ނޑު އަދިވެސް
ދަންނަވާހިތް އޮތީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މިއަދު ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ދަތިވެގެން އެއްވެސް ފައިސާއެއް ބޭނުންފުޅުވާ
ކަމަށްވަންޏާ މިއަދު ވެސް ލިޔުއްވަންވީއޭ. އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓް އިތުރުކޮށްދޭނަމޭ. ބަޖެޓަކީ އަދަދުތަކެކޭ. އެ
ފައިސާއަށްވަނީ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން އެ ފައިސާއަށް ހެދީމައޭ. އެހެންވީމާ، ބައެއް ފަހަރަށް ބަޖެޓުގައި ހުންނަ
ބައެއް އެއްޗެހިތައް އުނިކުރާނެ. އެއީ ބަޖެޓް ކޮންޓްރޯލް ކުރުމުގެ ގޮތުން. އެހެންވީމާ، އެއީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް
ބައްލަވައިގެން... ހަމައެކަނި އެގޮތަށް އޭ.ސީ.ސީ ވެސް ލުތުފީ ވެސް ވަޑައިގަންނަވާނެ. ވަޑައިގެން ވިދާޅުވަނީ
ތިމަންނަމެން ބަޖެޓް ވަރަށް ބޮޑަށް ތާށިވެއްޖެއޭ. އެހެންވީމާ، އިތުރަށް ލާރި ދޫކުރާށޭ މިވެނި ކޯޑަށް. ވަގުތަކުން
ދޫކުރަން. އަދި އެހެން އިންޑިޕެންޑެންޓް މުއައްސަސާތަކުން ވެސް ހަމަ ބަޖެޓް އެގޮތަށް އުނިކުރީމަ ދަތިވީމަ ހަމަ
ވަޑައިގަންނަވާނެ. ވަޑައިގެން ވިދާޅުވީމަ އަޅުގަ ނޑުމެން އިތުރު ކޮށްދޭނަން. މިއީތާ އެކަން ކުރެވޭނެ ގޮތަކީ.
އަޅުގަ ނޑުމެން ބަޖެޓް ތާށިވީމަ ބަޖެޓް ކޮންޓްރޯލް ނުކޮށް ކިހިނެއްތޯ އެ ޚަރަދުތައް ހަމަޖައްސާނީ. ކުރެވޭނެ އެއްވެސް
ކަމެއް... އަދި މަޖިލީސް އިދާރާއަށް ވިޔަސް އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަ އެގޮތަށް އުނިކޮށްފައި ހުންނާނީ. 02% އަދި ބައެއް
މެންބަރުން ކުރަންޖެހޭ ދަތުރުތައް ވެސް އުނިކުރަމުން މި ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ
ބަޖެޓް ހާލަތު ދަތިވީމަ ހުރިހާ އެންމެން ވެސް އެކަކު ތިންއިރު ކައިފައި އަނެކަކު ދެއިރު ކާގޮތަށް އަޅުގަ ނޑަކަށް
އެއްބަހެއް ނުވެވޭނެ. އެއީ ފެއާރނަސް އެއީ އިންޞާފެއް ވެސް ނޫން ކަންނޭނގެ. އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި
ބަ ނޑަށްޖެހިއްޖެ ކަމަށްވާނަމަ ނުވަތަ ހާލަތު ދެރަވެއްޖެ ކަމަށްވަންޏާ އާދައިގެ ބަހުން ދަންނަވާ ކަމަށްވަންޏާ އެންމެން
ވެސް ނުކައޭ ތިބޭނީ. ވަކި މީހަކު ކައިފައި ވަކި މީހަކު ނުކައި އޮންނަގޮތަށް އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލެއްނުކުރަން. އެއީ
ފެއާރނަސް ހުރިހާ އަޅުގަ ނޑު ބަލަނީ ހަމައެކަނި އިންޑިޕެންޑެންސް މުއައްސަސާތަކަށް ހަމައެކަނި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އެކަންޏެއް ނޫނޭ. އެހެން އިންޑިޕެންޑެންސް މުއައްސަސާތައް ވެސް އެބަހުއްޓޭ. އަދި ދައުލަތުގެ އެހެން މުއައްސަސާތައް

ވެސް އެބަ ހުއްޓޭ. އެ ހުރިހާ ތަނެއް ވެސް ފެއާރނަސް އޮންނަންޖެހޭނެ އަޅުގަ ނޑު. އެއްތަނުން އުނިކޮށްފައި އަނެއް
ތަނުން އުނިނުކުރާ ކަމަށްވަންޏާ އެ މައްސަލަ ނަގާނެ އެހެން ހުރިހާ ތަނަކުން ވެސް. އެހެންވީމާ، އެއީ ކުރަންޖެހޭ
ކަމެއް. އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް ކޮންޓްރޯލް ކުރާއިރު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ބަޖެޓުން ވެސް
އުނިކުރަން. މި އަހަރު ބަޖެޓް 41 މިލިއަން ރުފިޔާ 0224 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓަކީ 42 މިލިއަން ރުފިޔާ. 42 މިލިއަން
ރުފިޔާ ޚަރަދުވެފައި އޮތީ. މި އަހަރު މިހާތަނަށް އޯގަސްޓް ނިޔަލަށް ޚަރަދުވެފަ އި އޮތީ 04.1 މިލިއަން.
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ލަފާކުރެވެނީ ގާތްގަ ނޑަކަށް އެންމެ މައްޗަށް ދިޔަޔަސް ދާނީ 48 މިލިއަނާ ހަމައަށޭ. އެވަރުން
އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރެވޭނެއޭ. އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލެއްނުކުރެވޭ 28 މިލިއަން ރުފިޔާ ބަޖެޓް
ބާއްވައިގެން އެ ޚަރަދުނުކޮށް ތިބުމަކީ އެއީ އެހެން ޚަރަދުކުރަން ބޭނުންވާ ތަންތަނަށް ލިބޭ ގެއްލުމަކަށް ވާނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް. އަޅުގަ ނޑު މިއަދު މި ސެޝަން 0 ގަޑިއިރަށް މި ދެމިގެންދަނީ.
އެންމެ ފަހު ސުވާލު ހަމަ ކުރުމަށް ޠާރިޤް މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އާދެ! އަޅުގަ ނޑު ވެސް ސުވާލުކޮޅެއް ކޮންލަން ބޭނުންވާތީ ފުރުޞަތަކަށް އެދުނީ.
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މޭޒު މައްޗަށް މިއަދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ފުރަތަމަ ސެޝަންގައި އައި
އޮޑިޓް އޮފީހުގެ އޮޑިޓަރެއް އޮޑިޓް އޮފީސް އޮޑިޓްކުރާނެ އޮޑިޓަރެއް ޢައްޔަނު ކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ތިކޮޅުން ފޮނުވާފައި އޮތް
ސިޓީއެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އިއްވީ. އެއީ ތިން އަހަރު ދުވަހަށް ޢައްޔަނުކުރާ އޮޑިޓަރެއް ޢައްޔަނުކޮށް. މި ސިޓީ
މިކޮޅަށް މިއީ ރަނގަޅު މަޢުލޫމާތެއްތޯ.
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން އަބަދު ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް އޮޑިޓްކުރާނެ އޮޑިޓަރެއް ޢައްޔަނުކުރުމަށް
ޓަކައި ރިކުއެސްޓް ކޮށްފައިވާނެ މަޖިލީހަށް. މި އަހަރު ވެސް އެގޮތަށް.
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތިން އަހަރު ދުވަހަކަށް ތޯ...

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތިން އަހަރަށް ރިކުއެސްޓް ކުރީ ސަބަބުތަކެއް ހުރެގެން. އެއީ އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އޮޑިޓަރަކަށް ވެސް
ރަނގަޅަށް މަސައްކަތެއް ކުރެވޭނީ އޮޑިޓް ކުރާ މުއައްސަސާ ފެމިލިއާރވެގެން ފަރިތަވެގެން. އަހަރުން އަހަރަށް އޮޑިޓަރުން
ބަދަލުކުރުމަކީ އެހާ ރަނގަޅު ޕްރެކްޓިސްއަ ކަށް ނުވާތީވެ 4 އަހަރުދުވަހަށް ޢައްޔަނު ކުރަން އަޅުގަ ނޑު ރިކުއެސްޓް ކުރީ.
ޚަރަދުގެ ގޮތުން ވެސް އަދި ކޮލިޓީ އޮފް އޮޑިޓުގެ ގޮތުން ވެސް އެގޮތް މާ ރަނގަޅުވާނެ ކަމަށް ފެންނާތީ އިނގޭތޯ.
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަ ނޑު އެއަކަށް އިތުރަކަށް... މި ފަހުން ދުނިޔޭގެ ހިނގި އެންމެ ބޮޑު އެއް ކޭސް އަކީ އެންޑްރޯން ކޭސް. އެ
ކޭސްގަ އި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާއި ނުވަތަ އެ ކުންފުނި އޮޑިޓް ކުރާ ފަރާތާއި އެ ކުންފުނީގެ ސީއީއޯއާ އޮތް ގާތްކަމެއްގެ
ސަބަބުން އެ ކުންފުނި ބަނގުރޫޓުވެގެން ދިއުމުގެ އެންމެ ބޮޑު މައްސަލަ. އެއީ އާތާ އެންޑަސަން ކިޔާ ބޭފުޅެއް.
އެހެންވީމާ، ތިން އަހަރުދުވަހަށް އެއް ފަރާތަކަށް އޮޑިޓްކުރަން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ދޭކަމަށްވަންޏާ މިފަދަ
ފުރުޞަތެއް އޮތުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމަކަށް ވާތީ އެ ވާހަކަ ފާހަގަކޮށްފައި އަދިވެސް އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލާ އިގެން
ކުރިއަށްދާނަން. އޮޑިޓް އޮފީހުގައި، އަޅުގަ ނޑު ސުވާލު ކުރީމަ ފަހުން އަޅުގަ ނޑަށް ރަނގަޅީ ޖަވާބު ދެއްވިއްޔާ
ސުވާލުތަކަށް. އޮޑިޓް އޮފީހުގެ މަސައްކަތްތައް ނިންމާފައި އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ނުވަތަ ޕީ.ޖީ އަށް ނުވަތަ
ޕޮލިހުން އެ ދައުވާކުރަން ފޮނުވާއިރު ތިބޭފުޅުން ފާހަގަކުރާ މައްސަލަތަކުގައި މިހާތަނަށް ކޯޓާ ހިސާބަށް ގޮސްފައި ހުރީ
ވަރަށް މަދު މައްސަލަތަކެއް. ޤަބޫލުފުޅުކުރައްވަންތޯއޭ ތިބޭފުޅުން ދެއްވާ ފެކްޓަކީ ރޯންގ ފެންޓަކަށްވާތީތޯއޭ
ދައުވާކޮށްގެން މީހެއްގެ ގައިގައި ހިފޭ ހިސާބަށް ނުދަނީ ނުވަތަ ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ނުލިބެނީ؟ އަނެއް ކަމަކީ
އެންމެ ފަހުން ދިޔަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިންތިޙާބާއި ވަރަށް ކައިރިވެފައި ވަނިކޮށް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް
ރިޕޯޓް އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވަނީ ނެރެފައި ވަނީ. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު އެބަ ލިބޭ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރުން
ހިންގާފައި ހުރި ވަރަށް ގިނަ ޖަރީމާތައް ނުވަތަ ވަރަށް ގިނަ ވައްކަންތަކުގެ މަޢުލޫމާތު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނުނެރި
ލަސްކުރިކަން މިދެންނެވި އިން ތިޙާބާ ދިމާކޮށް. އެހެންވީމާ، މިވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ހަމަ ހިތާމަކޮށް ފާހަގަކުރަން ބޭނުން
ކަމެއް. އަދި އެއާއެކު އަޅުގަ ނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވާ އެއް ކަމަކީ މަނިކުފާނު ސިޓީ އެބަ ފޮނުއްވާ ޓުވީޓް
މެދުވެރިކޮށް ދޭދޭ ފަރުދުން މި ކުރާ ގޮސިޕަށް ބިނާކޮށް ވެސް. ވަރަށް ފަހުން ވެސް ހަމަ މަނިކުފާނު އަޅުގަ ނޑަށް
ހީވަނީ އޮފީސް ބަންދު ގަޑިއެއްގައި ވެސް ބޭފުޅަކު ކޮށްލާ ޓްވީޓަކަށް ވެސް އެބަ އެއް އޮފީހުން އަނެއް އަފީހަށް
މަޢުލޫމާތު ހޯދަން އެބަ އެދޭ. އެހެންވީމާ، މިއީ ކޮން އުސޫލަކުންތޯ މަނިކުފާނު އެއްވެސް ލިޔުމެއް ނުބަލާ އެކަންތަ އްތައް
އެ ކުރައްވަނީ؟ ދެން އަޅުގަ ނޑު ނިންމާލަމުން ފަހަރުގައި މި ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ މެންބަރެއް ވެސް ހިއްޕުޅަށް އެހާ
ހަމަނުޖެހިދާނެ މި ސުވާލު ކުރާތީ. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަ ނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބުނު ގޮތް.

0220 ވަނަ އަހަރު ތެރޭގައި އޭ.ޑީ.ކޭ ބިލްޑިންގ ނުވަތަ އޭ.ޑީ.ކޭ އިމާރާތް ހިންގާ ތަނުގައި އެއްވެސް ބިޑް ކުރުމެއް
ނެތި ވަނީ އިޢުލާނު ކުރުމެއް ނެތި ޙަވާލުކުރެވިފައި 72 ވަރަކަށް ހާސް ރުފިޔާ އަށް. މިއީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ތިބޭފުޅާގެ
ދައުރު މި 4 އަހަރު ތެރޭގައި ހިނގައިދިޔަ ކަމެއް. މިތަނުން ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ޙަޤީޤަތުގައި ފައިސާ ނުވަތަ އެ
ބިމުގެ އަގަށް ބަލާއިރު އެންމެ ރަނގަޅު އަގުގައިތޯ އެ ތަން ދެވުނީ ނުވަތަ މާލިއްޔަތު ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށްތޯ ބެލުނުތޯ؟
މި ކޭސް އަށް ވެސް ކޮންމެވެސް ޖަވާބެއް ދެއްވައިފިއްޔާ އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް ޝުކުރުވެރިވާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރގެ އިންޑިޕެންޑެންސް ކޮމްޕްރޮމައިޒް ވަނީ ކިހާ ހިސާބަކުންކަން އޮޑިޓަރުންނަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް
ސްޓޭންޑެޑްސްތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތީ އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރަކު ރޮޓޭޓްކުރަން ލާޒިމް ކުރަނީ އަޅުގަ ނޑު
ހަނދާންވާގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ ސްޓޭންޑެޑް ބުނާގޮތުން 2 އަހަރު އިނގޭތޯ. އެ ވެސް ޕާޓްނަރ ރޮޓޭޓްކުރުން އޮންނަނީ
އިނގޭތޯ. ދުނިޔޭގެ މަލްޓި ނޭޝަނަލް ބޮޑެތި ކުންފުނިތައް ވެސް ވިހި، ތިރީސް އަހަރަށް ވެސް އެއް އޮޑިޓް ފާރމެއް
އެންގޭޖް ކޮށްފައި އެބަ ހުރި. އެހެންނަމަވެސް އެބޭފުޅުން އިންޑިޕެންޑެންސް ގެރެންޓީ ކުރުމަށް ޓަކައި އޮޑިޓް ޕާޓްނަރ
ރޮޓޭޓް ކުރާނެ. އެހެންވީމާ، 4 އަހަރު ދުވަހަކީ އަދި އަމުދަކުން ދިގު މުއްދަތެއް ނޫން. ފެމީލިއަރައިޒޭޝަން ތްރެޓެއް
އައިސްގެން އޮޑިޓަރގެ އިންޑިޕެންޑެންސް ކޮމްޕްރޮމައިޒް ވާ ވަރުގެ ހާލަތެއް ނޫން އިނގޭތޯ. ތި ވިދާޅުވީ އިލެކްޝަންގެ
ދުވަސްވަރު ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ނެރުނު ވާހަކަ އާއި އަދި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވަރަށް ގިނަ ރިޕޯޓްތައް
ނުނެރި ހިފެހެއްޓި. މިހާތަނަށް އަޅުގަ ނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަ ނޑު އޮ ޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ މަޤާމާ
ޙަވާލުވި ފަހުން އަޅުގަ ނޑު ނެރެފައި ހުރީ މުޅިން ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރަށް ނިސްބަތްވާ ރިޕޯޓްތައް. އެހެންވީމާ،
ތި ވިދާޅުވި އެއްޗަކީ މުޅިން ޙަޤީޤަތެއް ނޫން އިނގޭތޯ. ތިބޭފުޅުންގެ ސަރުކާރަށް ނިސްބަތްވާ އެއްޗެއް އަދި
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ނެރެވޭ ހިސާބަކަށް ނުއެއް ގެނެވޭ. އެހެންވީމާ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެއްޗެހި ވަންހަނާ ކުރިނަމަ
ތިބޭފުޅުންނަށް ކެމްޕޭން ދުވަސްވަރު ބޭނުންކުރާނެ މެޓީރިއަލްސްތަކެއް ނުވެސް ލިބުނީސް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ތި
ވިދާޅުވީ މުޅިން ޙަޤީޤަތެއް ނޫން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ރިޕޯޓް ނެރޭކަށް އިލެކްޝަން ދުވަސްވަރެއް އެހެން ދުވަސްވަރެއް
ނޯންނާނެ އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން މަސައްކަތް ނިމުނީމަ ރިޕޯޓްތައް ޕަބްލިޝްކުރަމުން ދާނީ. އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ތިފަދަ އެކިއުޒޭޝަން އަންނާތީވެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ މަސައްކަތަކީ ޓްރާންސްޕޭރަންޓް
މަސައްކަތަކަށް ކަމަށް ހެދުމަށް ޓަކައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ އައު ވެބްސައިޓްގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން
އޮޑިޓް ރިޕޯޓްތަ އް ޕަބްލިޝްކުރާނެ ދުވަސްތަކާއި އޮޑިޓް އޮފީހުން ކުރަން ރާވާފައި ހުރި އޮޑިޓްތަ އް ރައްޔިތުންނަށް
ފެންނާނެހެން ޢާއްމުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން މި ދަނީ ކުރަމުން އިނގޭތޯ. ތިފަދަ ބޭސްލެސް
އެކިއުޒޭޝަންސްތަކުން ސަލާމަތްވުމަށް ޓަކައި. އެއީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ އިންޑިޕެންޑެންސް ރައްޔިތުންގެ

މެދުގައި ޔަޤީން، އިތުބާރު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް އޮތުމަކީ މުހިންމު ކަމަކަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް
ވިސްނޭތީ. ޓުވީޓާ އަކީ އަޅުގަ ނޑު ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއް ނޫން. މިއަދު ފުރަތަމަ ފަހަރަށް އަދި ޓުވީޓާއެއް، އަޅުގަ ނޑު
އެކައުންޓެއް ހުޅުވީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ޓުވީޓާގައި އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން ލިޔާ އެއްޗަކީ އަޅުގަ ނޑު ދަންނަ އެއްޗެއް
ނޫން. ހަމަ ތެދަށް މިދެންނެވީ. މިއަދު ޓު ވީޓާއެއް އެކައުންޓެއް އަޅުގަ ނޑު ފުރަތަމަ ހުޅުވީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ތި
ވިދާޅުވާ ސްޕެސިފިކް އިންސިޑެންސެއް ދަންނަވައިފިއްޔާ އަޅުގަ ނޑަށް ތަންކޮޅެއް ފަސޭހަވާނެ ޖަވާބެއް ދޭން. އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ތިން ލައްކަ ފަންސާސް ހާސް މީހުންނާއި، ތަފާތު މުއައްސަސާތަކުންނާއި،
ތަފާތު ޖަމްޢިއްޔާ ޖަމާޢަތްތަކުން ތަފާތު ޝަކުވާތަކާއި މައްސަލަތައް އަބަދު ވެސް ހުށަހަޅާ. އެ ހުށަހެޅޭނެ
އިންތިޒާމުތައް ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ހުންނާނީ ތަނަވަސްކޮށްދީފަ. އެގޮތުގެމަތީން މިހާރު ވެސް އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހިނގާ އެތެރޭގައި ހިނގާފާނެ ވައްކަމާއި ޚިޔާނާތުގެ މައްސަލަތައް ރައްޔިތުންނަށް އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ހުށަހެޅޭނެ އިންތިޒާމުތަކާއި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާ ތެރޭގައި ހިނގާފާނެ ކަންތައްތަކާއި އިސްރާފާއި
ޚިޔާނާތައި މިކަންކަން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ފަސޭހައިން ރިޕޯޓް ކުރެވޭނެ އިންތިޒާމުތައް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހުން ޤާއިމްކުރަމުން މި ދަނީ. ފްރޯޑް ހޮޓްލައިނެއް ޤާއިމްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން
ކުރަމުން މި ދަނީ. މިއީ ހައްތަހާ ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ މުހިންމު މަޢުލޫމާތުތައް
އެކިއެކި ޗެނަލްތަކުން ހޯދައިގަނެ އޮޑިޓް އިފެކްޓިވް ކުރުމަށް ޓަކައި. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ފަރާތަކުން މައްސަލައެއް
ހުށަހެޅުއްވިޔަސް ދައުލަތުގެ ފައިސާ އެކަމުގައި ހިމެނޭ ކަމެއްގައި ޚިޔާނާތާއި، ފަސާދަ އާއި، ކަރަޕްޝަނާއި، ދިވެހި
ދައުލަތުގެ ރައްޔިތުންގެ މިލްކިއްޔާތު ވަކި ބަޔަކު ނާޖާއިޒު ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ލިބިއްޖެ ކަމަށް
ވެއްޖެއްޔާ އެ ކަމަކަށް އެޓެންޑް ކުރުމަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އެކަން ނުކުރެވޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ
އޮޑިޓަރ ޖެނެލްގެ މަޤާމުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ހުރުމުގެ ބޭނުމެއް ނޯންނާނެ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހެއް ބެހެއްޓުމުގެ
ބޭނުމެއް ވެސް ނޯންނާނެ. އެހެންވީމާ، ވަކި ފަރާތަކަށް ބެލުމެއްނެތި ކޮންމެ ފަރާތެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި ގުޅޭގޮތުން
ޝަކުވާއެއް ހިމެނޭ ކަންކަމުގައި ވެސް ބަލަންޖެހޭނެ. ދެން ތި ވިދާޅުވި ގޮތަށް ދައުލަތެ އްގެ ތެރޭގައި ހިނގާ ހުރިހާ
ކަމެއް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަކަށް ނުއެއް ބެލޭނެ އިނގޭތޯ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގައި ތިބީ 242 މުވައްޒަފުން.
ބަޖެޓަށް ލިބެނީ ވަކި މިންވަރެއް. 2722 ،22 އެންޓިޓީގެ ތެރޭގައި ހިނގާނެ ކިތަންމެ ކަމެއް. އެކަންކަމެއް ނުބެލޭނެ.
އެހެންވީމަ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ކަންކަން ޕްރިއޯރިޓީ ކުރާއިރު ޕްރައޯރަޓައިޒް ކުރާ ގޮތަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
ޓެކްނިކަލް ޓާރމްސްތަކުން ދަންނަވާކަމަށް ވެއްޖެއްޔާމުން އޭގެ މެޓީރިޓީއަށާއި، ރިސްކަށާއި، ދައުލަތަށް އޭގެ ސަބަބުން
ލިބިދާނެ ގެއްލުންތަކަށް ބަލާފައި ކަންކަން ޕްރައޯރަޓައިޒް ކުރަނީ. އެ އުސޫލުގެމަތީން އޮޑި ޓްތައް ވެސް ކަ ނޑައެޅެނީ،
އޮޑިޓްކުރާނެ ދާއިރާތައް ވެސް ކަ ނޑައެޅެނީ. އެއްގޮތަކަށް ވެސް ތިބޭފުޅާގެ މޫނަށް، މިބޭފުޅާގެ މޫނަށް، ވަކި ޕާޓީއަކަށް
ނިސްބަތްވާ މީހަކަށްވީތީކީ ނޫން، އިނގޭތޯ. އެ އުސޫލުތައް އެއީ ކަ ނޑައެޅި ބަޔާންކޮށްފައި ހުންނަ އެއްޗެއް.

ޙަޤީޤަތުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަ ލަކަށް ހުންނަ މީހަކަށް އޮޑިޓާ ބެހޭގޮތުން މާ ބޮޑު ނުފޫޛެއް ނުވެސް ފޯރުވޭނެ.
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާފައި އޮންނާނެ ކޮންމެ އަހަރަކު ވެސް އޮޑިޓް އޮފީހުން ކުރާނެ އޮޑިޓްސްތައް
ތަފްސީލުކޮށް. އެ އޮޑިޓްތައް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކުރަމުންދާނީ. އޮޑިޓްތައް ޙަވާލުކުރެވިފައި ހުންނާނެ
އޮޑިޓަރުންނާ. އޮޑިޓަރަކު ގޮސް ނަގާނެ މައްސަލަތަކާއި ބަލާނެ ޑޮކިއުމަންޓްތަކެއް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް އެނގޭ އެއްޗެއް
ނޫން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މޭޒުމައްޗަށް އަންނާނީ ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކުރެވިފަ. އެއީ އެކަމުގެ ފަންނީ މާހިރުން، ޓެކްނިކަލް
މުވައްޒަފުން ތައްޔާރުކުރާ އެއްޗެއް. އެހެންވީމާ، ތި ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް އަޅުގަ ނޑަކަށް ނޭނގުނު އިނގޭތޯ.
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ފަހު ސުވާލު އިނގޭތޯ. އަޅުގަ ނޑު ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަ ނޑު ފަހު ސުވާލު. އަޅުގަ ނޑު އޮޑިޓް އޮފީހުގެ
މުވައްޒަފުންތަކެއް ވެސް ބައްދަލުކުރިން. އަދި އެ މަޢުލޫމާތުތަކެއް ވެސް އަޅުގަ ނޑަށް ހިއްސާކުރިން. ގާތްގަ ނޑަކަށް
އަޅުގަ ނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބޭގޮތުގައި ފަސްދޮޅަހަކަށް ޕަސަންޓް މުވައްޒަފުން މަނިކުފާނާ ދޭތެރޭ ހިތްހަމަނުޖެހޭ، އޮޑިޓް
އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން. އެހެންވީމަ، އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ މަނިކުފާނު ސީނިޔަރ ލެވެލްގެ ބޭފުޅުން ލައްވާ ސާވޭއެއް
ނަމަވެސް ހަދާލަން މަނިކުފާނުގެ މަސައްކަތްޕުޅާ ދޭތެރޭގައި އޮޑިޓް އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ހިތްޕުޅާ ނުވަނީ ކީއްވެތޯ
ބަލާލަން ރަނގަޅު ކަންނޭނގެ. އޭގެތެރޭގައި ބައެއް ބޭފުޅުން އެބަ ބުނޭ ވަކި ބަޔަކަށް ކިޔެވުމަށް ފުރުޞަތު ދެވިފައި
އަދި އަނެއް ބަޔަކަށް މަޤާމު ދޭންވެގެން އެ ބަޔަކު ގެނައުމަށް ޓަކައި އެ މަޤާމު ނުއުފައްދާ ބެހެއްޓުމާ މިކަހަލަ
މައްސަލަތަކެއް. އެހެންވީމާ، އެއީ ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން މިދެންނެވި ފަދަ ކަންތައްތަކާ ހުރެ ވަރަށް
ގިނަ ހިތްހަމަނުޖެހުން ހުރީތީވެ އެ ކަންތައް ހަމަ ހިއްސާކޮށްލަން ބޭނުން.
އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނިޔާޒް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތި ސުވާލު ކުރެއްވި ގޮތް އަޅުގަ ނޑަށް މިހާރު ވިސްނިއްޖެ. އެއީ ކޮންމެއަކަސް އެއްވެސް މީހަކާ ދޭތެރޭގައި
އެންމެންނެއް ނުއެއް ރުހޭނެ. އެންމެން ރުއްސުމަކީ ވެސް އަޅުގަ ނޑު ބޭނުންވާ ގޮތެއް ނޫން އިނގޭތޯ. އެންމެން،
އަޅުގަ ނޑަށް ވުރެ މާ ފުރިހަމަ އިންސާނުންނަށް ވެސް އެންމެންގެ ރުހުމެއް ނުއެއް ލިބުނު. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހުގައި ތިބި ހުރިހާ މުވައްޒަފުންގެ ސަޕޯޓް ހޯދުމަކީ އަޅުގަ ނޑު ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
އޮފީހުގައި އޮތް ޘަޤާފަތް ބަދަލު ކުރުމަށް ޓަކައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލުގެ އޮފީހުން އަޅާފައި ހުރި ފިޔަވަޅުތަކަށް ކިތަންމެ
ނުރުހުމެއް ކިތަންމެ ޗެލެންޖެސްތަކެއް ހުރި ކަމަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް އިނގޭ އިނގޭތޯ. މިފަދަ
މުވައްޒަފުން ސިޔާސީ ފަރާތްތަކަށް ގޮސް ތި ޝަކުވާތައް ހުށަހަޅާނެކަން ވެސް ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެނގޭ. އެހެންވީމާ،
އެއީކީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހާސްވާކަމެއް ނޫން. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް، ޚުދު އަޅުގަ ނޑު

ހާސްވާ ކަންކަމެއް ނޫން އިނގޭތޯ. ހިތް ހަމަނުޖެހޭ މުވައްޒަފުން އުޅޭނެކަން ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެމީހުންގެ ޢަމަލުތަކުން
އިޝާރާތްތަކުން އަޅުގަ ނޑަށް ފެނޭ. އެކަމަކު އެއީކީއެއް އަޅުގަ ނޑު އެއަށް ބަލަންޖެހޭ ކަންކަމެއް ނޫން. އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ގޮތުން އަޅުގަ ނޑާ ޙަވާލުވެފައިވާ މަސައްކަތަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތަކީ
އިފެކްޓިވް އެފިޝިއެންޓް ހަރުދަނާ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ވެލިއު އެޑް ކުރާނެ މުއައްސަސާއަކަށް އެތަން ހެދުން.
އެހެންވީމާ، ކުރީގައި އޮތް ޘަޤާފަތް ބޭނުން އިރަކު ސަޔަށް ގޮސްފައި ކޮފީއަށް ގޮސްފައި ބޭނުން އިރަކު މަސައްކަތް
ކޮށްފައި ބޭނުން އިރަކު އޯވަރ ޓައިމް ކްލެއިމް ކޮށްފައި އެ ޘަޤާފަތް ބަދަލުކުރަން މަސައްކަތް ކުރީމަ ޔަޤީން އެ
ޘަޤާފަތަށް ހޭނިފައި ތިބި ބަޔަކު އެކަމާ ދެކޮޅު ހަދާނެކަން. އެއީ ވަންހަނާވެފައި އޮތް ކަމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެފަދަ
ފަރާތްތަކުން ތިބޭފުޅުންނާ އައިސް ދައްކާ ވާހަކަތައް ޤަބޫލުކޮށްގެން ތިފަދަ ވާހަކަތަކެއް ދައްކަން ވެއްޖެ ކަމަށް
ވެއްޖެއްޔާ އެއީ މިފަދަ ޒިންމާދާރު މަޤާމުތަކުގައި ތިއްބަވައިގެން ދައްކަވަން ހެޔޮވާވަރުގެ ވާހަކަތަކެއް ނޫން ކަންނޭނގެ.
ތަންކޮޅެއް ރޭޝަނަލްކޮށް ކަންކަމުގެ ދެކޮޅު ބައްލަވާލައްވާފައި އިންސާފަށް ލޯބިކުރައްވާ ތިފަދަ ވާހަކަތައް ދެއްކުން
ވަރަށް ރަނގަޅުހެން އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ދެންމެ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގެ
ތެރެއަށް މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އިތުރު ކުރައްވާނެ އެއްވެސް ޖަވާބެއް އެބައޮތްތޯ؟ މިއީ އެންމެފަހު ބައި
މިނިޓެއްގެ ވާހަކަ އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވިދާޅުވެދެއްވީ. ފިނޭންސް މިނިސްޓަރާ ކުރައްވަން ބޭނުންފުޅުވާ ސުވާލެއް.
މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ މިހާރު އަޅުގަ ނޑުމެން ބަލާބެލުމުން އޮޑިޓް އޮފީހުގެ މަސައްކަތް ކުރެވޭނީ 28 މިލިއަން
ރުފިޔާއިންކަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މިހާރު ހުށަހަޅާފައި އޮތް ބަޖެޓުން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އިނގޭ. އެ މަސައްކަތް،
އެ އަދަދަށް ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމަށް ފައިސާ ދިނުމުގައި ދައުލަތުގެ އެއްވެސް ތާށިކަމެއް އެބައޮތްތޯ؟ މިނިސްޓަރ އޮފް
ފިނޭންސްގެ ޚިޔާލުފުޅަކީ ކޮބައިތޯ؟
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ބަލަނީ ހުރިހާ އޮފީސްތަކެއްގެ ވެސް އޮފީހެއްގެ ވެސް އެބްޒޯބް ޝަން ކެޕޭސިޓީ އާއި އަދި ވީހާ ވެސް
ވަރަކަށް އެއްކަލަ އެކްސެސް ފެޓް ނުހުންނަ ގޮތަށް ބަޖެޓް ދޫކުރުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން މިސާލަކަށް
އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު ނިންމާފައި މިވަނީ 31 މިލިއަން ރުފިޔާ. އެ އަދަދަށް އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ ފައްތައިގެން

ގެންދެވޭނެހެން. އެއީ މިހާރު މިއަހަރު ގާތްގަ ނޑަކަށް 41 މިލިއަން ރުފިޔާ ނުވަތަ އެންމެ މައްޗަށް ދިޔައީ 48 މިލިއަން
ރުފިޔާ. އަދި މިއަންނަ އަހަރު 31 މިލިއަން ރުފިޔާ މާރަނގަޅަށް ވެސް މަސައްކަތް ކުރެވޭނެ. އެ އަދަދުން ނުވެއްޖެ
ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުން ކޮންޓެންޖެންސީ އިތުރު ކޮށްދޭނަމޭ. އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ ކަމަކީ 28 މިލިއަން
ރުފިޔާ އެހާ ހިސާބުން ބަޖެޓް ފާސްކޮށްދެއްވައިފިއްޔާ އެހާ ހިސާބުން ބްލޮކްވީ އެ އަދަދު އިނގޭތޯ. އެ އަދަދު ބްލޮކްވީ.
އެހެން އޮފީހަކަށް އެ ބަޖެޓް ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭނެ. ދަންނަވަން މިއުޅޭ ވާހަކައަކީ ފުރަތަމަ ބަލަމާ ހިނގާށޭ 38 މިލިއަން
ތެރެއިން އުޅެވޭތޯ. ނޫކުރެވިއްޖެ ކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އަދި އިތުރު ވެސް ކޮށްދެވިދާނެ ބަޖެޓް އެހެން
ދިމާލަކުން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަ ށް ގެންދަވަން. ދެން އަޅުގަ ނޑާއި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ އެއްވެސް ކަހަލަ ޒާތީކަމެއް އަދި
އެހެން އެއްވެސް ކަމެއް އަޅުގަ ނޑުމެން ދެމީހުން ނޯންނާނެ. އަދި އަޅުގަ ނޑުމެން ދެ އިދާރާގައި ވެސް ނޯންނާނޭ.
އަޅުގަ ނޑުމެން މިދައްކަނީ ހަމަ އަޅުގަ ނޑުމެން ޕްރޮފެޝަނަލް ގޮތުން ދައްކަންޖެހޭ ވާހަކަތަކެއް. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަ ނޑަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ދެއްކި ވާހަކައަށް އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ތާއީދު ކުރަމޭ. އަޅުގަ ނޑަކަށް ހަމަ އޭގެ އެއްވެސް
އިޝޫއެއް ނެތޭ. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަ ނޑުގެ ފަރާތުން އެއްވެސް ވާހަކައެއް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ހިތްހަމަނުޖެހޭ
ވާހަކައެއް ދެއްކިއްޖެއްޔާ އެކަމަށް މަޢާފަށް އެދެމޭ. ދަންނަވަން މިއުޅޭ ވާހަކައަކީ އޮޑިޓް ކުރުމަކީ ކޮންމެހެން ނުގުޅި
ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫނޭ. ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެކޭ އޮޑިޓް ކުރުމަކީ ވެސް. ނުގުޅި ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ އެއީ ފްރޯޑޭ.
އަދި އެއިން ކަމެއް ދިމާވެފައި އޮތިއްޔާ އެކަންތައް ފޮރުވަން މަސައްކަތް ކުރުން އެއީ އަޅުގަ ނޑުމެން ނުގުޅި ކުރަންޖެހޭ
ކަމެކޭ. އެހެންނޫން މިސާލަކަށް ބަޖެޓް ނުލިބިއްޖެއްޔާ އަޅުގަ ނޑާ ބައްދަލުކޮށްފައި ބަޖެޓް ނުލިބޭ ވާހަކަ ވިދާޅުވުމަކުން
އެއްވެސް ކަމެއް ގެއްލުމެއް ނުވާނެ. އަދި މާރަނގަޅު ވެސް ވާނެ. އާދެ! އެހެން އިންޑިވިޖުއަލް މުއައްސަސާތަކުން
ވެސް އެކަންތައް ކުރައްވަނީ އެގޮތަށް. އަދި އެހެން ދަތިތަކެއް އުޅެންޏާމުން އިތުރަށް މަޤާމެއް ހޯދަން ބޭނުންވާ
ކަމަށްވަންޏާމުން އެ މަޤާމު ވެސް ވަޑައިގެން ވާހަކަ ދެއްކީމާ ފޯނުން ނަމަވެސް އެކަން ކުރުމަކީ ކުރަންޖެހޭނެ ކަމެކޭ.
އެއަށް ކިޔަނީ ކޯޑިނޭޝަން. ކޯޑިނޭޓްނުކޮށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ނުގެންދެވޭނެ. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުގެ އެހެން
މުއައްސަސާތަކާ ކޯޑިނޭޓް ކުރުމަކީ ކުރަންޖެހޭ ކަމެކޭ. އަދި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބޭނުންވާ މިސާލަކަށް ޑޮކިޔުމެންޓް
ނެތީމަ ވަޑައިގަންނަވަން ނުޖެހޭ މަޖިލީހަކަށް. އެކަން ހަމަ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ ތެރެއިން އަދި ސަރުކާރުގެ އެހެން
މުއައްސަސާތަކުން ވެސް އެކަން ކުރެއްވިދާނެ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ކުރަމާ ހިނގާށޭ ތަންކޮޅެއް ގާތް ގުޅުމެއް
ބާއްވައިގެން އެހެންނަމަވެސް ޕްރޮފެޝަނަލް އެތިކްސް ހިފަހައްޓައިގެން ގެންދެވީމަ ވަރަށް ފަސޭހައިން އެކަން ކުރެވޭނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ވަޒީރު. އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ދަންނަވާލާ ހިތް އޮތީ ވަރަށް ސްޕެސިފިކްކޮށް ވިދާޅުވެދެއްވުން
އެދެން އަޅުގަ ނޑުމެން ކަމެއް ނިންމާލާތީވެ. 31 މިލިއަންގެ ވާހަކަ ވިދާޅުވީމަ އެއަށް އަދިވެސް ރެކޯޑްގައި
ވިދާޅުވެދެއްވުން އެދެމޭ އެންމެންނަށް ސާފުންވާ އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ސޮރީ. އަޅުގަ ނޑުމެން މި ޓެކްނިކަލް ޓީމުން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ނިންމާފައި އޮތީ 31 މިލިއަން. އެ އަދަދުގެ ތެރެއިން
ހަމަޖައްސޭނެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރެވެނީ. ދެން އެ އަދަދުތައް ހަމަނުޖެއްސިއްޖެއްޔާ އެހެން ގޮތެއް އަޅުގަ ނޑުމެން
ހަމަޖައްސައިދޭނަމޭ.
މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޚިޔާލުފުޅަކީ ކޮބައިތޯ އެ މި 31 މިލިއަން ހަމަޖެއްސޭނެތޯ؟ ޖިހާދު ވިދާޅުވާގޮތަށް
ކޮންޓެންޖެންސީއެއް ދީގެން މަނިކުފާނަށް ދަތިތޯ؟
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ނިސްބަތް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން
ހުށަހަޅާފައި އެ އޮތީ. ބަޖެޓް ކުޑަ ކުރާކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެނުއަލް ވޯރކް ޕްރޮގްރާމް ވެސް ކުޑަ ކުރަންޖެހޭނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެންމެ ލާސްޓް. ޙުސައިންބެ. އާދެ! ދެއްވާނަމޭ. ދީފައި ކުރިއަށް ދާނީ އިނގޭތޯ. ޙުސައިންބެ. ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ފަހު
ސުވާލު.
ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަ ނޑު ބޭފުޅަކު ސުވާލުކުރިއިރު ވިދާޅުވެއްޖެ އޭ.ޑީ.ކޭގެ ވާހަކަ. ދެން އެކަން އަޅުގަ ނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލާފައި
މިނިސްޓަރު އެކަމާ ބެހޭގޮތުން ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް ވިދާޅުވުމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ފެނޭ އިނގޭތޯ. އޭ.ޑީ.ކޭ 0 ވަނަ
ފަހަރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ މައްސަލައިގެ ވާހަކަ ކޮންމެވެސް ބޭފުޅަކު މިތަނުން ވިދާޅުވީހެން އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ.
އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާއި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ކަންނޭނގެ އެކަން ހިނގާ، ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން

އަޅުގަ ނޑަށް އެނގޭ ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ ބިންތައް ކުއްޔަށް ދީ އުޅެނީ. އެހެންވީމާ، އެކަމުގެ ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް
ވިދާޅުވީމާ ކަންނޭނގެ ފުރިހަމަވެގެން ދާނީ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ޢަބްދުاله ޖިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޭގެ ކޮން ކަހަލަ މައްސަލައެއްތޯ އަޅުގަ ނޑުމެން ބަލަން ބޭނުންވަނީ. އަޅުގަ ނޑަށް ހީވަނީ އެކަން ކޮށްފައި އޮތީ އެކަން
ކުރަން އޮތް އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަށްހެން. އެހެންވީމާ، އެއީ މި ސަރުކާރުން ކުރި ކަމެއް ނޫން. ރައީސް ވަހީދުގެ
ސަރުކާރުން ކުރައްވާފައި އޮތް ކަމެއް އަސްލު. އެކަން ބަލަންވާ ފަރާތަކުން ބަލާފައި އޭ.ސީ.ސީ އާއި އަދި އެހެން
ފަރާތްތަކުން ވެސް މަޝްވަރާކޮ ށްފައި އެކަން ކުރަންވާ ގޮތަށް ކޮށްފައި އޮތީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އަޅުގަ ނޑުގެ ޖަވާބެއް ދޭންޖެހޭ ކަންނޭނގެ. އޭ.ޑީ.ކޭ ހޮސްޕިޓަލް އަލަށް ކުއްޔަށް ދިންއިރުގައި ކުއްޔަށް ދީފައި
އިނީ މިހާތަނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ތަނަކުން އެކަން ބަލަންވާ ވަރަށްވުރެ މާ ފުރިހަމައަށް ބަލާފަ. އެއީ 4
ފިނޭސްސް މިނިސްޓަރު. 4 ބަންޑާރަ ނާއިބުން. 4 ހެލްތް މިނިސްޓަރުން. 0 ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. މި މާލިއްޔަތު
ކޮމިޓީން 0 ފަހަރު އޭ.ސީ.ސީ އަށް ގޮސް ގެން އަދި މިހާރު އަލަށް އިތުރު ކޮށްދިން މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓުއަރިސްޓް
ރިސޯޓެއް ގެ ކުއްޔަށްވުރެ ބޮޑު ކުއްޔެއް ނިސަބްތުން. އެކަން އެނގިލައްވާނެ އަކަފޫޓަކަށް މިހާވަރު. އެހެންވީމާ، އެކަން
ދީފައި އެ އޮތީ އިޖްތިމާޢީ ޚިދުމަތެއްގެ ގޮތުގައި ބަލާއިރުގައި ދިނުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިނގާ ޓުއަރިސްޓް ރިސޯޓެއް،
މިތާ ކައިރީގައި މިއޮތް ބަޑޮސް، ކުރުނބާ ވިލެޖަށްވުރެ ބޮޑު އަގެއްގަ . އެހެންވީމާ، ކުޑަ އަގެއްގައެއް ނޫން. ވަރަށް ބޮޑު
އޮޅުމެއް ތިއީ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ހަމައެކަނި މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ދަންނަވާލީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ހުރިހާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް އަދި ވަޑައިގެން ހާޒިރުވެ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މި
ބަޖެޓުގެ ކަންތައްތައް ނިންމާލަދެއްވުމުގައި މަޢުލޫމާތު ދެއްވަން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަދި އޭގެ އިތުރުން މިނިސްޓަރ އޮފް
ފިނޭންސް ވަޑައިގެން ތިޔަ ކޮށްދެއްވި ބުރަ މަސައްކަތަށް. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން މިފަދަ ސުވާލުތައް
ކުރިމަތިވަމުން ދާއިރު ކަމާ ގުޅުން ހުރި އަދި ހަވާސާއިން ބޭރު ބައެއް ސުވާލުތައް ވެސް ދާނެ. އެއީ ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި

ޑިމޮކްރެޓިކް ވެއްޓެއް ހަމަ ހަރުދަނާ ކުރުމަށް ޓަކައި އެޅިގެންދާ ރަނގަޅު ފިޔަވަޅެއް ކަމަށް. ކަން ދިމާކުރި ގޮތުން
ކޮމިޓީގެ މުޤައްރުކަމަށްވާތީވެ އަޅުގަ ނޑަށް ހަމަ ވަގުތު ނުލިބި މިދިޔައީ ހަމަ ސުވާލެއް ދަންނަވާލަން. އެހެންނަމަވެސް
އަޅުގަ ނޑު އެންމެ ސުވާލެއް އެބައޮތް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް. އަޅުގަ ނޑަށް މި ކަރުދާހުން އެބަފެނޭ ކޯޑް ނަންބަރު
00421 އިން ކޮންސަލްޓެންސީ ޚިދުމަތާއި ތަރުޖަމާ ކުރުންފަދަ ޚިދުމަތަށްދޭ ފައިސާ ފުދޭވަރަކަށް ބޮޑުކޮށް ފެންނަ ތަން.
މިދެން ޙައްލުވާތަން އެބަ ފެނޭ 0221 އަށް ފޯކާސްޓް ކުރައްވާފައެއް ނެތް އެ އަދަދެއް. ނަމަވެސް 0222 އަށް ވެސް
އެބައޮތް 2.1 މިލިއަން ރުފިޔާ އަދި ކުއާޓަލީ މިއަހަރު ބަލައިފި ކަމުގައި ވާނަމަ 4 މިލިއަނާ ހަމައަށް އެބައޮތް. މިކަން
މިހާވަރަށް މިހާ ބޮޑު އަދަދެއް މި ކޮންސަލްޓެންސީ ތަރުޖަމާ ކުރުމަށް މިދާ ދިއުން ޙައްލުކުރެވޭނެ ގޮތެއް ހަމަ ކުޑަކޮށް
؟
ވިދާޅުވެ ދެވިދާނެތޯ
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނިޔާޒު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޭގެ ނުހުންނާނެ ތަރުޖަމާ ކުރުމުގެ ޚަރަދެއް. އޭގައި ހުންނާނީ ކޮންސަލްޓެންސީ ޚަރަދު. ކޮންސަލްޓެންސީ ޚަރަދަކީ
ދިވެހި ދައުލަތުގެ ކޮމިޓްމެންޓެއް. އެއީ ވޯލްޑް ބޭންކާ އި ދިވެހި ދައުލަތާ އެކީގައި ވެފައި އޮތް އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފަންޑް ދިނީ އެ ކޮމްޕޯނަންޓަށް ދިވެހި ދައުލަތަށް ފައިސާ ދޭގޮތަށް. އެއީ ފައިނޭންޝަލް
އޮޑިޓް ކޮމްޕޯނަންޓްގެ ކޮންސަލްޓެންސީ ފީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ޕޭ ކުރާގޮތަށް. އެ ޚަރަދުތައް އޭގައި
ހިމަނާފައި އޮންނާނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. މި އަކުރު ރޭވިފައި އިންގޮތުން އަޅުގަ ނޑު ހަމަ އެ ސުވާލުކޮށްލަން. ދެން ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ
ވަޑައިގެން ތި މަޢުލޫމާތު ދެއްވީތީ. އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮމިޓީގެ ޑެލިބަރޭޝަނަށް ފަހުގައި އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ތި މަސައްކަތް
ނިންމާލާފައި ކުރިއަށް ގެންދާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަން. މިހިސާބުން އަދި ކޮމިޓީ އަޅުގަ ނޑުމެން ނިންމުމަށް ކުރިއަށް
ގެންދާނަން. އެހެންވީމާ، ތިބޭފުޅުން ބޭރަށް ނެރެފައި އަދި އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮމިޓީ އެއްކޮށް ނިންމާލަން. ބްރޭކަށް
ފަހުގައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މިވަގުތަށް އަޅު ގަ ނޑުމެން ކޮމިޓީ ވަގުތީ ގޮތުން މެދުކަ ނޑާލަން.)ކޮމިޓީ ވަގުތީ ގޮތުން
މެދުކަ ނޑާލުން(އާދެ! ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް އަޅުގަ ނޑުމެން ފެށީ މިއަދު 21 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން
ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ދެ ކަމެއް އެބައޮތް. އޭގެ ތެރެއިން އެއް ކަންތައް އަޅުގަ ނޑުމެން ނިންމީ ހުށަހެޅުނު ގޮތަށް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސާއި އަދި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ހާޒިރުކޮށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ބަޖެޓަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު އެ
ދެ ފަރާތުން ހޯއްދަވަންޖެހޭ މިންވަރަށް އެކަށައެޅި ނިމިގެން މިދިޔައީ. މިއާއެކުގައި އަދި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ
އިޔަރ އެންޑިންގް 42 ޑިސެމްބަރ 0223 ގެ އޮޑިޓް ކުރަން ފާމަކާ ޙަވާލުކުރުމަށް މަޖިލީހުގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓު

މެދުވެރިކޮށް ކުރި އިޢުލާނާ ގުޅިގެން އަޅު ގަ ނޑުމެންނަށް ލިބިފައި ހުރީ 4 ފަރާތެއްގެ ޕްރޮޕޯސަލް ބެލުމަށްފަހުގައި
ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ނަތީޖާއާ އެއްގޮތަށް ފަރާތަކާ ޙަވާ ލުކުރަން 2 އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށް މިކަން ކުރިއަށް
ގެންދިއުމަށް. މެންބަރުންގެ ވޯޓު ކަރުދާސްކޮޅު އަދި އެ އް ކަރުދާސްކޮޅު އެބަ އުޅޭ. އެހެންވީމާ، މި އެއްޗެހި
ކަލްކިއުލޭޓްކޮށްލާ ހިސާބަށް ހައްދަވާނަންތޯ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިއަދުގެ
މަސައްކަތުގައި އިތުރަށް ނިންމާލެއްވެން މިއަންނަ އެއް ކަމަކީ ކޮމިޓީ ރެކޯޑްގައި ދަންނަވާލަންޖެހޭ މިދެންނެވި އުސޫލުން
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މަސައްކަތުގެ ފައިނޭންޝަލް އޮޑިޓްގެ މަސައްކަތްތައް ނިންމެވުމަށް ކުރިމަތި ލައްވާފައިވާ
ކުންފުނިތަކުގެ ތެރެއިން މެންބަރުންގެ މެދުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން އެބޭފުޅުންގެ ޕްރޮޕޯރަސަލާ އަދި މަސައްކަތް ކުރައްވާނެ
އުސޫލު ހުށަހެޅިފައިވާ މިންގަ ނޑުތަކަށް ބެލުމަށްފަހުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ނިންމިގެން މިދިޔައީ 14% މާ ކްސް، 14
މާކްސްއާ އެކުގައި ޕްރައިޒް ވޯޓަރ ކޯޕަށް. އެއީ މި މަސައްކަތަށް ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތް ކަމަށް. 2 އަހަރުދުވަހަށް.
އެގޮތުން މި މަސައްކަތް ނިމި އަޅުގަ ނޑުމެން މިރޭ މި ކުރި މަސައްކަތް މާނައަކީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ 0222 ވަނަ
އަހަރު 0223 ވަނަ އަހަރުގެ ފާސްކުރަންޖެހޭ ބަޖެޓްގެ މަސައްކަތުގައި މިނިސްޓްރީ އޮ ފް ފިނޭންސް އަދި އޮ ޑިޓަރ
ޖެނެރަލާ އެކުގައި ކުރެވި ދިޔަ މަސައްކަތުގެ އަލީގައި އެ މަސައްކަތަށް ގޮތެއް ނިންމުމަށް ޓަކައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ
00 ވަނަ ބައްދަލުވުން، ދެން ބޭއްވޭ ބައްދަލުވުން 02 ވަނަ ބައްދަލުވުން އަޅުގަ ނޑުމެން ޚާއްޞަ ކުރާނީ އެ
މަސައްކަތަށް. މާދަމާގެ ވަގުތެއްގައި ނޫނީ އެންމެ އަވަހަށް ލިބޭ ވަގުތެއްގައި އަޅުގަ ނޑުމެން އެ މަސައްކަތްކޮށް
ނިންމާނެކަން މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ދަންނަވަމުން މިރޭގެ ބައްދަލުވުން މިހިސާބުން ރަސްމީކޮށް
އަޅުގަ ނޑުމެން ނިންމާލަން. ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތު اله ވަބަރަކާތުހޫ.
____